

การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

ปริญญานิพนธ์
ของ
นางนุช รุ่งเจริญศรีชัย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
เมษายน 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371.912

นพ139ก

ร.๖

การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

บทคัดย่อ

ของ

นางนุช รุ่งเจริญศรีชัย

23 ม.ค. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

เมษายน 2546

๒ ๒๕๔๖

นงนุช รุ่งเจริญศรีชัย. (2546). การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีภาวะพิการซ้อน อายุระหว่าง 11 – 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับกิจกรรมการแสดงละครใบ้ แบบแผนการทดลองวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงพร้อมคู่มือการใช้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Wilcoxon Matched - Pairs Signed – Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY ON THE CREATIVITY OF PRATHOM SUKSA VI DEAF
CHILDREN THROUGH PANTOMINE

AN ABSTRACT
BY
NONGNUT RUNGCHAROENSRICHAI

Present in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Special Education at
Srinakharinwirot University
April 2003

Nongnut Rungcharoensrichai. (2003). *A Study on the Creativity of Prathom Suksa VI Deaf Children Through Pantomine*. Master thesis, M.Ed. (Special Educational). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committeed : Prof. Sriya Niyomthum, Assist.Prof.Dr. Paitoon Phothisaan.

The purpose of this research was to investigate on the creativity of deaf children in Prathom Suksa 6 through pantomine.

The samples consisted of 10 deaf children without other handicapping conditions from Prathom Suksa 6, Sethasatian School for the Deaf, Bangkok. They learned through the Pantomine, in 30 sessions for 6 weeks, 5 sessions a week, and 60 minutes per sessions. The research design was one – group pretest – posttest design. The instruments for this research were Pantomine lesson plan and the creativity test including the manual. The collected data were analyzed using Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Ranks Test.

It was found that the creativity of deaf children through pantomine increased significantly at .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

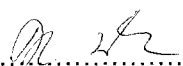
การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

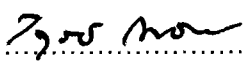
ของ
นางสาวนนุช รุ่งเจริญศรีชัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

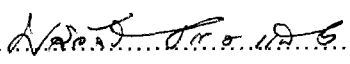
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 25 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร. มลิวัลย์ ธรรมแสง)

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์
ระดับปริญญาโท ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ของทบวงมหาวิทยาลัย

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู และ ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง อาจารย์ปาริชาติ จึงวิวัฒนาภรณ์ คุณไพฑูรย์ ไหลสกุล เป็นอย่างสูง ที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์จินดา อุ่นสอน อาจารย์นิศานาถ วัลไพจิตร และพี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตปริญญโททุกท่านที่ให้ความสนใจและคำแนะนำที่สำคัญในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทดลองและเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณคุณพ่อ สุชาติ และคุณแม่มาหยิน รุ่งเจริญศรีชัย ที่ได้เลี้ยงดู ครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และผู้วิจัยขอมอบคุณค่า ประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่เด็กผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินทุกคน

นนุช รุ่งเจริญศรีชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	6
ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	6
ระดับของการสูญเสียการได้ยิน	8
ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	12
ความหมายของความคิดสร้างสรรค์	12
องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์	13
พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์	15
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	17
ลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์	20
แนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	21
แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครใบ้	28
ความหมายของละคร	28
ประเภทของละครสร้างสรรค์	29
จิตวิทยาของเด็กเกี่ยวกับละคร	31
ความหมายของละครใบ้	33
ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	เทคนิคการสอนละครไปชั้นพื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละคร	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	48
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	56
	สมมติฐานในการวิจัย.....	56
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	56
	สรุปผลการวิจัย	58
	อภิปรายผล.....	58
	ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	59
	ข้อเสนอแนะ	59
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	60
	บรรณานุกรม	61
	ภาคผนวก	67
	ภาคผนวก ก	67
	ภาคผนวก ข.....	69
	ภาคผนวก ค	74
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	178

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำมัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความพร้อมทางภาษา ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้	54
2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลัง จากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้	55
3 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง (วัดก่อน-หลังการทดสอบ)	70
4 การวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบ Hoyt's ANOVA procedure	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูควรเรียนรู้วิธีการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน เพื่อให้เด็กได้มีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เราจะพบว่าเด็กเหล่านี้จะมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ แตกต่างไปจากเด็กปกติ แต่หากได้รับความช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนได้อย่างถูกวิธีมีความเหมาะสมกับความต้องการของเด็กแล้ว เด็กเหล่านี้ก็จะเป็กำลังสำคัญของประเทศชาติได้ต่อไป ดังที่ได้กล่าวไว้ในแผนการจัดการศึกษาพิเศษว่า “ถ้าสังคมเข้าใจยอมรับเด็กพิการว่ามีความสามารถเช่นเดียวกับเด็กปกติจะช่วยให้เด็กพิการอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีประโยชน์ได้” (ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. 2529 : 2-3)

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก็เป็นพลเมืองอีกกลุ่มหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญงอกงามและเป็กำลังที่สำคัญของประเทศชาติได้หากเด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ และจากการคาดคะเนจำนวนและร้อยละของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการศึกษาและไม่ได้รับการศึกษา ปีการศึกษา 2540 พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้มีโอกาสทางการศึกษาสูงสุดถึงร้อยละ 3.44 รองลงมาเป็เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีโอกาสทางการศึกษาร้อยละ 1.60 เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตามีโอกาสทางการศึกษาร้อยละ 1.83 และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายมีโอกาสทางการศึกษาน้อยที่สุดร้อยละ 0.12 (ผดุง อารยะวิญญู. 2541 : 23)

ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เรื่องของความคิดสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ นอกจากนี้ความคิดสร้างสรรค์ยังมีผลต่อการปรับตัวและการคิดค้นนวัตกรรมต่าง ๆ เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็ความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งมีคุณภาพมากกว่าความสามารถด้านอื่น ๆ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ดังนั้นในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงควรจะเริ่มพัฒนามาตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะวัยเด็กเป็วัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น มีจินตนาการสูง มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และสนใจต่อสิ่งแปลกใหม่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ประสาทสัมผัสด้านการฟังเสียงไม่อาจใช้เป็นประสาทนำได้เท่ากับประสาทตา ผู้บกพร่องทางการได้ยินจึงต้องอาศัยการรับรู้ทางสายตามาช่วยในการรับรู้อย่างมากและการรับรู้จากการสัมผัสก็มีส่วนช่วยเช่นกัน (ศรียา นิยมธรรม. 2538 : 51) จึงมีผลทำให้พัฒนาการทางความคิด

สร้างสรรค์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่มีความแตกต่างกับเด็กปกติ และจากการศึกษาของสายเพชรชรินทร์ มีขึ้น พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเด็กปกติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะพิจารณาเฉพาะด้านเพศ หรือระดับชั้น (สายเพชรชรินทร์ มีขึ้น. 2528 : 53) นอกจากนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เพิ่มขึ้นได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ หากเด็กได้รับการส่งเสริมโดยการจัดกิจกรรมหรือได้รับการฝึกทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากการศึกษาของดารณี ศักดิ์ศิริผล ได้ศึกษาพัฒนาการของความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับการฝึกจากแบบฝึกทักษะการคิดของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดารณี ศักดิ์ศิริผล. 2537 : บทคัดย่อ)

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงเป็นสิ่งที่จัดกระทำได้ไม่ยากนัก โดยเฉพาะการนำเอาการละครเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการสอน เพราะนอกจากการละครจะทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานแล้ว การละครยังช่วยสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็กได้เป็นอย่างดีอีกด้วย และจากผลการวิจัยของคุเซียมสกี พบว่าความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์กับการเล่นที่ใช้จินตนาการ โดยศึกษากับเด็กเกรด 2 จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นเด็กหญิง 25 คน เด็กชาย 25 คน พบว่า การเล่นที่ใช้จินตนาการมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ (Kusiemski. 1977 : 1861-B) การละครจึงนับเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้เกิดการแสดงออกแบบสร้างสรรค์ การละครอาจจะแสดงออกมาได้หลายรูปแบบทำให้ผู้แสดงได้มีโอกาสใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ (ฉวีวรรณ กิณวงศ์. 2524 : 42) โดยเฉพาะการแสดงละครใบ้ซึ่งเป็นอีกวิถีทางหนึ่งที่มีผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความพึงพอใจกับกิจกรรมเหล่านี้ ทั้งนี้เพราะละครใบ้เป็นศิลปะของการถ่ายทอดความคิดหรือความในใจโดยไม่ต้องอาศัยคำพูด และสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความรู้สึกนึกคิดแต่ไม่สามารถที่จะใช้ถ้อยคำในการถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นออกมาให้มีความหมายได้ ภาษากายจึงเป็นภาษาที่ใช้ทดแทนถ้อยคำซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นไปทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงความคิดออกมาในลักษณะของละครใบ้ที่ชัดเจนและอุดมด้วยศิลป์ได้เป็นอย่างดี (McCaslin. 1990 : 71)

ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนการแสดงละครใบ้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมักขาดโอกาสในการแสดงออก อันเป็นผลมาจากการขาดภาษาอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความคิดริเริ่มจินตนาการ หรือความคิดแบบนามธรรม แต่ถ้าเด็กได้รับโอกาสและได้รับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่เด็กสนใจหรือประทับใจเด็กพวกนี้ก็มีความสามารถทำได้ดีเช่นกัน ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมการเล่นละครใบ้ขึ้นแล้วนำไปจัดฝึกสอนแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน แล้วทำการศึกษาว่ากิจกรรมการแสดงละครใบ้จะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความ

บกพร่องทางการได้ยินระดับประถมศึกษาหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่นละครใบ้จะเป็นแนวทางให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำกิจกรรมนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ให้เหมาะสมกับวัยและมีความสามารถใกล้เคียงกับเด็กปกติ อันจะเป็นประโยชน์ในการเรียนของนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีความพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีความพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

2. การจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงที่ใช้ท่าทางส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแทนคำพูด หรือการแสดงความคิดและการกระทำของตัวละครนั้น ๆ ออกมาโดยไม่ต้องอาศัยการพูด เพื่อเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุด กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือก กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับกระຈก กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน กิจกรรมการ

ฝึกการแสดงละครไปโดยการแสดงเป็นเนื้อเรื่อง และนำกิจกรรมการแสดงละครไปมาจัดทำแผนการสอน 30 แผน ทำการทดลอง จำนวน 30 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที วันจันทร์-วันศุกร์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง รวมเป็น 6 สัปดาห์

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์

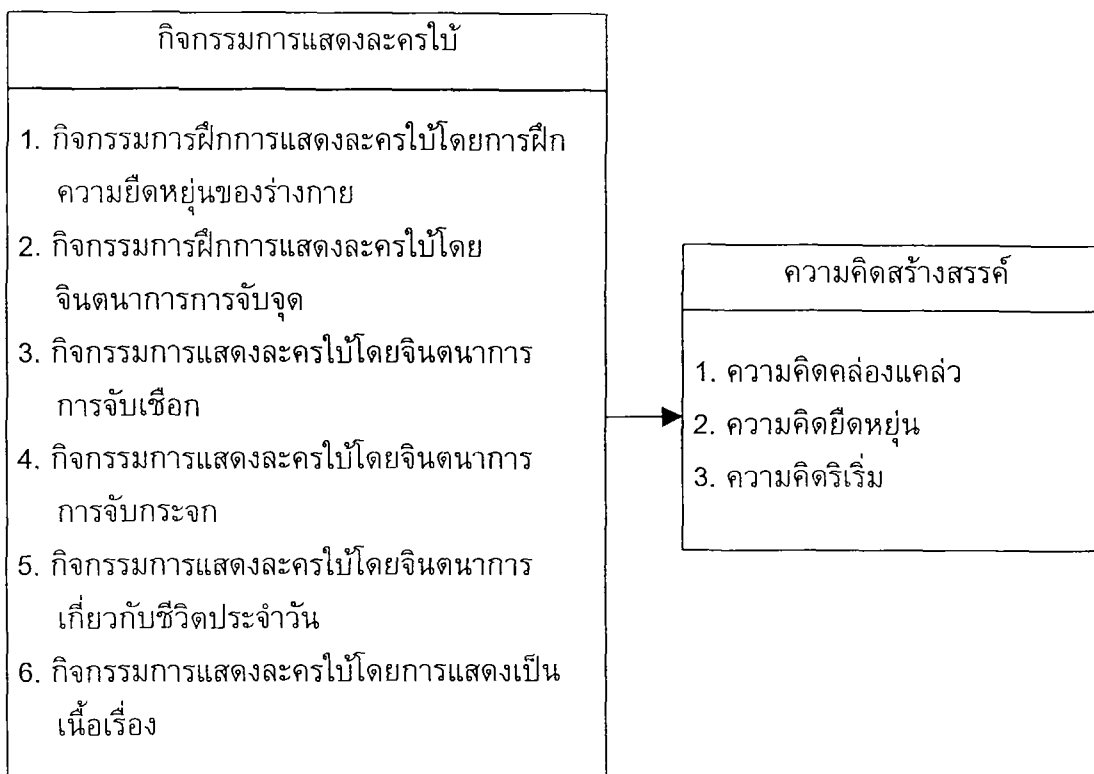
นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เหมือนใคร โดยจะแปลความคิดออกมาเป็นผลผลิต แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการรับรู้ การหยั่งรู้ และการรับรู้ข้อมูลอย่างอิสระ รวมทั้งเป็นความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการคิดหลายทิศทาง และคิดแบบโยงความสัมพันธ์ที่ได้เปิดโอกาสให้ได้คิดอย่างอิสระ มีจินตนาการประยุกต์ในการที่จะสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบของการแสดง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะวัดความคิดสร้างสรรค์ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความคิดคล่องแคล่ว
2. ความคิดยืดหยุ่น
3. ความคิดริเริ่ม

โดยการวัดจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงที่สร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ๆ ละ 3 ข้อ รวม 6 ข้อ คือ ฉบับที่ 1 การแสดงละครไปกับวัตถุ และฉบับที่ 2 การแสดงละครไปตามจินตนาการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กहुหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ได้เรียบเรียงลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.2 ระดับของการสูญเสียการได้ยิน
 - 1.3 ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
 - 2.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์
 - 2.2 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์
 - 2.3 พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์
 - 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
 - 2.5 ลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์
 - 2.6 แนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
 - 2.7 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครใบ้
 - 3.1 ความหมายของคำว่า ละคร
 - 3.2 ประเภทของละครสร้างสรรค์
 - 3.3 จิตวิทยาของเด็กเกี่ยวกับละคร
 - 3.4 ความหมายของละครใบ้
 - 3.5 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้
 - 3.6 เทคนิคการสอนละครใบ้พื้นฐานสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 1-2) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องหรือสูญเสียการได้ยิน เมื่อตรวจการได้ยินโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500 1000 และ 2000 รอบต่อวินาที (Hz) ในหู

ข้างที่ต่ำกว่ามากกว่า 25 เดซิเบล (dB) เป็นเหตุให้รับฟังเสียงต่าง ๆ ได้ไม่ชัดเจน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หูตึง (Hearing Impairment or Hearing Loss) คือ การได้ยินเสียงของหูซึ่งได้รับการตรวจวัดด้วยเสียงและวิธีการอันถูกต้องแล้ว ได้ผลค่าเฉลี่ยของความไวอันน้อยที่สุดเกินกว่า 25 เดซิเบล แต่ไม่เกิน 90 เดซิเบล ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานระหว่างชาติ (ISO. 1964)

2. หูหนวก (Deafness) คือ การได้ยินเสียงของหูซึ่งได้รับการตรวจวัดด้วยเสียงและวิธีการอันถูกต้องแล้ว ได้ผลค่าเฉลี่ยของความไวอันน้อยที่สุดเกินกว่า 90 เดซิเบล ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานระหว่างชาติ (ISO. 1964)

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 21) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึงหรือเด็กหูหนวกก็ได้

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 100 1000 และ 2000 เฮิทซ์ ในหูข้างที่ต่ำกว่าเด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26-89 เดซิเบล ในหูข้างที่ต่ำกว่าวัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ความถี่ 500 1000 และ 2000 เฮิทซ์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยไปจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง

ศรียา นิยมธรรม (2539 : 5-6) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องหรือสูญเสียการได้ยินเป็นเหตุให้การรับฟังเสียงต่าง ๆ ไม่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ เด็กหูตึงและเด็กหูหนวก

เด็กหูตึง หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถเข้าใจคำพูดและการสนทนาซึ่งจำแนกตามเกณฑ์การพิจารณาอัตราความพิการของหูของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500 1000 และ 2000 เฮิทซ์ ในหูข้างที่ต่ำกว่า โดยเด็กหูตึงอาจแบ่งตามระดับการได้ยินได้ 4 กลุ่ม คือ

1. เด็กหูตึงระดับที่ 1 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 26 - 40 dB
2. เด็กหูตึงระดับที่ 2 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 41 - 55 dB
3. เด็กหูตึงระดับที่ 3 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 56 - 70 dB
4. เด็กหูตึงระดับที่ 4 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 71 - 90 dB

เด็กหูหนวก หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจหรือใช้ภาษาพูดได้ หากไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ และถ้าวัดระดับการได้ยินที่ 500-2000 Hz จะมีการตอบสนองของหูข้างที่ต่ำกว่าต่อเสียงบริสุทธิ์ตั้งแต่ 90 dB ขึ้นไป

สรุปได้ว่า ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่ไม่สามารถรับรู้การได้ยินเหมือนเด็กปกติทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินระหว่าง 25-90 เดซิเบล จัดเป็นเด็กประเภทหูตึง ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไปจัดเป็นเด็กประเภทหูหนวก

2. ระดับของการสูญเสียการได้ยิน

สมาคมโสต ศอ นาสิก แพทย์ ได้แบ่งระดับความบกพร่องทางการได้ยินออกเป็น 6 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500-2000 Hz เริ่มตั้งแต่หูปกติจนถึงระดับหูหนวก ดังแสดงรายละเอียดไว้แล้วในตารางข้างล่างนี้ (วาริ ธีระจิตร. 2537 : 42)

ระดับความบกพร่องทางการได้ยิน	ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ 500-2000 Hz ในหูข้างที่ตึกว่า 150 dB		ลักษณะของการรับฟัง	ความสามารถในการพูดและฟัง
	มากกว่า	ไม่มากกว่า		
หูปกติ	0 dB	27 dB	-	ปกติ
หูตึงระดับ 1	27 dB	40 dB	หูตึงน้อย	ไม่ได้ยินเสียงพูดเบา ๆ
หูตึงระดับ 2	40 dB	55 dB	หูตึงปานกลาง	พูดด้วยเสียงธรรมดาไม่ได้ยิน
หูตึงระดับ 3	55 dB	70 dB	หูตึงมาก	พูดดังเต็มที่แล้วยังไม่ได้ยิน
หูตึงระดับ 4	70 dB	92 dB	หูตึงอย่างรุนแรง	ต้องตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงจะได้ยิน
หูหนวก	93 dB		หูหนวก	ใช้เครื่องขยายเสียงแล้วยังไม่เข้าใจ

เดวิสและซิลเวอร์แมน (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 23 ; อ้างอิงจาก Davis and Silerman. 1970) ได้กล่าวถึงการจัดระดับการสูญเสียการได้ยินของวงการแพทย์ ซึ่งได้แบ่งไว้ 6 ระดับ ดังนี้

1. การได้ยินปกติ 0-25 เดซิเบล
2. สูญเสียการได้ยินเล็กน้อย 26-40 เดซิเบล
3. สูญเสียการได้ยินปานกลาง 41-55 เดซิเบล
4. สูญเสียการได้ยินค่อนข้างมาก 56-70 เดซิเบล
5. สูญเสียการได้ยินมาก 71-90 เดซิเบล
6. สูญเสียการได้ยินมากอย่างยิ่ง 91 เดซิเบล หรือมากกว่า

ผู้ที่สูญเสียการได้ยินในระดับ 1-5 เรียกว่า คนหูตึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินระดับ 6 เรียกว่า คนหูหนวก จำนวนเดซิเบลที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าเฉลี่ยในหูข้างที่ดีกว่า

สรุปได้ว่า จากการจัดแบ่งระดับของการสูญเสียการได้ยิน ผู้ที่มีระดับการสูญเสียการได้ยินที่ยังคงรับฟังเสียงได้จะมีการได้ยินอยู่ระหว่าง 25-90 เดซิเบล สำหรับผู้ที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบล ขึ้นไปไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม อาจไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ แม้จะมีเสียงดังมากกว่า 91 เดซิเบล

3. ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 3-4) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมโดยทั่วไปของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ไว้ดังนี้

1. ใช้ภาษาพูดค่อนข้างน้อย ชอบจ้องหน้าผู้พูด
2. แสดงการตอบสนองหรือหวาดกลัวต่อเสียงดัง
3. ตาและความรู้สึกไวต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
4. ค่อนข้างขงและชอบเล่นรุนแรง
5. ไม่เข้าใจคำสั่งง่าย ๆ
6. ชอบให้ผู้ใหญ่แสดงความรักโดยการกอด อุ้มลูบศีรษะ
7. พูดไม่ชัด ไม่ค่อยพูดและทำท่าไปส่งเสียงเอ้ออ้า
8. อาจพบว่ามีปัญหาในการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม

วารี ธีระจิตร (2537 : 47-48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กหูหนวกไว้ดังนี้

1. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาทางภาษามาก เพราะขาดการสื่อความหมายด้วยภาษาพูดต้องใช้มือแทนภาษาพูด เวลาพูดเสียงจะเพี้ยนทำให้ติดต่อกับบุคคลอื่นได้น้อย คนหูหนวกมักเขียนหนังสือผิด เขียนกลับคำ รู้คำศัพท์น้อย การใช้ภาษาเขียนผิดพลาด

2. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านอารมณ์ เพราะสาเหตุของภาษาทำให้การสื่อความทำความเข้าใจเป็นไปได้ยากลำบาก ถ้าหากไปอยู่ในสังคมที่ไม่เป็นที่ยอมรับแล้ว ก็ย่อมเพิ่มปัญหามากขึ้น ทำให้เด็กสุขภาพจิตเสื่อม มีปมด้อย ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ได้ เช่น โกรธง่าย เอาแต่ใจตัวเอง ขี้ระแวง ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีความหนักแน่นอดทนต่อการทำงาน หนึ่งงานหนัก เป็นต้น

3. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านครอบครัว หากครอบครัวของเด็กหูหนวกไม่ยอมรับเด็ก เด็กจะขาดความรักความเข้าใจ ขาดความอบอุ่นทางใจ มีความทุกข์เพราะความน้อยเนื้อต่ำใจแล้วย่อมก่อปัญหา ผังรากลึกในจิตใจของเด็กมาก เพราะจะระบายกับใครก็ไม่ได้ เนื่องจากความบกพร่องการสื่อความหมายทางการพูด

4. เด็กหูหนวกจะมีปัญหาด้านสังคม ถ้าหากอยู่ในสังคมที่ไม่ยอมรับ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความเข้าใจ มักถูกกลั่นแกล้ง ล้อเลียน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กหูหนวกเกิดความคับข้องใจ น้อยเนื้อต่ำใจ และบางครั้งอาจตกเป็นเครื่องมือของพวกมิจฉาชีพ กลายเป็นอาชญากร บางรายก็ถูกล่อลวงให้ค้าประเวณี ติดยาเสพติด และติดการพนัน

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 23-24) ได้กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

1. การพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาทางการพูด เด็กอาจพูดไม่ได้หรือพูดได้ไม่ชัด ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก นอกจากนี้การพูดยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อสูญเสียการได้ยิน ซึ่งหากเด็กสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดเด็กจะมีปัญหาในการพูดเป็นอย่างมาก แต่ถ้าเด็กสูญเสียการได้ยินหลังจากที่เด็กพูดได้แล้ว ปัญหาในการพูดก็จะน้อยกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิด

2. ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่น มีคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงประโยคผิด เป็นต้น ปัญหาทางภาษาของเด็กก็คล้ายคลึงกับปัญหาในการพูด คือ เด็กยังสูญเสียการได้ยินมากเท่าใดเด็กก็ยังมีปัญหาทางภาษามากขึ้นเท่านั้น

3. ความสามารถทางสติปัญญา จากรายงานการวิจัยเป็นจำนวนมาก พบว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีระดับสติปัญญาลำบากกับเด็กปกติ และมีการกระจายคล้ายกับเด็กปกติ โดยบางคนอาจโง่ บางคนอาจฉลาดและบางคนถึงขั้นอัจฉริยะก็มี จึงอาจสรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่ใช่เด็กโง่ หากเพียงแต่เขาไม่สามารถสื่อสารกับผู้ที่มีการได้ยินปกติเท่านั้น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยส่วนมากมีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีสอน ตลอดจนการวัดผลในปัจจุบันเหมาะกับเด็กปกติ แต่ไม่เหมาะกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ยิ่งไปกว่านั้นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาทางภาษาและมีทักษะทางภาษาจำกัดจึงเป็นอุปสรรคต่อการทำข้อสอบ ด้วยเหตุนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเด็กปกติ

5. การปรับตัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินอาจมีปัญหาในการปรับตัว สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น เด็กเหล่านี้จะมีความคับข้องใจซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีความฉลาดอาจปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดอาจมีปัญหาในการปรับตัว

สรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จะมีปัญหาทางภาษาและการพูดเป็นอย่างมาก ชอบจ้องหน้าผู้พูดในเวลาสนทนา ตาและความรู้สึกไว มีความเก๋กต ชอบเล่นรุนแรง มีความซุกซน ผลการเรียนต่ำ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีปัญหาในการปรับตัวกับผู้อื่น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เฮดดอน (Haydon. 1987 : 176) ได้ศึกษาภาษาเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับประถมศึกษาที่เรียนกับเด็กปกติ พบว่า พัฒนาการทางการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นไปอย่างเชื่องช้า ต้องใช้ทักษะทางสายตา การสัมผัส การฟัง (ได้ยินที่เหลือน้อย) นอกจากนี้ยังพบอีกว่าวิธีการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาและประสบการณ์เดิมอีกด้วย

ซุก, ทอนตัน, ฮอบบิส, โคโคสคา และจอบ (Suke, Thornton, Hobbis, Kokoska and Job. 1997 : 346) ได้ทำการพัฒนาและวิเคราะห์การสอนการอ่านปากโดยใช้เทคโนโลยีการถ่ายทอดข้อมูลทางผ่านวีดิโอดิस्क (งานบันทึกภาพ) โดยอาศัยคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการสอนทักษะการอ่านปาก ซึ่งการอ่านปากนี้ประกอบด้วยการฝึกหัด การอ่านเป็นคำ เป็นประโยค และเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติว่า ความสามารถในการอ่านปากของนักศึกษามีการพัฒนาขึ้นมากทั้งผลจากแบบทดสอบของโปรแกรมการประเมินของงานบันทึกภาพ และแบบทดสอบการอ่านปากของ Costello

กัลยา หนูจ่าย (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางนาฏศิลป์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แผนการสอนกับนักเรียนปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์โดยใช้แผนการสอนมีความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่มีการได้ยินปกติ

พรสวรรค์ มุ่งมงคล (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเปล่งเสียงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่ไม่สามารถเปล่งเสียงพยัญชนะ ต[t] ท [th] น[n] จากการสอนโดยใช้หุ่นจำลองการเคลื่อนไหวของลิ้น ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเปล่งเสียง ต[t] ท [th] น[n] โดยใช้หุ่นจำลองการเคลื่อนไหวของลิ้นอยู่ในระดับดีมากและสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีพัฒนาการทางภาษาช้ากว่าเด็กปกติทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่หากเด็กได้รับการศึกษาพิเศษหรือเด็กได้รับการพัฒนาภาษามาตั้งแต่ในวัยเด็ก เด็กก็จะมีโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่นักการศึกษาจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะสามารถพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชนของชาติได้ต่อไปในอนาคต

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

1. ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

เจเลนและคาสตูรา (อนินทิตา โปชะกฤษณะ. 2532 ; อ้างอิงจาก Jellen & Kajstura. 1986) ได้กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ในความหมายของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์จากการวาดภาพ TCT-DP (The Test for Creative Thinking – Drawing Production) หมายถึง ผลผลิตของความคิดที่เป็นสิ่งใหม่ ไม่ยึดติดกับขนบธรรมเนียมประเพณี และเป็นวิธีการสร้างสรรค์งานผ่านการวาดภาพ องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบที่ใช้คือ ความมุ่งมั่น ความยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดรวบรวม ความกล้าเสี่ยง และการสร้างเรื่องราว โดยองค์ประกอบทั้งหมดนี้ได้เชื่อมโยงไปสู่ตัวแปร ซึ่งสามารถวัดให้คะแนนได้ 11 ตัวแปร รวมกับ 4 ตัวแปรย่อย ของ TCT-DP

กิลฟอร์ด (ภรณ์ี คุรุรัตน์. 2535 : 58 ; อ้างอิงจาก Guilford) ได้กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะความคิดแบบอเนกนัยหรือความคิดกระจาย (Divergent thinking) คือความคิดกว้างไกลหลายทิศทางและนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จด้วยความคิดอเนกนัย นอกจากนี้จะประกอบด้วยความคิดริเริ่มแล้วยังเน้นในด้านปริมาณของความคิด กล่าวคือ ยิ่งคิดได้ปริมาณมากยิ่งดี และหากสามารถคิดได้มากประเภทมากขึ้น และมีรายละเอียดในการคิดด้วยแล้ว ก็ยิ่งทำให้ความคิดอเนกนัยเป็นลักษณะความคิดที่มุ่งเน้นเพียงความคิดเดียวเท่านั้น ในขณะที่ความคิดอเนกนัยมุ่งส่งเสริมให้เกิดความคิดหลากหลายทั้งปริมาณและคุณภาพ เพราะเชื่อว่าลักษณะความคิดอเนกนัยจะเป็นหนทางให้ค้นพบความคิดที่ดีที่มีคุณภาพโดยการคัดเลือก และพิจารณาจากความคิดหลาย ๆ ความคิดที่ได้ในขั้นต้น

ทอแรนซ์ (Torrance. 1964 : 47) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะแตกต่างไปจากการคิดอย่างปกติธรรมดาที่มีลำดับขั้นตอนของการคิด เป็นความคิดหลายแง่มุม เกิดจากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่จนเกิดเป็นผลใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์กว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยความคิด 4 ขั้น คือ

1. กระบวนการของความรูสึกว่ามีปัญหา มีความยุ่งยากเกิดขึ้น (Senting Problem)
2. กระบวนการคาดคะเนล่วงหน้าหรือตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวกับปัญหานี้ (Formulation Hypothesis)
3. กระบวนการทดสอบสมมติฐาน (Testing Quests)
4. การสื่อสารผลลัพธ์ที่ได้จากสมมติฐาน (Communication the Results)

เดรฟดาล (อาร์ พันธ์มณี. 2537 : 7 ; อ้างอิงจาก Drevdahl. 1960) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างผลผลิต หรือสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่เป็นที่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอาจจะเกิดจากการรวบรวมเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์แล้วเชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่นี้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงอาจออกมาในรูปผลิตผลทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือเป็นเพียงกระบวนการหรือวิธีการเท่านั้นก็ได้

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ที่นอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติ และเป็นความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเกิดจากการคิดหลายทิศทางและการคิดแบบโยงความสัมพันธ์

2. องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ด (อาร์ พันธ์มณี. 2537 : 34-39 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1969 : 145-151) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์แต่ละด้านไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดที่แปลกแตกต่างไปจากแนวความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจมาจากความคิดที่มีอยู่ก่อนแล้ว แต่นำมาดัดแปลงเพื่อให้กลายเป็นสิ่งใหม่ เช่น การประดิษฐ์คิดทำเครื่องบินได้พื้นฐานจากความคิดมาจากเครื่องร่อนที่มีอยู่ก่อนแล้ว บ่อยครั้งที่ความคิดริเริ่มต้องอาศัยจินตนาการ การประยุกต์ กล่าวคือ เมื่อคิดแล้วจำเป็นต้องคิดสร้างและทำให้เกิดผลงานด้วยเป็นการทดสอบความคิดของตน ดังนั้นจึงต้องกล้าทำเพื่อความคิดของตน ความคิดจินตนาการและความพยายามที่จะสร้างผลงานจึงเป็นสิ่งที่คู่กัน

2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความคล่องแคล่วหรือความคล่องตัวในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้หรือเป็นความสามารถที่จะคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ดังนั้นจึงเน้นในเรื่องปริมาณความคิด ความคิดยิ่งมีปริมาณมากเท่าไรย่อมแสดงว่าผู้นั้นมีความคิดคล่องแคล่วมาก ความคิดคล่องแคล่วช่วยในการเลือกคำตอบที่ดีและเหมาะสม ช่วยจัดหาทางอื่นที่อาจเป็นไปได้วิธีที่ 1 ก็อาจนำมาทดลองใช้ได้ วิธีที่ 2 ก็ยังเป็นที่น่าสนใจ ถ้าวิธีที่ 1 ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ดังนั้นความคิดคล่องแคล่วจะช่วยให้มีข้อมูลมากพอในการเลือก แล้วก็มีช่องทางอื่นที่เป็นไปได้ให้เลือกอีกด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็น

2.1 ความคิดคล่องแคล่วในด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำในรูปแบบต่าง ๆ อย่างคล่องแคล่ว

2.2 ความคิดคล่องแคล่วในด้านโยงความสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันหรือคล้ายกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคิดคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยค และนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดในสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด

3. ความยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความยืดหยุ่นทั้งความคิดและการกระทำเป็นความสามารถในการปรับสภาพของความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ความยืดหยุ่นเป็นปริมาณของจำพวกหรือกลุ่มของประเภทที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเช่นเดียวกับความคิดคล่องตัว คือ เน้นในเรื่องปริมาณที่เป็นประเภทนั่นเอง

ความยืดหยุ่นเป็นตัวเสริมให้ความคิดคล่องแคล่วมีความแปลกที่แตกต่างออกไป หลีกเลี่ยงการซ้ำซากจำเจ เป็นการเพิ่มคุณภาพของความคิดให้มีมากขึ้นด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์มากยิ่งขึ้น ประเภทของความคิดยืดหยุ่นแบ่งออกเป็น

3.1 ความยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นเอง (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายทางอย่างมีอิสระคนที่มีความยืดหยุ่นในการคิดด้านนี้จะคิดว่าประโยชน์ของก้อนหินมีอะไรบ้างคิดหลายอย่าง ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงอย่างเดียวหรือสองอย่างเท่านั้น

3.2 ความยืดหยุ่นชนิดดัดแปลง (Adaptive Flexibility) ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีความยืดหยุ่นจะคิดได้โดยไม่ซ้ำกัน ดังตัวอย่าง

คำถาม ท่านลองคิดว่าจะใช้หว่ายทำอะไรสักอย่าง คิดให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 5 นาที

คำตอบ กระบุง กระจาด ตะกร้า กล่องใส่ดินสอ ชะลอมเก็บน้ำ เตียงนอน เบล ตู โต๊ะเครื่องแป้ง แก้ว แก้วอื่นนอน โซฟา ตะกร้อ ชะลอม กีบเสียบผม ด้ามไม้เทนนิส ไม้แบดมินตัน กรอบรูป เป็นต้น หรือถ้าเราจะนำเอาคำตอบดังกล่าวมาจัดเป็นประเภทก็จะจัดได้ 5 ประเภท

ประเภทที่ 1 เฟอร์นิเจอร์ ได้แก่ ตู เตียง โต๊ะ แก้ว โซฟา

ประเภทที่ 2 เครื่องใช้ ได้แก่ กระบุง กระจาด ตะกร้า กระอม

ประเภทที่ 3 เครื่องกีฬา ได้แก่ ตะกร้อ ด้ามไม้เทนนิส ไม้แบดมินตัน

ประเภทที่ 4 เครื่องประดับ ได้แก่ กีบเสียบผม

ประเภทที่ 5 เครื่องเขียน ได้แก่ กล่องดินสอ

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดคิดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพพจน์ได้อย่างชัดเจน ความคิดละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่งและขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และความคิดที่เกิดจากการสังเคราะห์ โดยความคิดดังกล่าวจะต้องมีความแปลกใหม่ที่อาจมาจากความคิดเดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว

3. พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์

ทอเรนซ์ (Torrance. 1962 : 84-103) ได้สรุปพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในวัยต่าง ๆ จากการศึกษาของ Ligon ดังนี้

1. วัยก่อนเข้าเรียน

อายุตั้งแต่แรกเกิด - 2 ปี เด็กจะเริ่มมีจินตนาการในระยะนี้ พ่อแม่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการให้แก่เด็กได้ด้วยการหาเกมสัต่าง ๆ ให้เด็ก และควรระมัดระวังความปลอดภัยของเด็กระหว่างที่เล่นด้วย

อายุ 2-4 ปี เด็กจะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีช่วงเวลาความสนใจสั้น และเริ่มเอาแต่ใจตนเอง ต้องการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นพัฒนาการความเชื่อมั่นตนเอง เด็กจะอยากรู้อยากเห็นและถามปัญหาให้ผู้ใหญ่หาคำตอบได้บ่อย เด็กวัยนี้ควรมีของเล่นชนิดที่เปลี่ยนแปลงได้หลายรูปแบบ เช่น รูปเหลี่ยมสำหรับต่อดินน้ำมันจะทำให้เด็กมีจินตนาการได้ดีกว่าของเล่นที่มีรูปแบบตายตัวแน่นอน ผู้ใหญ่ควรชักจูงให้เด็กปลูกต้นไม้หรือสัตว์เลี้ยง ให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กจะรู้สึกยินดีเมื่อทำได้สำเร็จ ควรให้ความช่วยเหลือเด็กเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือคอยปลอบโยนเมื่อเด็กทำไม่สำเร็จ

อายุ 4-6 ปี เด็กวัยนี้มีจินตนาการดี เริ่มเรียนรู้ถึงทักษะในการวางแผน การเล่น การเรียนรู้ถึงหน้าที่ของผู้ใหญ่โดยผ่านการเล่น สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์เข้าด้วยกัน แม้ว่าจะไม่เข้าใจเหตุผล เริ่มรับรู้ถึงอารมณ์ผู้อื่น และเริ่มคิดได้ว่าการกระทำของตนเองจะทำให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร ผู้ใหญ่ควรนำความคิดของเด็กมาใช้ประโยชน์บ้าง แม้ว่าจะไม่ดีเท่าของผู้ใหญ่ ควรยอมให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และคอยให้คำแนะนำ ควรตอบคำถามของเด็ก หรือร่วมรับรู้ในสิ่งที่เด็กคิด เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2. ประถมศึกษา

อายุ 6-8 ปี ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะลดลงในระยะของการเรียนชั้นประถม แต่เด็กวัยนี้จะรักการเรียนรู้ อยากรู้อยากเห็นมากขึ้น เอาแต่ใจตนเอง ใช้ตนเองเป็นศูนย์กลาง ระยะนี้เป็นช่วงเวลาที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ผ่านบทเรียน นิทาน หรือการอภิปราย ผู้ใหญ่ควรให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และคอยตอบคำถามต่าง ๆ ของเด็ก

อายุ 8-10 ปี เด็กวัยนี้มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นและสามารถนำความคิดไปใช้ได้จริง ๆ มักจะเลียนแบบวีรบุรุษ สามารถกระตุ้นให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์หรือทักษะอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น เด็กสามารถทำงานที่ยากขึ้นได้ รู้จักถามคำถามปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น รู้จักคิดมากขึ้น มีความกังวลในสิ่งที่ตนเองไม่ได้ทำ และจะรู้สึกเสียใจถ้าไม่ได้รับความยุติธรรม เด็กวัยนี้

ต้องการโอกาสที่จะได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ผู้ใหญ่ควรให้โอกาสแก่เด็กพร้อมทั้งแสดงให้เด็กเห็นว่าความคิดของเขามีประโยชน์ แต่เด็กก็ต้องการคำแนะนำสนับสนุนและปลอบโยนด้วย เมื่อต้องทำงานที่ยากมาก ๆ วัยนี้เป็นวัยที่เด็กควรเรียนรู้ว่าตนเองไม่สามารถทำได้ทุกสิ่งทุกอย่าง

อายุ 10-12 ปี เด็กชอบอ่านหนังสือและสามารถอ่านหนังสือหรือใช้ความคิดได้ทีละนาน ๆ เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านศิลปะและดนตรีได้อย่างรวดเร็ว เด็กวัยนี้มักชอบลองทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเอง มีความคิดละเอียดลึกซึ้งถึงข้อปลีกย่อยต่าง ๆ ได้ ถ้าเป็นงานที่ทำหาย เด็กสามารถแปลงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ ลงความเห็นประติษฐ์สิ่งต่าง ๆ เด็กควรมีโอกาสได้แสดงความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ ระยะเวลาเป็นระยะที่สมควรกระตุ้นให้เด็กหัดทำงานยาก ๆ และหัดตัดสินใจ

3. มัธยมศึกษา

อายุ 12-14 ปี เด็กวัยนี้จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมมาก และยังไม่มีการวางแผนสำหรับอนาคตตนเอง รักสนุกไม่คำนึงเหตุผล เด็กที่มีพรสวรรค์จะมีการแสดงออกถึงจินตนาการของตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี หรือเครื่องดนตรี เป็นต้น เด็กจะเริ่มต่อต้านระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เด็กวัยนี้มักจะมีความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง เพราะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและอารมณ์ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูงก็เปลี่ยนแปลงเพราะเด็กมักกลัวว่า เพื่อนฝูงจะไม่ยอมรับ เด็กควรมีโอกาสเรียนรู้ถึงการเลือกอาชีพ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงภายหลังก็ตาม มีโอกาสทำงานที่ยาก ๆ น่าสนใจ ฝึกการตัดสินใจและที่สำคัญคือ ไม่ทำให้เด็กแตกต่างออกไปจากกลุ่มเพื่อน แต่ควรใช้วิธีดึงกลุ่มเพื่อน ๆ ไปในทางที่ถูกต้อง ควรฝึกให้เด็กรู้จักสังเกตความต้องการของคนอื่น และรู้จักเคารพความเห็นของผู้อื่นด้วย

อายุ 14-16 ปี ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบสนุก ผจญภัย เริ่มสนใจงานอาชีพในอนาคต เด็กจะมีพัฒนาการเร็วมากทางด้านความสามารถและความสนใจ แต่ก็ยังเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เด็กมักจะกังวลเรื่องการยอมรับของเพื่อน ๆ และเริ่มเรียนรู้ว่าปัญหาบางอย่างไม่สามารถหาคำตอบที่แน่นอนได้ ผู้ใหญ่ควรช่วยให้เด็กได้มีเวลาคิดถึงความสามารถของตนเองและวิธีการนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน ควรกระตุ้นให้เด็กทราบถึงความต้องการของสังคม ระยะเวลาเป็นช่วงเวลาสำหรับการฝึกฝนทักษะในการตอบปัญหาอย่างสร้างสรรค์

อายุ 16-18 ปี เด็กวัยนี้ต้องการช่วยชักจูงให้มีจินตนาการให้มีความทะเยอทะยานในทางที่ดีสำหรับชีวิต ความสนใจของเด็กวัยนี้จะมั่นคงพอ ๆ กับความต้องการของเด็ก เพราะเด็กสามารถที่จะคิดหาข้อสรุปได้แล้ว ได้เรียนรู้ที่จะใช้ความสามารถที่มีอยู่แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และสามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้เป็นอย่างดี ในระหว่างวัยนี้ผู้ใหญ่ต้องคอยดูแลและกระตุ้นด้วย “อาหารความคิด” ในห้องเรียน เสริมสร้างทักษะความชำนาญ และ

ความสนใจในสุนทรียภาพ ผู้ใหญ่ควรร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กวัยนี้ แต่หลีกเลี่ยงการแข่งขันกับเด็ก ควรใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบความสนใจ ความสามารถและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ เด็กต้องการพบกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และต้องการความช่วยเหลือแนะแนวทางที่ควรยึดถือสร้างความเชื่อมั่นต่อตนเองและความคิดเห็นที่มีต่อสังคม

4. หลังมัธยมศึกษา

จากการวิจัยพบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยนี้ลดลง เพราะสาเหตุหลายประการ เช่น พัฒนาการของร่างกายไม่ต่อเนื่อง การทำงานของต่อมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป ร่างกายไม่แข็งแรงมีการเจ็บป่วยบ่อย ๆ ตลอดจนความแตกต่างทางสังคม และความกังวลหนักใจในอาชีพ เป็นต้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ในช่วงก่อนเข้าเรียนเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการดี เป็นวัยที่ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับในช่วงประถมศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะลดลงในระยะของการเรียนชั้นประถมในช่วงแรกและจะค่อย ๆ สูงขึ้นในระยะต่อมา จนกระทั่งหลังมัธยมศึกษา ระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะค่อย ๆ ลดลง

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ดาวิส (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2534 : 6-7 ; อ้างอิงจาก Davis. 1971) ได้รวบรวมแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิเคราะห์ นักจิตวิทยาทางจิตวิเคราะห์หลายคน เช่น ฟรอยด์และคริส ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นผลมาจากความขัดแย้งภายในจิตใต้สำนึกระหว่างแรงขับทางเพศ (Libido) กับความรู้สึกผิดชอบทางสังคม (Social Conscience) คูไบและวัค ซึ่งเป็นนักจิตวิเคราะห์แนวใหม่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้สติกับจิตใต้สำนึกซึ่งอยู่ในขอบเขตของจิตส่วนที่เรียกว่า จิตก่อนสำนึก

2. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้มีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้โดยเน้นที่ความสำคัญของการเสริมแรง การตอบสนองที่ถูกต้องกับสิ่งเร้าเฉพาะหรือสถานการณ์ นอกจากนี้ยังได้เน้นความสัมพันธ์ทางปัญญาคือ การโยงความสัมพันธ์จากสิ่งเร้าคนหนึ่งไปยังสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่เกิดขึ้น

3. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงมานุษยนิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวคิดว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีมนุษย์มีติดตัวมาแต่กำเนิดผู้ที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์ออกมาใช้ได้คือ ผู้ที่มีสัจการแห่งตนคือ รู้จักตนเอง พอใจตนเอง และใช้ตนเองเต็มตามศักยภาพของตน มนุษย์จะสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมาได้อย่างเต็มที่นั้นขึ้นอยู่กับ

สร้างสภาวะหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวย ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่สำคัญในการสร้างสรรค์ว่า ประกอบด้วยความปลอดภัยในเชิงจิตวิทยาความมั่นคงของจิตใจ ความปรารถนาที่จะเล่นกับความคิด และการเปิดกว้างที่จะรับประสบการณ์ใหม่

4. ทฤษฎีออตา (Auta) ทฤษฎีนี้เป็นรูปแบบของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีแนวคิดที่ว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนและสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบออตาประกอบด้วย

4.1 การตระหนัก (Awareness) คือ ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อตนเอง สังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และตระหนักถึงความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตนเองด้วย

4.2 ความเข้าใจ (Understanding) คือ มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

4.3 เทคนิควิธี (Techniques) คือ การรู้เทคนิคในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทั้งที่เป็นเทคนิคส่วนบุคคลและเทคนิคที่เป็นมาตรฐาน

4.4 การตระหนักในความจริงของสิ่งต่าง ๆ (Actualization) คือ การรู้จักหรือตระหนักในตนเองพอใจในตนเอง และพยายามใช้ตนเองเต็มตามศักยภาพรวมทั้งการเปิดกว้างรับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยมีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การตระหนักถึงเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การผลิตผลงานด้วยตนเอง และมีความคิดที่ยืดหยุ่นเข้ากับทุกรูปแบบของชีวิต

กาเลเฮอร์ (จงลักษณ์ ช่างปลื้ม. 2541 : 9 ; อ้างอิงจาก Gallagher. 1975 : 249-250) ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยสรุปว่า กระบวนการคิดสร้างสรรค์เป็นวิธีการคิดอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมาย โดยเริ่มต้นจากความสับสนวุ่นวาย หรือมีปัญหาเกิดขึ้น จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่เกิดความคิดกระจ่าง นำไปทดลองใช้ปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในขั้นตอนสุดท้าย ความคิดขั้นสุดท้ายของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์ จึงมีทฤษฎีที่เป็นแนวคิดที่เกิดจากกระบวนการและการทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หลายทฤษฎี แต่การศึกษาครั้งนี้ได้ยึดทฤษฎี (Structure of Intellect Mode) ของกิลฟอร์ด (Guilford. 1967 : 60-64) ได้อธิบายความสามารถทางสมองของมนุษย์ออกเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 เนื้อหา (Content) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งที่เราที่เป็นสื่อในการคิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ภาพ (Figure) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมที่จะรับรู้และระลึกได้
2. สัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของเครื่องหมายต่าง ๆ

3. ภาษา (Semantic) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปถ้อยคำที่มีความหมายต่าง ๆ แต่บางอย่างไม่อยู่ในรูปถ้อยคำก็มี

4. พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง ข้อมูลที่เป็นการแสดงออกของกริยาอาการของมนุษย์ รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด

มิติที่ 2 วิธีคิด (Operation) เป็นสถิติที่แสดงลักษณะการทำงานของสมองในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

1. การรู้จักและเข้าใจ (Cognition) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่รู้จักและมีสติความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ทันทีทันใด

2. การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่จะเก็บข้อมูล สะสมข้อมูลต่าง ๆ แล้วสามารถระลึกออกมาในรูปเดิมได้ตามที่ต้องการ

3. การคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) เป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถคิดได้หลายมุมหลายทิศทาง คือหาคำตอบได้โดยไม่จำกัดจำนวนจากสิ่งเร้าที่กำหนดไว้ในเวลาจำกัด

4. การคิดแบบเอกนัย (Convergent Thinking) เป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถสรุปข้อมูลที่ดีที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดให้และการสรุปเป็นคำตอบนั้นจะเน้นเพียงคำตอบเดียว

5. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถหาเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับความดี ความงาม ความเหมาะสมจากข้อมูลที่กำหนดให้

มิติที่ 3 ผลของการคิด (Product) เป็นมิติที่แสดงถึงผลที่ได้จากการทำงานของสมองเมื่อสมองได้รับข้อมูลจากมิติที่ 1 และใช้ความสามารถในการตอบสนองสิ่งเร้า ซึ่งเป็นวิธีการติดตามมิติที่ 2 ผลที่ออกมาเป็นมิติที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. หน่วย (Units) หมายถึง ส่วนย่อย ๆ ที่ถูกแยกออกมา มีคุณสมบัติเฉพาะของตนเองที่แตกต่างไปจากสิ่งอื่น ๆ

2. จำนวน (Classes) หมายถึง กลุ่มของสิ่งที่มีคุณสมบัติบางประการร่วมกัน

3. ความสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดแบบต่าง ๆ ตั้งแต่หน่วยด้วยกัน โดยอาศัยลักษณะบางประการเป็นกฎเกณฑ์ อาจอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย จำพวกกับจำพวก ระบบกับระบบ

4. ระบบ (System) หมายถึง การเชื่อมความสัมพันธ์ของผลที่ได้หลาย ๆ คู่เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ

5. การแปลงรูป (Transformation) หมายถึง การแปลงรูปปรับปรุง การให้นิยามใหม่ การตีความ การขยายความ หรือการจัดองค์ประกอบของข้อมูลที่กำหนดให้เสียใหม่ เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

6. การประยุกต์ (Implication) หมายถึง การคาดหวังหรือทำนาย เรื่องบางอย่างเมื่อรวมข้อมูลทั้งสามมิติจากข้อมูลที่กำหนดให้เกิดความแตกต่างไปจากเดิม

เมื่อรวมทั้งสามมิติประกอบกันทำให้ได้โครงสร้างทางสติปัญญา ประกอบด้วย $5 \times 4 \times 6 = 120$ หน่วยลูกบาศก์ ซึ่งต่อมาในปี 1977 กิลฟอร์ดได้เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมมิติด้านเนื้อหาในส่วนของภาพออกเป็นภาพที่รับรู้ทางตา (Visual) และเสียงที่รับรู้ทางหู (Auditory) จึงทำให้มิติด้านเนื้อหานี้เพิ่มเป็น 5 ลักษณะ และโครงสร้างทางสติปัญญาก็เพิ่มขึ้นเป็น $5 \times 5 \times 6 = 150$ หน่วยลูกบาศก์ และในปี 1988 กิลฟอร์ดก็ได้เสนอเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในมิติด้านกระบวนการคิดเพิ่มขึ้นอีก โดยขยายองค์ประกอบด้านความจำ (Memory) ออกเป็นความจำในระยะยาว (Memory retention) และความจำในระยะสั้น (Memory recording) จึงทำให้โครงสร้างทางสติปัญญาเปลี่ยนไปเป็น $6 \times 5 \times 6 = 180$ หน่วยลูกบาศก์ (ดิลก ดิลกานนท์. 2534 : 14 – 15 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1988)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่มีอยู่ในตัวของบุคคลทุกคน และความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยอาศัยการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ดังนั้นการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราควรตระหนักถึง

5. ลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์

วิจิตร วรุตบางกูร (2535 : 43) ได้สรุปลักษณะรวมของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ยอมรับและสนใจสิ่งแปลกใหม่ ไม่ชอบทำตามคนอื่นโดยไม่มีเหตุผล ไม่เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผน ไม่ยึดมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกินไป มีความเป็นผู้นำ มีจิตใจจดจ่อกับงานและอดทนต่ออุปสรรค สามารถคิดแก้ปัญหาหายาก ๆ ได้ มีความคิดอิสระและยืดหยุ่นเสมอ มีจินตนาการกว้างไกล ชอบทำงานเพื่อความสุขและความพอใจของตนเอง มีความเชื่อมั่นและนับถือตนเอง มีความกล้าหาญ กล้าเผชิญความจริง ชอบประสบการณ์ใหม่ๆ แปลกๆ มีอารมณ์ขัน ข่างสงสัย ชอบถามและสามารถรับรู้สิ่งที่ซับซ้อนได้

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2537 : 25) ได้สรุปบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นคนที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ทนความสับสนยุ่งเหยิงได้ดี มีความมุ่งมั่น มีความคิดอิสระไม่ขึ้นต่อกลุ่ม มีอารมณ์ขัน มีความยืดหยุ่น ใช้สามัญสำนึกมากกว่าการใช้เหตุผล และมักถูกมองว่าเป็นคนไม่มีระเบียบ มีบุคลิกเป็นคนขี้เล่น เป็นคนแปลกในสายตาสังคม ไม่ชอบประเพณีนิยม ไม่ชอบผู้มีอำนาจเหนือกว่า ไม่ชอบงานที่มีระเบียบและ

ซ้ำซาก เป็นคนแปลกและไม่เหมือนใคร มีความมั่นใจในตนเองและผลงานของตนอย่างสูง แม้มี
 ปัญหาคนเหล่านี้ก็ไม่ยอมให้ปัญหานั้น ๆ มาเป็นอุปสรรคต่อผลงานของตน

อารี พันธุ์ณี (2537 : 69) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่มีความคิด
 สร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. อยากรู้ อยากเห็น มีความใคร่รู้ อยู่เป็นนิจ
2. ชอบเสาะแสวงหา สำรวจ ศึกษา ค้นคว้า และทดลอง
3. ชอบซักถามและถามคำถามแปลก ๆ
4. ช่างสงสัย เป็นเด็กที่มีความรู้แปลกประหลาดใจในสิ่งที่พบเห็นเสมอ
5. ช่างสังเกต มองเห็นลักษณะที่แปลกใหม่ ผิดปกติ หรือช่องว่างที่ขาดหายไป

ได้ง่ายและรวดเร็ว

6. ชอบแสดงออกมากกว่าเก็บกด ถ้าสงสัยสิ่งใดก็จะถามหรือพยายามหา
 คำตอบโดยไม่รีรอ

7. มีอารมณ์ขัน มองสิ่งต่าง ๆ ในแง่มุมที่แปลก และสร้างอารมณ์ขันอยู่เสมอ
8. มีสมาธิในสิ่งที่ตนสนใจ
9. สนุกสนานในการใช้ความคิด
10. สนใจในสิ่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
11. มีความเป็นตัวของตัวเอง

สรุปได้ว่า ลักษณะของเด็กความคิดสร้างสรรค์ จะมีความอยากรู้อยากเห็น มี
 ความเป็นตัวของตัวเอง ความคิดมีความแปลกใหม่จนในบางครั้งอาจถูกมองว่ามีความคิดแปลก
 ประหลาด ชอบการแสดงออก มีอารมณ์ขัน และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

6. แนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ทอเรนซ์ (พรวัจ อินทามระ. 2536 : 39-40 ; อ้างอิงจาก Torrance. 1964 : 56-
 58) ได้กล่าวถึงหลักในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ยอมรับคำถามของเด็ก ได้แก่ การตอบคำถามของเด็กอย่างพอเพียง
 หลายครั้งเด็กมักจะถามคำถามแปลก ๆ คำถามที่หาคำตอบไม่ได้แต่ผู้ใหญ่ก็ต้องยอมรับว่า
 คำถามเหล่านั้นเป็นเสมือนคำถามธรรมดาและแสดงความชื่นชมผู้ใหญ่ที่ตอบสนองโดยการชี้
 หรือหลบเลี่ยงจะทำให้ลายความสนุกสนานเพลิดเพลินที่ค้นหาคำตอบและการแก้ปัญหา ควรจะ
 ส่งเสริมให้เด็กได้วิเคราะห์ และหาคำตอบที่แตกต่างออกไปบนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนตัว
 ของเด็กแต่ละคน

2. ยอมรับความคิดเชิงจินตนาการ และผิดธรรมดาของเด็ก
3. แสดงให้เห็นว่าความคิดเหล่านั้นของเด็กมีคุณค่า

หน้า 668 1.3

4. จัดหาโอกาสเพื่อให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันผู้ใหญ่ก็แสดงออกถึงความเชื่อถือว่าวางใจในตัวของเขาเองซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ ความสามารถในการเริ่มต้นด้วยตนเอง ปัญหาจึงมีอยู่ที่ว่าพ่อแม่และครูจะรักษาคุณสมบัติให้คงอยู่ได้อย่างไร เพราะว่ามันจะถูกกีดขวางด้วยการควบคุมอย่างใกล้ชิด สิ่งที่ครูจะทำได้ในเรื่องนี้คือ การสอนเนื้อหาให้น้อยลงและจัดให้มีเวลามากขึ้นสำหรับการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อการคิดอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับวิชานั้น

5. ให้มีเวลาที่จะปฏิบัติและเรียนรู้โดยปราศจากการวัดผล หรือการประเมินผล เพราะจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าถูกขู่เชิญให้ตอบหรือแสดงออกไปตามแนวทางที่ครูต้องการ เด็กจะกลัวครูตำหนิหรือตักเตือน จึงเกิดความรู้สึกป้องกันตนเองโดยจะไม่แสดงออกถึงความคิดหรือประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ของตน ความรู้สึกนั้นจะค่อย ๆ สะสมจนทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ที่จะคบคิดเพื่อแก้ปัญหา

บลอนท์ และคลอสไมเยอร์ (อาร์ี รังสินันท์. 2527 : 68 ; อ้างอิงจาก Blaunt and Klausmie. 1965) ได้เสนอแนะวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. สนับสนุนและกระตุ้นการแสดงความคิดหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนการแสดงออกทางอารมณ์

2. เน้นสถานการณ์ที่จะส่งเสริมความสามารถอันจะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ เช่น ความคิดริเริ่ม เป็นต้น ตลอดจนไม่จำกัดการแสดงออกของนักเรียนให้เป็นไปในรูปแบบเดียวตลอด

3. อย่าพยายามหล่อหลอมหรือกำหนดแบบ ให้เด็กและนักเรียนมีความคิดและมีบุคลิกภาพเหมือนกันไปหมดทุกคน แต่ควรสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ตลอดจนความคิดและวิธีการที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ด้วย

4. อย่าเข้มงวดกวดขัน หรือยึดมั่นอยู่กับจารีตประเพณี ซึ่งยอมรับการกระทำหรือผลงานอยู่เพียง 2 หรือ 3 อย่างเท่านั้น สิ่งอื่นที่นอกเหนือไปจากแบบแผนเป็นสิ่งที่ผิดไปเสียหมด

5. อย่าสนับสนุนหรือให้รางวัลแต่เฉพาะผลงาน หรือการกระทำซึ่งมีผู้ทดลองทำเป็นที่ยอมรับกันแล้ว ผลงานแปลก ๆ ใหม่ ๆ ก็น่าจะมีโอกาสได้รับรางวัลหรือคำชมเชยด้วย

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความคิดที่แปลกใหม่ มีอิสระทางความคิด และไม่จำกัดรูปแบบทางความคิดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance Test of Creative Thinking) (TTCT) ได้สร้างแบบทดสอบ 2 ชนิด คือ การวัดทางภาษาและการวัดทางรูปภาพ โดยทั้ง 2 แบบทดสอบนี้มุ่งจัดองค์ประกอบ 4 ประการของความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ. 2537 : 27-29)

1. ความคิดคล่อง (Fluency)
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)
3. ความคิดริเริ่ม (Originality)
4. ความคิดรายละเอียด (Elaboration)

ลักษณะทั้ง 4 มีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบของความสามารถในการคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) ของกิลฟอร์ด (Guilford)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ได้พัฒนาขึ้นภายในขอบเขตและเนื้อหาทางการศึกษา ซึ่งเป็นโปรแกรมการวิจัยระยะยาวที่เน้นเฉพาะประสบการณ์ในห้องเรียนที่จะสนับสนุนและช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์มีดังต่อไปนี้ (อารี พันธุ์ณี. 2540 : 186-191)

1. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ (Thinking Creatively with Pictures) มี 2 แบบ คือ แบบ ก และแบบ ข
2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษา (Thinking Creatively with Words) มี 2 แบบ คือ แบบ ก และแบบ ข
3. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยเสียงและภาษา (Thinking Creatively with Sounds and Wores : Sounds and Images)
4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยการปฏิบัติและการเคลื่อนไหว (Thinking Creatively in Action and Movement)

สำหรับในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษา

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพเป็นสื่อแบบ ก

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพมี 2 แบบ คือ แบบ ก และแบบ ข ถ้าเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน ซึ่งทอแรนซ์ได้กำหนดสิ่งเร้าให้มีลักษณะคล้ายกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่แตกต่างกันในสิ่งเร้าที่กำหนด แบบทดสอบทั้งแบบ ก และแบบ ข ใช้สำหรับเด็กชั้นอนุบาล - อุดมศึกษา

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 3 ชุด ซึ่งทอแรนซ์เรียกแบบสอบย่อยว่า กิจกรรม แบบสอบย่อยจึงประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมชุดที่ 1 การวาดภาพ (Picture Construction) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด เป็นกระดาษสติ๊กเกอร์สีเขียวรูปไข่ ให้เด็กต่อเติมภาพให้แปลกใหม่น่าตื่นเต้น และน่าสนใจที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แล้วให้ตั้งชื่อภาพที่วาดแล้วให้แปลกที่สุด

กิจกรรมชุดที่ 2 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (Picture Completion) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นเส้นในลักษณะต่าง ๆ มีจำนวน 10 ภาพ เป็นการต่อเติมภาพให้แปลก น่าสนใจ และน่าตื่นเต้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมเสร็จแล้วให้แปลกและน่าสนใจด้วย

กิจกรรมชุดที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน (Pararell Line) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากเส้นคู่ขนาน จำนวน 30 คู่ เน้นการประกอบภาพโดยใช้เส้นคู่ขนานเป็นส่วนสำคัญของภาพ และต่อเติมภาพให้แปลก แตกต่าง ไม่ซ้ำกัน แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมแล้วด้วย

การทำแบบทดสอบทั้ง 3 กิจกรรม เน้นการวาดภาพให้แปลก น่าตื่นเต้น น่าสนใจ และวาดจากความคิดของเด็กเอง หรือแสดงเอกลักษณ์ของภาพ กิจกรรมทั้ง 3 ชุดใช้เวลาทดสอบกิจกรรมชุดละ 10 นาที เมื่อหมดเวลากิจกรรมก็ต้องเริ่มทำกิจกรรมชุดถัดไปทันที กิจกรรมทั้ง 3 ชุด จึงใช้เวลา 30 นาที

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพเป็นสื่อแบบ ข

แบบทดสอบนี้มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบ ก จะแตกต่างกันเฉพาะสิ่งเร้าที่กำหนด กล่าวคือ ในกิจกรรมชุดที่ 1 เป็นการวาดภาพ โดยให้เด็กต่อเติมจากกระดาษสติ๊กเกอร์สีส้มเป็นรูปคล้ายไส้กรอก กิจกรรมชุดที่ 2 การวาดภาพให้สมบูรณ์ โดยให้เด็กต่อเติมจากเส้นลักษณะต่าง ๆ ซึ่งต่างกับแบบ ก และกิจกรรมชุดที่ 3 การใช้วงกลม (Circles) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่เป็นวงกลมขนาดเดียวกันจำนวน 30 วง

ในการทดสอบ ผู้ทำการทดสอบควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองกับเด็กเกิดความหวาดกลัว ตื่นเต้น และคำนึงถึงคะแนนได้ตก การใช้คำพูดกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เด็กเป็นสิ่งจำเป็นในการทำแบบทดสอบ ในทำนองที่ว่า “วันนี้เรามีเกมสนุก ๆ มาให้นักเรียนเล่น โดยจะให้นักเรียนวาดภาพตามที่นักเรียนคิดว่าแปลกใหม่ที่สุด ซึ่งไม่เคยมีใครวาดมาก่อน พยายามวาดภาพให้ต่างจากคนอื่น ๆ และขอให้นักเรียนจงสนุกสนานกับการวาดภาพในวันนี้”

กล่าวโดยสรุป คำชี้แจงในแบบทดสอบเน้นถึงความสนุกสนาน มุ่งขจัดความกลัว และพยายามให้เด็กเกิดความสะดวกสบาย กระตุ้นให้เกิดความอบอุ่นทางจิตใจ แบบทดสอบนี้ใช้เป็นแบบทดสอบกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณการตอบสนองได้มากในเวลาจำกัด คะแนนความคิดคล่องตัวคือคะแนนที่ได้จากการวาดภาพที่ชัดเจน สื่อความหมายได้ในแต่ละกิจกรรม เช่น

กิจกรรมชุดที่ 1 ความคิดคล่องตัวมีเพียง 1 คะแนน กิจกรรมชุดที่ 2 คะแนนความคิดคล่องตัวสูงสุด 30 คะแนน

2. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยใช้เกณฑ์คำตอบของกลุ่มตั้งแต่ 1-5 เปอร์เซนต์ จัดเป็นความคิดที่แปลกและได้คะแนนมากที่สุด

3. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดที่นำมาตกแต่งความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ แล้วทำให้ได้ภาพชัดเจนและได้ความหมายสมบูรณ์ ดังในภาพที่มีรายละเอียดแต่ละส่วน ให้คะแนนส่วนละ 1 คะแนน การคิดคะแนนความคิดละเอียดลออในช่วงคะแนน เช่น จาก 1-5 = 1 คะแนน เป็นต้น

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อมี 2 แบบ คือ แบบ ก และแบบ ข มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อเหมาะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา - ระดับอุดมศึกษา

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ แบบ ข เราให้ผู้สอบแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์ออกมาในรูปของภาษา แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 7 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมชุดที่ 1 การตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพที่กำหนดให้มากที่สุด เพื่อให้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นมากที่สุด และคำถามที่ตั้งนั้นย่อมไม่ใช่คำถามที่สามารถตอบได้เพียงแค่เหลือบดูรูปภาพเท่านั้น แต่จะต้องตอบจากความคิด

ตัวอย่างคำถาม ทำไมเด็กผู้ชายจึงมาที่สระน้ำ
ทำไมหูของเขาจึงใหญ่

กิจกรรมชุดที่ 2 การเดาสาเหตุ โดยให้นักเรียนเขียนสาเหตุเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่แสดงในรูปภาพหน้า 1 มาให้มากที่สุด (ภาพเดียวกับกิจกรรมชุดที่ 1)

ตัวอย่างคำตอบ เขาคงจะร้อน
เขาคงจะต้องมาพบใครที่นั่น

กิจกรรมชุดที่ 3 การเดาผลที่เกิดตามมา ให้นักเรียนเขียนผลที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ในภาพที่กำหนดให้ (ภาพเดียวกับกิจกรรมที่ 1)

ตัวอย่างคำตอบ เขาจะมาพบเพื่อนของเขา
ครอบครัวของเขาจะตายเพราะกินปลาเป็นพิษ

กิจกรรมชุดที่ 4 ปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น ให้นักเรียนดัดแปลงข้างในภาพที่กำหนดให้ ให้เป็นข้างที่น่ารักน่าเล่นด้วยและเป็นของเล่นที่เด็ก ๆ ชอบ และให้บอกมาหรือเขียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ตัวอย่างคำตอบ ทาสีข้างใหม่ให้เป็นสีชมพู
ทำตาข้างให้โตขึ้นและหูให้ห้อยลง

กิจกรรมชุดที่ 5 ประโยชน์ของสิ่งของ ให้นักเรียนเขียนรายชื่อหรือบอกรายชื่อ
สิ่งของที่น่าสนใจและแปลกที่ทำจากกล่องกระดาษมาให้มากที่สุด

ตัวอย่างคำตอบ ทำเป็นโปสเตอร์หรือแผนที่
ทำเป็นชั้นวางของ

กิจกรรมชุดที่ 6 ตั้งคำถามแปลก ๆ ให้นักเรียนตั้งคำถามแปลก ๆ เกี่ยวกับ
กล่องกระดาษ

ตัวอย่างคำถาม ทำไมกล่องกระดาษจึงใส่น้ำไม่ได้
อะไรจะเกิดขึ้นถ้าทุกสิ่งทุกอย่างทำด้วยกระดาษแข็ง
กล่องขนาดไหนที่ท่านคิดว่ามีประโยชน์มากที่สุด

กิจกรรมชุดที่ 7 การสมมติอย่างมีเหตุผล ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่คิดหรือเดา ว่า
อะไรจะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่น่าเป็นไปได้ที่กำหนดให้ เช่น สมมติว่ามีก้อนเมฆ มีเชื้อถุก
และปลายตรงกับพื้นดิน อะไรจะเกิดขึ้น

ตัวอย่างคำตอบ จะมีผู้นำตะกร้าไปแขวนเชือก
ฝนจะตกตรงบริเวณนั้น
อาจมีผู้ร้องเรียนรัฐบาล ถ้าเขาไม่สามารถตัดเชือก
ที่ห้อยมาเกะกะสนามของเขา

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์จะให้คะแนนเช่นเดียวกับแบบทดสอบโดย
อาศัยรูปภาพ กล่าวคือ ให้คะแนนความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ดังตัวอย่าง
คำตอบในกิจกรรมชุดที่ 7 ดังนี้

คะแนนความคิดคล่องตัว 5

คะแนนความคิดยืดหยุ่น 4 (เพราะฝนตกตรงบริเวณนั้น และพายุจะเกิดตรง
บริเวณนั้น เป็นคำตอบในทิศทางเดียวกัน)

คะแนนความคิดริเริ่มมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- คำตอบที่มีผู้ตอบ 5% หรือมากกว่า ให้ 0 คะแนน
- คำตอบที่มีผู้ตอบ 2-4.99% ให้ 1 คะแนน
- คำตอบที่มีผู้ตอบน้อยกว่า 2% ให้ 2 คะแนน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance Test of
Creative Thinking) (TTCT) เป็นแบบทดสอบที่วัดทางภาษาและวัดทางรูปภาพ โดยมุ่งวัด
องค์ประกอบ 4 ประการ คือ ความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิด

รายละเอียด ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบของความสามารถในการคิดแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) ของกิลฟอร์ด

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

เคลลี (Kelly. 1986 : 35-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการฝึกตามแผนการเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า จากแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ด้วยรูปภาพของทอแรนซ์ (Torrance Figural Test of Creative Thinking) ที่ใช้วัดก่อนและหลังฝึก เด็กที่เข้าร่วมในแผนการฝึกเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะกับเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมตามแผน มีค่าเฉลี่ยของความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าเฉลี่ยของความคิดคล่องแคล่วและความยืดหยุ่นไม่แตกต่างกัน

ซิลเวอร์ (Silver. 1977 : 350) ศึกษาเรื่องทักษะทางความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความสามารถทางสติปัญญาเกี่ยวกับทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กหูหนวก ไม่มีความแตกต่างกันอย่างใดเมื่อเด็กหูหนวกสามารถฝึกฝนทักษะทางด้านความรู้ความเข้าใจภาษาได้ ย่อมฝึกทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ได้

มัวร์ (Moors. 1978 : 135) ได้ศึกษาเรื่องการเล่นเกมนต่าง ๆ มีส่วนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กหูหนวก ซึ่งการที่เด็กหูหนวกมีโอกาสได้คิดอย่างอิสระในการเล่นเกมนต่าง ๆ สามารถโยงไปสู่การคิดแบบนามธรรม และจากประสบการณ์การคิดแบบรูปธรรมเป็นจุดสำคัญในการนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์โดยไม่มีโครงสร้างภาษาเข้ามามีส่วนช่วยด้วย

ทอแรนซ์ (Torrance. 1972 : 59) ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายเกรด 1-เกรด 12 โดยใช้แบบทดสอบชุดการถามและการเดาคำตอบ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนตั้งแต่เกรด 7 ขึ้นไป จะมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มจนกระทั่งใกล้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย (เกรด 1 – เกรด 12)

สายเพ็ชรชรินทร์ มีขึ้น (2528 : 58) ได้ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กหูหนวกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กหูหนวก กับเด็กปกติในระดับชั้นเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างไปจากเด็กปกติไม่ว่าจะพิจารณาเฉพาะด้านเพศหรือระดับชั้นเรียน

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการคิดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 ผลการทดลองโดยการใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์จากการวาดภาพ TCT-DP (The Test for Creative Thinking - Drawing Production) ของเจเลนและ

เฮอร์เบน พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก) ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิชา ภาวะสติ (2541 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้วิธีทัศน์และกิจกรรมสร้างสรรค์แบบต่อเติมภาพ ก่อนและหลังการทดลองในแต่ละกลุ่ม และเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเจเลนและเฮอร์เบน ผลการทดลองการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้รายการวิธีทัศน์แบบต่อเติมภาพเพียงอย่างเดียว ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์แบบต่อเติมภาพเพียงอย่างเดียว และใช้รายการวิธีทัศน์แบบต่อเติมภาพประกอบการฝึกจากกิจกรรมสร้างสรรค์แบบต่อเติมภาพ หลังการทดลองนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็น การคิดที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดอย่างอิสระ เช่น งานศิลปะ การละคร การดนตรี ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ทำให้เด็กรู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม เกิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งความคิดเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ได้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับละครใบ้

1. ความหมายของละคร

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2524 : 6) ได้ให้คำจำกัดความว่า ละคร คือ การแสดงเลียนชีวิตโดยมีการร้องรำ ทำเพลงประกอบ แยกได้ 2 อย่าง

1. ตามความหมายกว้าง หมายถึง การละเล่นที่แสดงกิริยาท่าทางซึ่งจะเป็นการรำหรือเต้น ก็เรียกละคร นั่นคือพวกระบាំต่าง ๆ

2. ความหมายเฉพาะหลักวิชา หมายถึง การแสดงที่ต้องมีเนื้อเรื่องเป็นสำคัญ ได้แก่ ละคร ลิเก และเสภา เป็นต้น

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526 : 2) ได้ให้ความหมายของละครไว้ว่า ละคร หมายถึง การแสดงเพื่อให้เกิดความบันเทิงและเป็นวิธีการที่เก่าแก่และง่ายที่สุดในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการติดต่อ เริ่มตั้งแต่มนุษย์พยายามที่จะสื่อความหมายกันด้วยท่าทาง การแสดงออกด้วยท่าทางของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและมีวิวัฒนาการโดยตลอด การแสดงออกของมนุษย์ที่วุ่นวายนี้ หมายถึง ละครที่มีรูปแบบตายตัว เช่น ละครร้อง ละครรำ ละครนอก ละครใน โขน เป็นต้น ไปจนถึงการแสดงออกทางภาษาและท่าทางที่มีได้มีรูปแบบตายตัว เช่น การแสดงออกด้วยท่าทางและภาษาของเด็กตามจินตนาการ

ทรงศักดิ์ ปรารักษ์วัฒนากุล (2529 : 1) ได้ให้ความหมายของละครไว้ว่า ละคร (Drama) หมายถึง “การมหรสพหรือการแสดงที่มีเนื้อเรื่องเป็นสำคัญกล่าวคือแสดงเป็นเรื่องเป็นราวต่าง ๆ” การละครเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เสนอต่อผู้ชมในรูปของการกระทำ (Action หรือ Acting) ซึ่งอาจประกอบไปด้วย การร้องรำ ทำเพลง หรือแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ

มาณวิภา ผลวิรุพห์ (2533 : 22) แสดงความคิดเห็นว่า ละคร คือการแสดงที่ผู้แสดงใช้กิริยาท่าทางและการพูดตามเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ เพื่อสื่อความเข้าใจ มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำไปใช้เพื่อสื่อความเข้าใจในด้านการศึกษาหรือนำการแสดงไปใช้ในการเรียนการสอน การแสดงนั้นจัดเป็นละครการศึกษา

สรุปได้ว่า ละคร หมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ใช้ความสามารถของตนเองในการใช้ท่าทางและการพูดสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจจากการแสดงนั้น ดังนั้นละครจึงนับเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้จากการที่ได้ลงมือกระทำด้วยตนเองของผู้แสดง

2. ประเภทของละครสร้างสรรค์

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2524 : 42) ได้แบ่งละครสร้างสรรค์ที่สามารถจะนำมาใช้เกี่ยวกับการเรียนได้ 5 อย่าง คือ

1. ละคร (Dramatic Plays หรือ Dramatic Stories) คือ การแสดงที่เป็นเรื่องราวเกิดจากความขัดแย้งของมนุษย์ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการสนทนา และถ่ายทอดสู่ผู้ดูได้โดยการพูดและการแสดงท่าทางบนเวที

ความขัดแย้งของมนุษย์ที่ทำให้เกิดเป็นละครได้ดังต่อไปนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ เช่น เพื่อนบ้านใกล้เคียงกันไม่ถูกกัน หรือแม่เลี้ยงไม่ถูกกับลูกเลี้ยง หรือลูกสะใภ้ไม่ถูกกับแม่สามี

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับตัวเอง เช่น การต่อสู้ของอำนาจฝ่ายสูงและฝ่ายต่ำในตัวเองที่จะกระทำผิดหรือกระทำการใด ๆ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เช่น เมาคสที่ตกไปอยู่ในความเลี้ยงตูของหมาป่าและเติบโตอยู่แต่ในป่า

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม เช่น คนดี ๆ แต่มีพ่อแม่เป็นโจร ก็มักจะถูกตราหน้าจากสังคมว่าลูกโจร และมักจะทำให้คนดีนั้นบางครั้งก็ไม่ได้ตลอด เพราะสังคมบังคับให้เป็นไป

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมบ้านเรือนหรือภูเขาไฟระเบิด ตัวอย่างในเรื่องแผ่นดินแม่หรือธรณีกรรแสง

2. หุ่น (Puppets) ซึ่งแยกประเภทได้หลายอย่าง คือ หุ่นหนังตะลุง หุ่นเสียบไม้ หุ่นกระบอก หุ่นสวมมือ และหุ่นสวมนิ้ว

3. ละครใบ้ (Pantomime) คือ การแสดงโดยใช้ท่าทางและส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย แทนคำพูดหรือการกระทำของละครตัวนั้น ๆ ไม่มีการพูด (บทสนทนา) ในละครแบบนี้เลย

4. การแสดงโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า (Improvisation) การแสดงละครแบบนี้ผู้แสดงแต่งบทสนทนาเอาเอง การแสดงมักแสดงเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน ให้เวลาที่จะแต่งบทแสดงประมาณ 8-10 นาที และแสดงตามบทซึ่งเตรียมไว้

5. การแสดงบทบาท (Role Plays) การแสดงบทบาทเป็นการแสดงที่ไม่มีการซ้อมหรือการเตรียมตัวมาก่อนโดยผู้แสดงลืมตัวเองไปชั่วขณะแสดงบทบาทไปตามลักษณะนิสัยของตัวในเรื่องและเรื่องที่แสดงนั้นมักมีปัญหาซึ่งผู้แสดงจะต้องหาวิธีแก้ปัญหาให้

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526 : 27-29) ได้กล่าวถึงละครสร้างสรรค์รวมการแสดงไว้หลายประเภท ดังนี้

1. การแสดงตามเรื่อง (Dramatic Play หรือ Dramatic Story) คือ การแสดงที่ใช้ประสบการณ์ที่พบในชีวิตจริงมาแสดงบทบาทการแสดงตามเรื่องราวที่เป็นการแสดงโดยเด็กคิดทำทางและคำพูดขึ้นเอง เด็กอาจสมมติตัวเองเป็นบุคคลต่าง ๆ หรือเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ

2. การแสดงหุ่นหรือละครหุ่น (Puppetry) เป็นการแสดงที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการขีดจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความคิดตามจินตนาการของเด็ก นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสแสดงความรักอารมณ์โดยมีหุ่นเป็นสื่อกลาง

3. การแสดงละครใบ้ คือ การแสดงโดยใช้ท่าทางและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูดหรือความรู้สึกของเด็กที่มีบทบาทต่าง ๆ ละครใบ้เป็นสิ่งที่เด็กจะเริ่มแสดงได้โดยอาศัยประสบการณ์จากชีวิตจริง และเนื่องจากการที่ไม่ต้องใช้คำพูดนี้เองจึงเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อเด็กในการแสดงเพราะธรรมชาติของมนุษย์ใช้ท่าทางเป็นสื่อความหมายได้เข้าใจก่อนการใช้ภาษาพูด

4. การแสดงโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า คือ การแสดงที่ไม่เน้นการซักซ้อมจะคิดพูดและทำท่าทางโดยอาศัยความฉับไวของการแสดงประเภทนี้ หรืออาจแสดงคนเดียวหรือแสดงเป็นกลุ่มก็ได้ โดยอาศัยความคิดและจินตนาการจากเรื่องราวตามเพลง นิทาน หรือเหตุการณ์สมมติ การแสดงอาจจะไม่จบเสมอไป

สรุปได้ว่า ประเภทของละครสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็นหลายประเภทมีความยากและง่ายแตกต่างกันออกไป แต่จะพบว่าละครสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ทำให้เด็กเกิดการยอมรับในสิ่งที่เด็กคิดและพูด ทำให้เด็กมีเสรีภาพในการคิดและเกิดจินตนาการเป็นการเสริมสร้างภาษาและความคิดให้เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ดังนั้นละครสร้างสรรค์นับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ควรได้รับการส่งเสริมเพราะเป็นประสบการณ์จริง ๆ ของตัวเด็กเอง และเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายต่อเด็กมาก

3. จิตวิทยาของเด็กเกี่ยวกับละคร

ฉวีวรรณ กิณาวงศ์ (2524 : 45-47) ได้กล่าวถึง เด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการแสดงออกในทุก ๆ ทาง เด็กวัยนี้ไม่ชอบอยู่หนึ่ง และมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้จักสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับลักษณะของเด็กประถมศึกษา และการแสดงออกของเด็กในแต่ละช่วงอายุ เพื่อที่จะเป็นแนวทางที่จะทำละครแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ มาสอนให้เหมาะสมกับวัยและสภาวะของเด็ก

ลักษณะของเด็กประถมศึกษา

1. The Child is an investigator. เด็กวัยประถมมีความอยากรู้อยากเห็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ซึ่งจะเห็นได้จากการที่เด็กชอบค้นหาคำศัพท์ที่อยู่รอบ ๆ ตัว ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อเด็กโตขึ้น

2. The Child is a doer. เด็กชอบเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่อยู่นิ่ง จึงเป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้ได้กระทำจริง ได้พบกับสถานการณ์จริงเป็นประสบการณ์ตรงของเด็ก ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กมีประสบการณ์ในการคิด การตัดสินใจในการทำงาน

3. The Child has interested in detail. เด็กมักจะเอาใจใส่ในเรื่องรายละเอียดมากกว่า ส่วนใหญ่เด็กวัยประถมศึกษาจะสนใจส่วนย่อย ๆ หลาย ๆ ส่วนมากกว่าส่วนใหญ่ส่วนเดียวเท่านั้น

4. The Child has a rich imaginative life. เด็กวัยประถมศึกษาจะร้องเล่น สมมติ และการเล่นอื่น ๆ โดยใช้จินตนาการ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นในชีวิตเด็ก เด็กจะแสดงออกโดยการวาดภาพ การปั้น การเขียนอย่างสร้างสรรค์ การแสดงละคร หรือการแสดงศิลปะ

ชีวิตวัยเด็กกับการแสดงออก

เด็กวัย 3-6 ปี เด็กวัยนี้จะอยู่ในระดับอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กวัยนี้มีสมาธิหรือช่วงความสนใจน้อยมาก ประมาณ 15-20 นาที ดังนั้นหากจะมีการจัดละครที่ยาวเกินกว่าสมาธิเด็ก ควรมีการหยุดพักหรือสลับฉากบ้าง เด็กก็จะรู้สึกสดชื่นและมีสมาธิที่จะติดตามเรื่องต่อไป เด็กวัยนี้จะชอบละครในลักษณะของนิทานมหัศจรรย์ เพื่อดึงดูดความสนใจ และตัวละครต้องบ่งชี้ว่าดีหรือเลว หากดีต้องดีหมด หากเลวต้องเลวอย่างมากมาย เพราะลักษณะการมองของเด็กจะแคบและมองเห็นเพียงด้านเดียว สำหรับความสามารถของเด็กเกี่ยวกับการแสดง เด็กวัยนี้จะสามารถจับจังหวะของดนตรีง่าย ๆ ได้ แต่ผู้สอนต้องไม่คำนึงถึงรูปแบบและท่าทางในการแสดงออกควรปล่อยให้เด็กให้เป็นอิสระ นอกจากนี้เด็กในวัยนี้จะสนใจและสามารถเลียนแบบการเดินของคนและสัตว์ เลียนเสียงสัตว์ง่าย ๆ ได้ สิ่ง que เด็กทำได้มักจะเป็นประสบการณ์ง่าย ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก

เด็กวัย 6-12 ปี จะอยู่ในวัยประถม เด็กวัยนี้จะมีสมาธิหรือช่วงความสนใจอยู่ประมาณ 30-40 นาที เด็กในวัยนี้ยังคงชอบละครประเภทเทพนิยายอยู่ แต่ก็เริ่มชอบให้มีการผจญภัยในเรื่องด้วย ตัวละครอาจจะสลับซับซ้อนได้ ตัวละครอาจดีหรือเลวไม่ต้องออกชัดเจนแจ้ง เริ่มชอบตัวละครที่มีความสามารถพิเศษ เช่น มีกำลังภายใน หรือเหาะเหิน เด็กผู้ชายจะมีความสุขในการฝึกฝนว่าตนเองเป็นวีรบุรุษในการผจญภัย สำหรับเด็กผู้หญิงจะสนใจเรื่องธรรมชาติรอบตัวและชีวิตสัตว์ ในด้านการแสดงออกจะมีความประณีตและละเอียดอ่อนกว่าวัยแรก เด็กวัยนี้สามารถควบคุมกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ประสบการณ์มีมากขึ้น

เด็กวัย 12-15 ปี ยังเป็นวัยที่เรียนในระดับประถมศึกษาอยู่ เด็กวัยนี้มีสมาธิหรือช่วงความสนใจประมาณ 35 - 50 นาที และมีความสนใจพิเศษในละครประเภทวีรบุรุษและวีรสตรี เด็กวัยนี้จะชื่นชมและพร้อมที่จะทำตามคนที่เขาเห็นว่าดี เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ฉะนั้นวัยนี้ควรจัดละครประเภทส่งเสริมให้เด็กประพฤติปฏิบัติดี ในด้านการแสดงออกเด็กวัยนี้จะสามารถแสดงออกได้ดีกว่าวัยตอนต้น ๆ

การนำละครมาสอนเด็ก

เด็กในวัย 5-7 ขวบ จะเป็นวัยที่เริ่มสอนละครง่าย ๆ เด็กจะจดจ่ออยู่กับตัวเอง และไม่คิดด้วยซ้ำไปว่าเขากำลังทำกิจกรรมเกี่ยวกับละคร เด็กจะคิดแต่ว่ากำลังเล่นอยู่ เด็กจะร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่และจริงจัง โดยไม่พะวงถึงคนอื่น สำหรับเด็กในวัย 9-11 ปี ถ้าเริ่มสอนละครใหม่ ๆ หลาย ๆ คนจะพะวงเกี่ยวกับตัวเอง และเกะกะกั๊กก้าง บางคนรู้สึกอายไม่ยอมแสดงออก ครูผู้สอนจึงควรพยายามให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเชื่อมั่นในตัวครู เพราะการละครเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากกับการแสดงออกของตัวเอง ดังนั้นครูจึงต้องมีความอดทนอย่างมากและต้องเด็ดขาด การแสดงละครใบ้หรือละครที่ไม่มีการเตรียมล่วงหน้า จึงนับว่าเป็นละครที่เด็กให้ความสนใจ และเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กตั้งแต่วัย 6 ขวบขึ้นไป เพราะเด็กจะมีความสุขอย่างมากในการแสดงละครแบบละครใบ้หรือละครที่ไม่มีการเตรียมล่วงหน้า แต่เรื่องที่น่ามาให้เด็กแสดงนั้นควรเหมาะสมกับวัยของเด็กและความต้องการของเด็ก

สรุปได้ว่า จิตวิทยาของเด็กเกี่ยวกับละครในวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง ชอบร้อง ชอบเล่น และชอบการแสดงออกที่ต้องใช้จินตนาการ ดังนั้นจะพบว่า กิจกรรมการละครจึงนับว่าเป็นกิจกรรมที่เด็กให้ความสนใจ ทำให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก และเด็กมีความสุขกับการที่ได้แสดงออก โดยเฉพาะการแสดงละครแบบละครใบ้ หรือละครที่ไม่มีการเตรียมล่วงหน้า ซึ่งนับเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา แต่ควรจัดให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก

4. ความหมายของละครใบ้

ฉวีวรรณ ภินางค์ (2524 : 49) ได้ให้ความหมายของละครใบ้ไว้ว่า ละครใบ้ คือ การแสดงโดยใช้ท่าทางส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแทนคำพูดหรือการกระทำของละครตัวนั้น ๆ ไม่มีการพูด การสนทนาในละครแบบนี้เลย

พรรัตน์ ดำรง, อรุณา ยุทธวงศ์ และศิริลักษณ์ เสรีวัลย์ (2524 : 8-9) ได้ให้ความหมายของละครใบ้ไว้ว่า ละครใบ้ หมายถึง การแสดงที่ไม่ใช้คำพูด แต่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและลักษณะท่าทางสื่อความหมาย มีการใช้เครื่องประกอบการแสดงอย่างจำกัด นักแสดงต้องได้รับการฝึกฝนในการใช้กล้ามเนื้อ และอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างดี จึงจะทำให้ผู้ชมเข้าใจ เทคนิคละครใบ้นี้นำมาในละครสร้างสรรค์โดยใช้ฝึกทักษะเกี่ยวกับการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งเป็นการฝึกสมาธิให้รู้จักควบคุมการใช้ร่างกาย ความคิดและจิตใจ

ภรณี คุรุรัตน์ (2526 : 58) ได้ให้ความหมายของละครใบ้ไว้ว่า ละครใบ้ คือ ลักษณะการแสดงความคิดด้วยท่าทางให้คนอื่นเข้าใจ โดยไม่ใช้คำพูดในการสื่อความหมาย เป็นกิจกรรมซึ่งอาจจะให้เด็กทำได้ง่ายมาก เพราะเด็กส่วนมากสามารถที่จะสังเกตท่าทางง่าย ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์มาแสดงท่าไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

สรุปได้ว่า ละครใบ้ หมายถึง การแสดงที่ผู้แสดงใช้ภาษาท่าทางในการสื่อความหมายแทนการใช้ภาษาพูด หรือการแสดงความคิดและการกระทำของตัวละครนั้น ๆ ออกมาโดยไม่ต้องอาศัยการพูดหรือการสนทนา

5. ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้

แมคคาซึไลน์ (McCaslin. 1990 : 71-80) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ในเรื่องของขนาดของชั้นเรียน ความยาวของช่วงเวลาในการทำกิจกรรม เนื้อหาที่ใช้ในการเล่นจินตนาการ ความสนใจต่อกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้สึกสัมผัสในจินตนาการ การลงมือกระทำ อารมณ์และความรู้สึก ไว้ดังนี้

ขนาดของชั้นเรียน

ขนาดของชั้นเรียนในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ไม่ควรมีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 15-20 คน แต่ถ้าชั้นเรียนมีนักเรียนค่อนข้างมาก ครูก็จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการแบ่งเด็กส่วนหนึ่งออกไปทำกิจกรรมอื่นในชั่วโมงนั้น ละครใบ้จำเป็นต้องอาศัยความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนและจะต้องมั่นใจได้ว่าเด็กทุกคนจะมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่ยจัดกิจกรรมนี้ขึ้นไม่ว่าระดับอายุของเด็กจะมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามประสบการณ์ที่เด็กได้รับซ้ำแล้วซ้ำอีก และทวีความยากมากขึ้นไปโดยตลอด

ความยาวของช่วงเวลาในการทำกิจกรรม

ความยาวของช่วงเวลาในการทำกิจกรรม ตลอดจนความถี่ในการจัดกิจกรรมนั้น จะขึ้นอยู่กับสถานะแวดล้อม (โรงเรียน สโมสร หรือค่ายกิจกรรม) ในกรณีของเด็กที่อายุน้อย นั้นการจัดกิจกรรมประสบการณ์ทุก ๆ วันโดยใช้เวลาครั้งละไม่เกิน 10-15 นาที จะเป็นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กที่มีระดับอายุสูงขึ้นมากกว่านั้น ก็จะสามารถยืดระยะเวลาในการทำกิจกรรมออกเป็นครั้งละ 40 นาทีถึงหนึ่งชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ส่วนเด็กระดับมัธยมและผู้ใหญ่ในวัยต้น ๆ นั้นสามารถที่จัดให้ร่วมกิจกรรมได้ยาวขึ้นถึงครั้งละ 2 ชั่วโมง แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วการจัดกิจกรรมบ่อยครั้งใช้เวลาครั้งละสั้น ๆ จะได้ผลดีกว่า

ในโรงเรียนที่มีกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่กำหนดแน่นอนลงไปนั้น ครูจะต้องจัดให้มีกิจกรรมนี้ขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี ถ้ายังไม่เกิดการริเริ่มดำเนินการขึ้นก็เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นที่จะต้องแนะนำชักชวนให้ลงมือทำเมื่อมีโอกาสและช่องทางที่เหมาะสม ครูสามารถที่จะใช้ละครไปเป็นสื่อเชื่อมต่อไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาในวิชาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ต่อผู้เรียน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีจินตนาการ

เนื้อที่ที่ใช้ในการเล่น

เวทีสำหรับแสดงละครนั้นเหมาะสำหรับการใช้ซ้อมหรือแสดงละครอย่างเป็นทางการ ในขณะที่ละครสร้างสรรค์นั้นต้องการเพียงห้องที่มีขนาดใหญ่ซึ่งจะดูเหมาะสมกว่าเด็กเล็ก ๆ จะสนุกสนานกับการเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ ห้อง และควรรอยังยิ่งที่จะสนับสนุนให้เกิดการกระทำเช่นนั้น ยิ่งเป็นกลุ่มเด็กที่มีอายุน้อยเท่าใด ความต้องการในปริมาณพื้นที่ก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ถ้าพื้นที่ของห้องไม่กว้างพอก็อาศัยการเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้ต่าง ๆ ในห้องเรียนไปไว้ริมห้อง พื้นที่ว่างของห้องที่กว้างขึ้นจะก่อให้เกิดความรู้สึกมีอิสระมากยิ่งขึ้น พื้นที่ขนาดที่ค่อนข้างน้อยหรือคับแคบจะเป็นปัจจัยในเชิงลบต่อความรู้สึกเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นทำกิจกรรมและกลุ่มที่มีปัญหาในการควบคุม กลุ่มเหล่านี้ต้องการขอบเขตสำหรับห้องประชุมที่มีเวทีและเก้าอี้สำหรับนั่งดูหรือฟังนั้นมีความจำเป็นน้อยกว่าการมีที่ว่างกว้าง ๆ สำหรับกลุ่มที่เพิ่งเริ่มทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีระดับอายุเท่าใดก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากการทำกิจกรรมในห้องประชุมที่มีลักษณะดังกล่าวจะเป็นการโน้มน้าเข้าสู่โมติดของสมรรถภาพแห่งการแสดงบนเวทีก่อนที่จะแสดงจะมีความพร้อมต่อเทคนิคเหล่านั้น ไม่ว่าสภาพแวดล้อมจะเป็นเช่นใดก็ตาม การจัดให้เด็ก ๆ นั่งลงกับพื้นในลักษณะครึ่งวงกลมเพื่อให้ทุกคนสามารถที่จะได้เห็นได้ยิน และสามารถส่งเสียงติดต่อไปยังผู้แสดงได้จะเป็นลักษณะของการจัดห้องทำกิจกรรมที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด

จินตนาการ

ไม่ว่าพื้นที่ว่างจะมีลักษณะเป็นเช่นใดก็ตาม ครูจะต้องดูแลให้สภาพของพื้นที่อยู่ในสภาวะที่สงบ ไม่วุ่นวายยุ่งเหยิง ผู้เล่นนั่งอยู่ในวงกลมหรือมีกลุ่มครึ่งวงกลมอยู่โดยรอบ หลังจากที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเข้าจังหวะและกิจกรรมกลุ่มอื่นแล้ว เด็กก็จะพร้อมสำหรับการเล่นละครใบ้ ซึ่งค่อนข้างจะมีหลายวิธีสำหรับการดำเนินกิจกรรมวิธีหนึ่งที่พิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพมากก็คือ การให้ทุกคนได้ถือหรือจับวัสดุเล็ก ๆ ที่ไม่มีลักษณะกลุ่มพวกที่สามารถจำแนกได้อย่างโดดเด่นแต่อย่างใด (อาทิเช่น กล้องเล็ก ๆ หรือแปรงลบกระดาน) ในลักษณะของสิ่งของหรือวัสดุประเภทต่าง ๆ หลากหลายชนิด ตัวอย่างเช่น ครูเรียกเด็ก ๆ 6-7 คน ออกมายังตรงกลางของวงกลมถือวัตถุชิ้นหนึ่งไว้แล้วครูก็บอกกับเด็กเหล่านั้นว่าสิ่งที่เด็ก ๆ ถืออยู่นั้นคือสร้อยเพชรเป็นเครื่องประดับอัญมณีที่สวยงามที่สุดที่ครูเคยเห็นมา

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งจนอาจกล่าวได้ว่า เป็นกิจกรรมอุดมคติสำหรับกลุ่มใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำกิจกรรม วิธีนี้เปิดโอกาสให้ผู้เล่นหลาย ๆ คนได้แสดงออกถึงการสื่อความหมายของแต่ละคนโดยวิธีการของแต่ละคน วิธีนี้ปราศจากความยุ่งยากเนื่องจากมีอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในครั้งหนึ่ง ๆ เพียงอย่างเดียวเท่านั้น และในที่สุดของความเรียบง่ายนี้เองที่จะไม่ทำให้เกิดการลอกเลียนแบบกันในกลุ่มผู้เล่น ตรงกันข้ามกลับจะเกิดความรู้สึกสนุกสนานต่อการคิดวิธีที่จะทำอะไรก็ตามที่แตกต่างไปจากเพื่อน จากนั้นครูก็จะขอให้เด็กทำดังต่อไปนี้

1. จับถือวัตถุนั้นไว้
2. มองดูวัตถุนั้น
3. แสดงปฏิกิริยาของตนต่อวัตถุนั้น
4. ส่งวัตถุนั้นต่อไปยังเพื่อนคนอื่น

เมื่อแต่ละคนได้มีโอกาสจับต้องและแสดงปฏิกิริยากระทำต่อวัตถุนั้นแล้ว ครูก็อาจจะพูดขึ้นว่าตอนนี้สิ่งที่อยู่ในมือของเด็กนั้นคือลูกแมวที่มีขนอ่อนนุ่ม กลุ่มผู้แสดงกลุ่มเดิมนั้นก็จะเปลี่ยนปฏิกิริยาที่มีต่อวัตถุนั้นออกไป ครั้งต่อไปวัตถุนั้นก็จะถูกกำหนดให้เป็นกระเป๋าสีสดางค์ที่สกปรกและขาดรุ่งริ่งไม่มีอะไรอยู่ในกระเป๋านั้นเลย จนกระทั่งในรอบที่สี่วัตถุนั้นก็กลายเป็นมิด หรือกลายเป็นแก้วที่ใส่น้ำไว้น้ำขุ่นขม หรือบางทีวัตถุนั้นก็กลายเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า แต่ละครั้งที่วัตถุนั้นถูกส่งผ่านต่อ ๆ กันไป กลุ่มเด็ก ๆ ก็จะได้รับทราบถึงคุณค่าของวัตถุที่กำหนด แนวคิดของเรื่องนี้ก็คือการกระตุ้นจินตนาการและการช่วยให้แต่ละคนในกลุ่มได้ตระหนักว่ามีใช้คุณค่าของวัตถุนั้นที่มีลักษณะหรือคุณภาพที่เป็นตัวกำหนดภาพของวัตถุนั้น ๆ

กิจกรรมอื่นอีกที่ช่วยส่งเสริมจินตนาการก็คือ การจัดโต๊ะไว้ที่กึ่งกลางของห้อง โดยบนโต๊ะนั้นจะมีวัตถุเล็ก ๆ รูปทรงหลากหลายวางเรียงรายบนโต๊ะนั้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนจะต้องลุกขึ้นเดินไปที่โต๊ะนั้นเพื่อที่จะหยิบวัตถุนั้นหนึ่งชิ้นมา แสดงท่าทางในการจับต้องวัตถุนั้นตามจินตนาการของตนว่าวัตถุนั้นนั้น ๆ คืออะไร ถึงแม้ว่าจะเป็นกิจกรรมส่วนตัวแต่ก็เป็นกิจกรรมที่หลาย ๆ คนสามารถกระทำได้พร้อม ๆ กัน และแต่ละคนจะไม่ถูกเป็นที่สนใจของ

คนอื่น ๆ เหมือนการเป็นผู้สังเกตเหล่านี้จะสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้เล่นได้ชัดเจนแต่เพียงคนเดียว หรืออาจจะเห็นคนอื่น ๆ ได้ด้วยเพียงบางคน วิธีการนี้ทำให้ทุกคนเกิดความสุขสนุกสนาน ความรู้สึกถึงความเป็นตัวตนที่มีอยู่ตั้งแต่เริ่มแรกก็จะเลือนหายไป

ความสนใจจดจ่อต่อกิจกรรมอย่างมีสมาธิ

เด็กหลาย ๆ คนอาจจะมีความสามารถในการใช้สมาธิจดจ่อต่อกิจกรรมที่ทำอยู่ แต่ทว่าสำหรับบางคนทีเพิ่งจะได้รับประสบการณ์นี้เป็นครั้งแรกจะไม่สามารถตั้งมั่นอยู่ในสมาธิได้ กิจกรรมขั้นต่อไปจึงเป็นการ “ยึดจับภาพในจินตนาการไว้ให้ได้” กิจกรรมที่ดีกิจกรรมหนึ่งก็คือ การให้นักเรียนในชั้นเรียนช่วยกันเสาะหาแหวนที่หายไป เวลา 2-3 นาทีของกิจกรรมจะเป็นการมอบหมายหน้าที่กันทำเป็นส่วนใหญ่ ถ้ากิจกรรมมิได้ดำเนินไปในลักษณะที่ตั้งเป้าหมายไว้ ครูอาจจะต้องลงมือเอาแหวนไปซ่อนจริง ๆ จากนั้นก็ให้ทุก ๆ คนในห้องนั้นช่วยกันค้นหาสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการค้นหาในครั้งที่สองนี้จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างการเสาะแสวงหาค้นหากับการลงมือค้นหาจริง ๆ กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมาธิในการทำงานของกลุ่มที่จัดว่าเป็นกิจกรรมที่ดี

ความรู้สึกสัมผัสในจินตนาการ

ในขั้นตอนนี้ก็จะพบว่า กลุ่มเด็ก ๆ ในชั้นเรียนนี้มีความพร้อมสำหรับการฝึกหัดที่จะเจาะตรงไปที่การฝึกหัดเกี่ยวกับประสาทสัมผัสทั้งห้า การนำเข้าสู่บทเรียนอาจจะเริ่มจากการเสวนาเกี่ยวกับวิธีการที่ทุก ๆ คนค้นพบว่าสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวของแต่ละคนนั้นเป็นอย่างไร ทุกคนได้เห็น ได้ยินเสียง ได้สัมผัส ได้กลิ่น ได้ทดสอบลิ้มชิมรสบางสิ่ง แต่ละคนจะต้องลงมือกระทำดังต่อไปนี้ พยายามที่จะใช้ประสาทตาในการสัมผัสกับสิ่งที่นำมาเสนอแนะ ได้แก่

1. เดินเข้าไปในห้องที่กว้างใหญ่มากเพื่อที่จะหาเสื้อกันหนาวที่ลืมห้างไว้
2. เดินเข้าไปในห้องเล็ก ๆ ที่มีตสนิท เพื่อที่จะหาเสื้อกันหนาวของตน
3. เดินเข้าไปในห้องของตนเองเพื่อที่จะไปหยิบเสื้อกันหนาว
4. พยายามเลือกหาเสื้อกันหนาวของตนเองที่วางปะปนอยู่กับเสื้อกันหนาวของคนอื่น ๆ ในการเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวนับจำนวนได้เป็นโหลทีเดียว

คนอื่น ๆ ในการเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวนับจำนวนได้เป็นโหลทีเดียว

เด็กควรได้รับประสบการณ์อันเกี่ยวข้องกับการสัมผัสจับต้อง การเห็น การชิมรส การได้ยินเสียงและการได้กลิ่นของสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกของพวกเขา เด็ก ๆ นอกจากนั้นครูจะต้องพยายามชี้แนะให้เด็กเกิดประสบการณ์อันจะก่อให้เกิดจินตนาการ การสำรวจค้นคว้า การหาเหตุผล การประดิษฐ์ การทดลอง การสืบสวนและการเลือก ทั้งนี้เพื่อให้ประสบการณ์ทั้งหลายพัฒนาไปสู่การเพิ่มพูนความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน มิใช่เพียงแต่เก็บสะสมอัดแน่นไว้ในเชิงของความทรงจำของแต่ละบุคคลเท่านั้น

การลงมือกระทำ

มิได้มีการกำหนดเงื่อนไขหรือลำดับว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก หรือช่วงระยะเวลาที่กลุ่มจะต้องใช้ในการทำกิจกรรมว่าจะต้องสั้นยาวแค่ไหนอย่างไร โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ถ้าเด็กมีระดับอายุเพิ่มมากขึ้นเท่าใด ช่วงระยะเวลาที่ยังคงความสนใจของเด็กก็จะยืดยาวมากขึ้นได้ตามนั้น แต่ก็มีได้หมายความว่าต้องเป็นเช่นนี้เสมอไป สำหรับละครใบ้แล้วจะดึงดูดความสนใจของผู้เล่นทุกคนไว้ได้ทุกระดับอายุเสมอไป การลงมือสร้างหรือทำอะไรบางอย่างโดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุนั้น คุณจะเริ่มต้นโดยการให้ข้อเสนอแนะก่อน จากนั้นผู้เล่นก็จะเกิดความคิดเป็นของตนเอง ข้อเสนอแนะที่น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การเล่นวิดีโอเกม
2. การนำเสื้อผ้าไปซักยังร้านซักรีด
3. การให้อาหารสุนัข
4. การแต่งตัว
5. การเลือกหนังสือในห้องสมุด
6. การเลือกรายการโทรทัศน์ที่เป็นรายการยอดนิยม
7. การซื้อพืชชำ แล้วนำกลับบ้าน
8. การใช้บริการรถประจำทางที่แน่นขนัด ชำร่ายยังจอดเลยป้ายที่ต้องการจะลง
9. จัดเตรียมข้าวของใส่เป้สำหรับสะพายหลัง
10. เลือกอาหารในร้านขายอาหาร

แต่สำหรับกิจกรรมที่จะจัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องบางประการ กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย และสามารถที่จะสร้างจินตนาการและสามารถลงมือแสดงได้ง่ายกว่า นอกจากนั้นโดยนัยนี้จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความเคารพในความคิดของตน และมีมุมมองต่อประสบการณ์ของตนในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น

อารมณ์และความรู้สึก

ความรู้สึกจะสอดแทรกเข้ามาในกระบวนการแสดงละครใบ้ ณ ช่วงใดช่วงหนึ่งของกระบวนการ การฝึกทำกิจกรรมเมื่อถึงจุดนั้นแล้ว การกำหนดลักษณะของอารมณ์ให้กับผู้เล่นก็จะเป็นการเหมาะสมแล้ว คุณอาจจะต้องให้กลุ่มผู้แสดงได้พูดคุยกันถึงเรื่องของความรู้สึกก่อนหรือบางครั้งความรู้สึกอาจจะเกิดขึ้นโดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแสดงที่ดีเยี่ยมอันหนึ่งซึ่งผู้แสดงคนหนึ่งอาจจะแสดงบทบาทโดยแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในบทบาทนั้นมากก็ได้ หรือคุณอาจจะถามเด็ก ๆ ว่า “เด็ก ๆ มีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกอย่างไรบ้าง” บ่อยครั้งที่คำตอบที่ได้รับอาจจะมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ ความโกรธ ความกลัว ความสุขสดชื่น ความตื่นเต้น ความภาคภูมิใจ ความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น ความมีทิวิมานะ การอยากมีส่วนร่วม ความรู้สึกเศร้าเสียใจ ความเกลียดชัง ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าผู้แสดงจะมีอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าหนึ่งประเภทเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงเสมอ ไม่ว่าความยาวของการแสดงจะมีความยาว

เพียงใด ดังนั้นก้าวต่อไปของการแสดงคือการแสดงการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ ซึ่งอารมณ์เป็น เรื่องที่สามารถนำมาสร้างสรรค์ได้โดยสารพัดวิธีการ โดยการใช้รูปภาพ สี แสง ดนตรี และ จังหวะเป็นสื่อ

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้ เอื้ออำนวยในการที่จะแสดงให้เหมาะสม และควรมีการจัดไว้ในหลักสูตรที่แน่นอน ซึ่งหากยังไม่มี การจัดแสดงก็เป็นหน้าที่ที่ครูควรจัดขึ้นเพราะการแสดงนี้เป็นการแสดงที่สามารถเชื่อมเข้าสู่ วิชาการต่าง ๆ ได้

6. เทคนิคการสอนละครใบ้ขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กวัยประถมศึกษา

ฉวีวรรณ กิनावงศ์ (2524 : 51-53) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนละครใบ้ ขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษาไว้ดังนี้

เด็กวัย 7-10 ปี

สำหรับเด็กวัย 7-10 ขวบนี้ ใช้วิธีแบ่งเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หรือไม่ก็แบ่งเป็นคู่ ๆ จากการฝึกครั้งแรก (วัย 5-7 ขวบ) การเรียนรู้และความจริงใจในการแสดงออกมาชนิดที่มี อารมณ์ภายในคงจะซึมซาบเข้าไปในตัวเด็กแล้ว ฉะนั้นในการฝึกในขั้นนี้จะไม่ทำให้เด็กอายที่ ถูกมอง เด็กจะลืมตัวไม่รู้สึกว่าตัวเองออกมาข้างนอกและถูกจ้องดูโดยคนอื่น ๆ ขณะเดียวกัน เด็กจะเรียนรู้ได้มากขึ้นจากการดูคนอื่นและเปรียบเทียบกัน อย่างไรก็ตามถ้ามีการแสดงออก (Show-off) เมื่อใดหรือมีสิ่งอะไรที่ทำให้รู้ว่าตนเองแสดงเพื่อผู้ดูไม่มีความจริงใจข้างใน ครูจะต้อง ให้เด็กกลับไปทำงานกลุ่มใหญ่ก่อนจนกว่าเด็กจะเข้าใจมากขึ้น และมีอารมณ์ข้างในจึงจะเรียก มาแสดงใหม่ สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการแสดงละครใบ้ของขั้นนี้ คือการกำหนดจุดสำคัญของ เรื่องที่จะแสดงให้ดี ตัวแสดงจะต้องรู้จักใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เคลื่อนไหวตามที่ต้องการ และรู้วิธีที่จะควบคุมที่จะใช้เฉพาะส่วนที่ต้องการเท่านั้น เช่น ขณะที่เขาเล่นละคร ถ้าไม่มีความ จำเป็นไม่ควรโบกมือให้วุ่นวาย เพราะคงทำเพื่อที่จะแก้ความอายที่ต้องปรากฏตัวต่อหน้าชุมชน และยังเป็นคนที่ยังบังคับกล้ามเนื้อของตนเองยังไม่ได้ จะแก้ได้โดยคนแสดงจะต้องให้การใช้ส่วน ต่าง ๆ ของร่างกายนี้สัมพันธ์กับวัตถุที่จะใช้ประกอบการแสดง (แต่ในการแสดงละครใบ้หรือ Pantomime นี้ วัตถุไม่ได้มีจริง ๆ แต่ถูกสมมติว่ามีและถูกใช้) ฉะนั้นจึงต้องมีการเรียนรู้ให้เข้าใจ ถึงขนาด น้ำหนัก หรือชนิดของวัตถุนั้น ๆ อย่างดีเสียก่อน และมีการฝึกฝนลองใช้กับของจริงให้ คล่อง ต่อมาจึงเอาของจริงออกไปเสียและให้ผู้แสดงจะต้องทำท่าเหมือนกับว่าวัตถุนั้นมีจริง ๆ ในเวลาแสดง เช่น มีการฝึกฝนกับประตู หน้าต่าง มีการฝึกพายเรือจริง ๆ หรือกับเชือกจริง ๆ

การเล่นละครใบ้ของวัยเด็ก 7-10 ปี ควรจะมีสิ่งต่อไปนี้

1. เด็กจะต้องมีหลักการ มีเหตุผล และมีความรู้ความเข้าใจ เช่น ถ้าเด็กจะทำ ท่าทางใบ้ของการเคลื่อนไหวของสัตว์ เด็กจะต้องศึกษาให้รู้ถึงขนาด น้ำหนัก และรูปร่างของ

สัตว์นั้น ซึ่งสามสิ่งนี้จะทำให้รู้ว่าสัตว์นั้นจะเคลื่อนไหวได้อย่างไร มีบุคลิกลักษณะอย่างไร ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กแสดงท่าเลียนท่าทางของสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ลิง หมู ฯลฯ

2. จะต้องรู้จักการแก้ปัญหาทั้งปัญหาที่มีอยู่จริงหรือปัญหาที่คิดค้นขึ้นมาเอง แต่การแสดงแบบที่จะต้องแก้ปัญหานี้ ควรเล่นในชั้นที่มีนักเรียนน้อย ๆ เด็กไม่ควรเกิน 10 คน อาจจะ让孩子ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเล่นก็ได้ จะพบว่าในเรื่องเดียวกันมีตอนจบไม่เหมือนกัน หรือถ้าชั้นเรียนนั้นมีนักเรียนอยู่หลายคน ก็ให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มออกมาแสดง ห้ามมีการลอกเลียนแบบความคิดกัน

3. มีการพัฒนาทางด้านจินตนาการ อาจจะนำเอาเรื่องของตำนานหรือเทพนิยายมาเล่นให้เด็กคิดจินตนาการถึงยักษ์ สวรรค์ มังกร เวทมนตร์ และไสยศาสตร์ ตำนานหรือเทพนิยายที่นำมาเล่นนี้ อาจจะตัดตอนมาเป็นตอน ๆ และลงแสดงโดยเป็นการแสดงชนิดที่ไม่ได้เตรียมมาล่วงหน้า เพียงแต่ให้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ อนุญาตให้เด็กคิดสนทนาตอบโต้กัน แต่การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้แสดงแบบละครใบ้ เพราะว่าการใช้บรรยายจะแสดงออกมาเป็นท่าทางไม่ค่อยได้ และอุปกรณ์ก็ค่อนข้างจะหายาก อย่างไรก็ตามตอนเริ่มต้นของเรื่องแบบนี้ จะสามารถใช้เป็นจุดเริ่มต้นช่วยกระตุ้นจินตนาการของเด็กและหลังจากนั้นรวมกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ๆ ในวัยนี้จะทำให้เกิดเทพนิยายใหม่ๆ แปลก ๆ ที่ไม่เหมือนต้นฉบับเดิมแต่ก็จะสนุกสนานและน่าสนใจกว่าเก่ามาก

เด็กวัย 11-15 ปี

เด็กวัยนี้ จะมีการฝึกฝนแบบเดิม คล้ายเด็กวัย 7-10 ขวบ แต่จะเน้นขึ้นในเรื่องต่อไปนี้

1. จะต้องมีความสามารถมากขึ้นกว่าเด็กวัยก่อน ๆ
2. จะต้องมีความช่างสังเกตและละเอียดอ่อน สามารถควบคุม และใช้กล้ามเนื้อของร่างกายเฉพาะส่วนที่ต้องการใช้ได้ดีขึ้น เช่น ถ้าจะใช้มือ ก็ใช้แต่มือ ไม่ต้องใช้แขนด้วย ซึ่งถ้าทำได้ดีจะมีผลทำให้การเคลื่อนไหวการเคลื่อนไหวของตัวละครที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะ
3. บังคับร่างกายให้มีปฏิกิริยาตอบโต้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
4. การเป็นตัวละคร และเข้าถึงบทบาทดีขึ้นกว่าวัยตอนต้น ๆ
5. การแสดงออกได้ในรูปแบบของละคร มีจุดเริ่มต้น จุดไคลแมกซ์และตอนจบของเรื่อง

เกมการฝึกสมาธิ

ให้เด็กทำท่าไปดูละคร เช่น นกบิน สุนัขกระโดดโลดเต้น ไก่ขัน ฯลฯ ดังนั้นคนแสดงจะต้องมีจินตนาการ นึกเห็นภาพออกได้ และรู้ว่าขั้นตอนสิ่งนั้น ๆ เป็นอย่างไร และเด็กจะต้องเชื่อในความคิดของเขาเองด้วยการแสดงออก ฉะนั้นการแสดงออกของเด็กจะต้องแนบเนียนและเหมือนจริง

นอกจากนี้อาจจะให้เด็กฝึกทำท่าเดินบนสิ่งต่าง ๆ เช่น บนไม้กระดานแผ่นเดียว เขย่งปลายเท้าเดินโดยเอาหนึ่งส้นวางไว้บนศีรษะ ฯลฯ ซึ่งเป็นการฝึกการควบคุมร่างกายและการเคลื่อนไหว รวมทั้งฝึกปฏิกิริยาโต้ตอบของร่างกายต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วย

จากเทคนิคการสอนละครไปขึ้นพื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา (วัย 7-15 ปี) สรุปได้ว่าเทคนิคการสอนละครไปควรมีหลักการมีเหตุผล มีความรู้ ความเข้าใจ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงท่าทางและส่งเสริมให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละคร

มาเรนนอน (Maranon. 1981 : 124-A) ได้ทำการวิจัยแบบวิเคราะห์ของการจัดโปรแกรมละครสร้างสรรค์สำหรับเด็กที่แตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของเด็กอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกัน กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 7-8 ปี 11-12 ปี และ 13-15 ปี การศึกษาครั้งนี้มุ่งเปรียบเทียบตัวแปรต่าง ๆ คือ การเปรียบเทียบการใช้ภาษาอังกฤษของชั้นที่จัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์กับชั้นที่เรียนตามปกติและกับชั้นที่เรียนตามความสนใจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ฝึกปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์มีทักษะทางภาษาดีกว่านักเรียนอีก 2 กลุ่ม การใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ในสภาพที่เหมาะสมคือใช้เนื้อหาแบบ 2 ภาษา และ 2 วัฒนธรรม จะสามารถพัฒนาความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดี ลา ครูซ เรย์ (De La Cruz, Rey E. 1996 : 3913-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมและทักษะทางการพูดสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 35 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 21 คน กลุ่มควบคุม 14 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านภาษา และด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และจากการสัมภาษณ์เด็กกลุ่มทดลองมีความสุขสนุกสนานจากการเรียนรู้จากกิจกรรมการละครมาก

สาลินี หมายเจริญ (2527 : 51-101) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการเสนอการจัดละครประกอบการสอนภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ละครประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกมาตราส่วนประเมินค่าและปลายเปิดเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารจำนวน 27 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 135 คน และนักเรียนจำนวน 324 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และการวิจัยพบว่า ละครที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมาก ได้แก่ การแสดงละครพูด การแสดงละครใบ้ประกอบวรรณคดี การแสดงบทบาทประกอบวรรณคดี ลักษณะที่ใช้ละครเป็นการฝึก

ทักษะในการจัดกิจกรรมการแสดง การนำเข้าสู่บทเรียน การสอนเนื้อหาวิชา และสรุปบทเรียนอยู่ในระดับมาก และทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่า การใช้ละครในการเรียนทุกครั้งได้ผลดีในระดับมาก

มาณวิกา ผลพิรุฬห์ (2533 : 100-101) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสามเสน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการสอนโดยทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์มีความสามารถในการเล่าเหตุการณ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ความสามารถด้านการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่ได้รับการสอนโดยใช้ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน เด็กที่ได้รับการสอนโดยทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์มีความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ด้านการพูดรายละเอียดของเหตุการณ์และด้านการเรียงลำดับเหตุการณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจพร สมานมาก (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมสนทนาเสริมจริยธรรม และกิจกรรมแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมสนทนาเสริม จริยธรรมและกิจกรรมปกติ มีการรับรู้ทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการละคร สรุปได้ว่า กิจกรรมการละครเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นจินตนาการของเด็กและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อีกทั้งยังเป็นการฝึกสมาธิ ฝึกการสังเกตและความละเอียดลออ เด็กสามารถควบคุมการใช้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและการควบคุมอารมณ์ กิจกรรมการละครจึงนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในการให้การศึกษาแก่เด็ก แต่กลับพบว่าการนำกิจกรรมไปสอนให้กับเด็กมีน้อยมาก โดยเฉพาะในเด็กพิเศษต่างๆ อาจเป็นเพราะครูไม่เห็นความสำคัญหรือเห็นว่ากิจกรรมนั้นยากเกินไปสำหรับเด็กพิเศษ ดังนั้นถ้ามีการนำกิจกรรมการละครไปจัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้อย่อมจะเป็นประโยชน์สำหรับเด็กยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีภาวะพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีภาวะพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้
2. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ได้สร้างขึ้น โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด วิธีการ และข้อเสนอแนะ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการสอน และเทคนิควิธีสอนเพื่อนำมาสร้างแผนการสอน กิจกรรมการแสดงละครใบ้

1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัด
กิจกรรมการแสดงละครใบ้

1.4 กำหนดเนื้อหาความคิดสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 6 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการฝึกความยืดหยุ่นของ
ร่างกาย

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุด

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือก

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับ
กระจก

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการเกี่ยวกับชีวิต
ประจำวัน

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการแสดงเป็นเนื้อเรื่อง

1.5 กิจกรรมการแสดงละครใบ้เพื่อฝึกความคิดสร้างสรรค์ ดำเนินการตามลำดับ
ดังนี้

1.5.1 ศึกษาจุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนด

1.5.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการแสดงละครใบ้ เพื่อฝึกความคิด
สร้างสรรค์

1.5.2.1 การละครสำหรับครูประถม (ฉวีวรรณ กิณนางค์. 2524)

1.5.2.2 ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2526)

1.5.2.3 Creative drama in the classroom (McCaslin. 1990)

เขียนแผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ซึ่งประกอบด้วย สาร
สำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ ประเมินผล ซึ่งใช้กิจกรรมการแสดง
ละครใบ้ในขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ใช้เกมหรือการสนทนาเพื่อเป็นการจูงใจการเรียนรู้และเพื่อเตรียม
ความพร้อมของนักเรียน

2. ขั้นแสดง

2.1 ขั้นเตรียม ครูเตรียมเนื้อหาและวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการ
แสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง หาดาสมาสมัครเพื่อเตรียมการแสดง ในการทดลองนี้
ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครเป็นผู้แสดงในแต่ละครั้ง ซึ่งมีการผลัดเปลี่ยนให้ผู้แสดงแสดงให้ครบ

ทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีประสบการณ์ในการแสดง ในกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ใช้วิธีจับสลาก

การจัดฉากแสดง เป็นการ จัดฉากแบบสมมติขึ้นมา เพื่อให้การแสดงนั้นใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งในการทดลองผู้วิจัยได้จัดฉากในลักษณะง่าย ๆ เช่น แก้วน้ำเพียงตัวเดียว หรือใช้โต๊ะเพียงตัวเดียว

การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้ว เป็นผู้สังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.3 ขั้นแสดงเพิ่มเติม

หากผู้แสดงยังมีการแสดงที่เพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรก ผู้วิจัยอาจให้ผู้แสดงแสดงใหม่อีกครั้งจนกว่าผู้แสดงจะพอใจ แต่หากผู้วิจัยเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็น อาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้

แผนการจัดกิจกรรมทั้งหมดมี 30 แผน แต่ละแผนใช้เวลาสอนแผนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) รวมเวลาในการสอน 60 นาที

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดง และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข (รายนามตามปรากฏในภาคผนวก)

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ไปทดลองสอนนักเรียนหูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2545 เพื่อตรวจสอบลำดับขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

กำหนดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ เพื่อฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้สอดคล้องกับแผนการสอน ดังนี้

ลำดับที่	กิจกรรมการแสดงผลละครใบ้	กิจกรรม
1	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย	- นาฬิกา - การทรงตัว - เอื้อมจับสิ่งของ - การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ - ทบทวนการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย
2	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุด	- การจับจุดอยู่กับที่ - การจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ - การจับจุดเคลื่อนที่ - การจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์ - ทบทวนการจินตนาการการจับจุด
3	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือก	- การจับเชือกเส้นเล็ก - การจับเชือกขยายเล็ก-ใหญ่ - การจับเชือกแบบรอก - การจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย - ทบทวนการจินตนาการการจับเชือก
4	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับกระจก	- การฝึกการเดิน - การฝึกมือจับกระจก - การฝึกการเดินจับกระจก - การฝึกการเดินจับกระจก 4 ด้าน - ทบทวนการจินตนาการการจับกระจก

ลำดับที่	กิจกรรมการแสดงละครใบ้	กิจกรรม
5	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน	- การอาบน้ำ - การแปรงฟัน - การแต่งตัว - การรับประทานอาหาร - ทบทวนจินตนาการที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
6	กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการแสดงเป็นเนื้อเรื่อง	เนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดเอง

2. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

การสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ดำเนินการสร้างให้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากหนังสือของสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2534) ได้เรียบเรียงจากแบบทดสอบของกิลฟอร์ด ทอแรนซ์ วอลลาซและโคแกน โดยประเมินจากความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม ซึ่งขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

2.2 สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ลักษณะข้อสอบเป็นแบบบันทึกโดยครูเป็นผู้บันทึกจากการแสดงของนักเรียน โดยแสดงให้ได้มากและแตกต่างจากผู้อื่นมากที่สุด ภายในเวลาที่กำหนด จำนวน 3 ฉบับ ฉบับละ 4 ข้อ

2.2.1 การแสดงละครใบ้กับวัตถุ โดยกำหนดให้นักเรียนแสดงละครใบ้กับวัตถุ ได้แก่ กล้อง แก้ว ลูกบอล ผ้า ตามจินตนาการ ให้มาก ๆ หลาย ๆ แง่มุม ภายในเวลาที่กำหนด

2.2.2 การแสดงละครใบ้ตามจินตนาการ โดยกำหนดให้นักเรียนจินตนาการว่าตนเองเป็นสัตว์ บุคคลในอาชีพต่าง ๆ สิ่งของ ธรรมชาติ (ต้นไม้) ให้มาก ๆ หลาย ๆ แง่มุม ภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 การแสดงละครใบ้ตามโจทย์ที่ครูกำหนด โดยครูเป็นผู้กำหนดโจทย์แล้วให้นักเรียนแสดง เช่น ยุงกับหนังสือพิมพ์ สุนัขกับผ้าเช็ดหน้า กระเป๋ากับลูกโป่ง เหยี่ยวบาทกับอาหาร เป็นต้น แสดงเป็นเรื่องราว ให้มาก ๆ หลาย ๆ แง่มุม ภายในเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง เป็นแบบทดสอบที่ให้อิสระแก่ผู้แสดง ผู้ที่แสดงจะต้องแสดงให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ดังนั้นเกณฑ์การตรวจให้คะแนนจึงมีลักษณะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก และได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวของทอแรนซ์ โดยในแต่ละกิจกรรมจะตรวจให้คะแนน 3 ด้าน คือ ความคิดคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม มีดังนี้

1. การให้คะแนนความคิดคล่องในการคิด พิจารณาจากคำตอบที่เป็นไปได้ตามเงื่อนไขของคำถาม โดยให้คะแนนคำตอบละ 1 คะแนน ตามปริมาณคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน
2. การให้คะแนนความคิดยืดหยุ่นในการคิด พิจารณาจากคำตอบที่เป็นไปได้ ซึ่งจะจัดกลุ่มหรือประเภทของคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ตามวิธีการคิดที่แตกต่างกัน ต่อสิ่งเร้าหรือเงื่อนไขที่กำหนดให้ โดยให้คะแนนคำตอบเป็นกลุ่มหรือประเภทละ 1 คะแนน
3. การให้คะแนนความคิดริเริ่ม พิจารณาจากความถี่ของคำตอบของนักเรียนทั้งหมดที่เป็นความคิดแปลกแตกต่างไปจากธรรมดาในการตอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้คำตอบที่มีความถี่จากกลุ่มตั้งแต่ 2 - 4.99 เปอร์เซนต์ จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำตอบที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มเลยจะได้ 2 คะแนน ถ้าความถี่เกินกว่า 5 เปอร์เซนต์ จะไม่ถือเป็นความคิดริเริ่ม หรือให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบ ตามวิธีของครอพเลย์ (สมศักดิ์สินธุระเวชญ์. 2534 : 5 ; อ้างอิงจาก Cropley. 1966) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็ให้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำคนอื่นเลยก็จะได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักดังนี้

คำตอบซ้ำ 12% ขึ้นไป	ให้	0	คะแนน
คำตอบซ้ำ 6-11%	ให้	1	คะแนน
คำตอบซ้ำ 3-5%	ให้	2	คะแนน
คำตอบซ้ำ 2%	ให้	3	คะแนน
คำตอบซ้ำกันไม่เกิน 1%	ให้	4	คะแนน

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหาได้จากผลบวกของคะแนนความคิดคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม แต่ละกิจกรรมนำมารวมกันเป็นผลบวกของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคน

2.3 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงที่สร้างขึ้นจำนวน 3 ฉบับ ฉบับละ 4 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดง และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 3 คน ตรวจความถูกต้องเหมาะสมของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง การแสดงแต่ละข้อทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อทดสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 หมายถึง แน่ใจว่าข้อทดสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อทดสอบไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

2.4 หาคะแนนผลรวม คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เป็นรายข้อ แทนค่าสูตร ได้คะแนนอยู่ระหว่าง .33 - 1

2.5 คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 1 มาเป็นข้อสอบ ในแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงไว้ 6 ข้อ

2.6 สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

2.7 นำคู่มือการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไขพิจารณาความเหมาะสม

2.8 ปรับปรุงแก้ไขในคู่มือการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ตามที่เสนอแนะ

2.9 เกณฑ์ประเมินความคิดสร้างสรรค์ จากคะแนนที่ได้จากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง เป็นดังนี้

- คะแนน 61 – 90 มีความคิดสร้างสรรค์ระดับดี
- คะแนน 31 – 60 มีความคิดสร้างสรรค์ระดับพอใช้
- คะแนน 0 – 30 มีความคิดสร้างสรรค์ระดับปรับปรุง

2.10 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงไปทดลองกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน ทดสอบทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

2.11 นำคะแนนทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Hoyt's ANOVA procedure จากการสอบก่อนและหลังสอน (r_{tt}) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.8953 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของคะแนนของแต่ละบุคคลเป็น 2.4849 หน่วยคะแนน และโดยเฉลี่ยแบบทดสอบสามารถจำแนกบุคคลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลองใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2528 : 60) ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน นักเรียนอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

T₁ แทน การทดสอบความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง

X แทน ความคิดสร้างสรรค์โดยการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้

T₂ แทน การทดสอบความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ก่อนที่จะดำเนินการวิจัย เสนอให้บัณฑิตวิทยาลัยออกหนังสือเพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเครื่องมือ เพื่อทำการทดลองเครื่องมือและดำเนินการวิจัย

2.2 ทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง (Pre-test) ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 3 ข้อ โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบเป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2545

2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลองใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 30 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2545 ดำเนินการทดลองตามกำหนดการ ดังนี้

สัปดาห์	วัน	เวลา	กิจกรรมการแสดงละครใบ้
1	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยการฝึกความยืดหยุ่นของ ร่างกาย
2	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุด
3	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือก
4	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยจินตนาการการจับกระบอก
5	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยจินตนาการเกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน
6	จันทร์ - ศุกร์	13.00-14.00	แผนการสอนความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการฝึกการแสดง ละครใบ้โดยการแสดงเป็นเนื้อเรื่อง

2.4 หลังสิ้นสุดการทดลองความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง โดยการร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้ แล้วจะทำการวัดความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง (Post-test) ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง โดยดำเนินการวัดเหมือนกับการวัดครั้งแรกก่อนการทดลอง ใช้เวลาทดสอบ 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2545 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2545 โดยให้ผู้ประเมินแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ครูประจำชั้น ผู้วิจัย และผู้ที่มีความรู้ด้านละครใบ้ แปลความหมายโดยครูประจำชั้นให้คะแนนขณะที่นักเรียนทดสอบด้วยแบบวัดทางการแสดงละครใบ้ ส่วนผู้วิจัยและผู้ที่มีความรู้ด้านละครใบ้ แปลความหมายจากการดูแผ่นวีดีโอซีดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัด

1.1 หาค่าดัชนีความมั่นคงตรงเชิงเนื้อหา หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2527 : 89 - 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
การสอนเด็กชั้นปฐมวัยทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเด็กชั้น
ปฐมวัย

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
Hoyt's ANOVA procedure ดังนี้

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :
202)

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_E}{MS_P}$$

เมื่อ MS_E คือ คะแนนความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน (Error)

MS_P คือ คะแนนความแปรปรวนระหว่างคน (Between people)

หาอำนาจจำแนกบุคคลของแบบทดสอบ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2534 : 52)

สมมติฐาน H_0 : ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล

$$\text{สูตร } F_{\alpha} = \frac{MS_P}{MS_e}$$

f = นัยสำคัญทางสถิติที่ทดสอบอำนาจจำแนกบุคคล

df = ชั้นแห่งความอิสระระหว่างบุคคล, ความคลาดเคลื่อน

MS_P = ความแปรปรวนของคะแนนระหว่างบุคคล

MS_e = ความแปรปรวนคลาดเคลื่อน

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของคะแนนของแต่ละบุคคล
(standard error of measurement of an individual score = SE) โดยใช้สูตรของ John,
Palmer O : 1961 (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2534 : 52)

สูตร

$$SE = \sqrt{\frac{SS \text{ ของส่วนที่เหลือ}}{df \text{ ระหว่างบุคคล}}}$$

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่ามัธยฐานและค่าควอไทล์

ค่ามัธยฐาน คำนวณจากสูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 61)

$$Mdn = \left[\frac{\frac{X_N}{2} + \frac{X_N}{2} + 1}{2} \right]$$

เมื่อ Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
N	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูลที่เป็นคู่
$\frac{X_N}{2}$	แทน	เป็นคะแนนตัวที่ $\frac{N}{2}$
$\frac{X_N}{2} + 1$	แทน	เป็นคะแนนตัวที่ $\frac{N}{2} + 1$

ค่าพิสัยควอไทล์ คำนวณจากสูตร (สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. 2536 : 71)

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ IQR	แทน	ค่าพิสัยควอไทล์
Q_3	แทน	ค่าของข้อมูลที่มีอยู่ 75% ที่ได้คะแนนต่ำกว่า และมีอยู่ 25% ที่ได้คะแนนสูงกว่า
Q_1	แทน	ค่าของข้อมูลที่มีอยู่ 25% ที่ได้คะแนนต่ำกว่า และมีอยู่ 75% ที่ได้คะแนนสูงกว่า

2.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Nonparametric วิธีการทดสอบแบบ Wilcoxon Matched-Pairs Signed – Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์. 2528 : 91)

$$D = x - y$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่ก่อนและหลังการทดลอง
 x แทน คะแนนความพร้อมทางภาษาก่อนการทดลอง
 y แทน คะแนนความพร้อมทางภาษาหลังการทดลอง

การพิจารณาให้เลือกค่า T ที่ต่ำกว่า โดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมายบวกและลบไปทดสอบ

$$E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S(T) = \sqrt{\frac{N(N+1)(2N+1)}{24}}$$

$$Z = \frac{T - E(T)}{S(T)}$$

เมื่อ E (T) แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมของอันดับที่น้อยกว่า
 N แทน จำนวนนักเรียน
 S (T) แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 Z แทน คะแนนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุชนกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุชนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้ รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ความพร้อมทางภาษา ของนักเรียนอนุชนกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	20	58
2	28	62
3	34	65
4	30	64
5	32	69
6	36	70
7	39	75
8	29	68
9	25	60
10	27	65
Mdn	29.50	65.00
IQR	7.00	8.00
ระดับ	ปรับปรุง	ดี

จากตาราง 1 แสดงว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุชนก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ทุกคนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีค่ามัธยฐาน 29.50 ค่าพิสัยควอไทล์ 7.00 ซึ่งนับว่ามีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปรับปรุง หลังการทดลองมีค่ามัธยฐาน 65.00 ค่าพิสัยควอไทล์ 8.00 ซึ่งนับว่ามีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี

การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระหว่างก่อนและหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระหว่างก่อนและหลัง จากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

คนที่	คะแนนความคิดสร้างสรรค์		ผลต่างของ คะแนน	อันดับที่ ของความ แตกต่าง	อันดับตาม เครื่องหมาย		T
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง			บวก	ลบ	
1	20	58	-38	2.5		-2.5	0**
2	28	62	-34	8		-8	
3	34	65	-31	10		-10	
4	30	64	-34	8		-8	
5	32	69	-37	4		-4	
6	36	70	-34	8		-8	
7	39	75	-36	5		-5	
8	29	68	-39	1		-1	
9	25	60	-35	6		-6	
10	27	65	-38	2.5		-2.5	
Mdn	29.50	65.00		รวม	-	-55	
IQR	7.00	8.00					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าที่ว่า
นักเรียนหูหนวก มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน หนูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้ ซึ่งสรุปขั้นตอนและผลของการศึกษาไว้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหนูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหนูหนวก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้

สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหนูหนวกชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการร่วมกิจกรรมการแสดงละครใบ้สูงขึ้น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนหนูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีคามพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหนูหนวกที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีคามพิการซ้อน อายุระหว่าง 11-12 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ แบ่งออกเป็น 6 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยการฝึกความยืดหยุ่นของร่างกาย

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุด

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือก

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการจับ
กระจก

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการเกี่ยวกับ
ชีวิตประจำวัน

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมการฝึกการแสดงละครไปโดยการแสดงเป็นเนื้อเรื่อง

2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกเทปวิดีโอซีดีจากการแสดงของนักเรียน โดยแสดงให้ได้มากและแตกต่างจากผู้อื่นมากที่สุด ภายในเวลาที่กำหนด จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 3 ข้อ ข้อละ 2 นาที โดยให้เวลาในการคิดก่อน การทำแบบทดสอบการแสดงไม่เกิน 5 นาที

2.2.1 การแสดงละครไปกับวัตถุ ได้แก่ แก้ว อี ลูกบอล กล้อง

2.2.2 การแสดงละครไปตามจินตนาการ ได้แก่ การแสดงเป็นสัตว์ การแสดงเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ และการแสดงเป็นสิ่งของ

3. วิธีดำเนินการทดลอง มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นก่อนการทดลอง ดำเนินการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ก่อนการทดลองเป็นรายบุคคล (Pre - test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2545

3.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ดำเนินการทดลองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยใช้เวลาในการทดลอง 30 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2545 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2545

3.3 ขั้นหลังการทดลอง เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการทดลอง ดำเนินการวัดความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง (Post - test) เป็นรายบุคคล เป็นเวลา 2 วัน ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2545 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2545 โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ฉบับเดียวกับก่อนการทดลอง โดยให้ผู้ประเมินแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน ผู้วิจัย และผู้ที่มีความรู้ด้านละครไป แปลความหมายโดยครูประจำชั้น ให้คะแนนขณะที่นักเรียนทดสอบด้วยแบบวัดทางการแสดงละครไป ส่วนผู้วิจัยและผู้ที่มีความรู้ด้านละครไปแปลความหมายจากการดูแผ่นวิดีโอซีดี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้การแสดงละครไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าดัชนีความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ค่ามัธยฐานและค่าควอไทล์

4.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการทดสอบแบบ Wilcoxon Matched – Pairs Signed – Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน โดยคะแนนก่อนการเรียนมีคะแนน 300 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 30.00 คะแนน คือ มีความสามารถในระดับควรปรับปรุง และหลังการเรียนมีคะแนน 656 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเท่ากับ 65.60 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมากและพบว่า ความคิดสร้างสรรค์หลังการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุชน โดยการใช้การแสดงละครใบ้สูงขึ้น โดยเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดสร้างสรรค์ก่อนการสอนด้วยกิจกรรมการแสดงละครใบ้กับนักเรียนอนุชนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการแสดงละครใบ้เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้แสดงได้ใช้ความคิดและจินตนาการซึ่งนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ และถึงแม้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะขาดภาษาอันเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความคิดริเริ่มจินตนาการ และความคิดแบบนามธรรม เพราะการเรียนรู้บางอย่างไม่ได้ใช้ความสามารถทางภาษาเลย แต่ก็สามารถโยงไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ได้ เป็นความสามารถทางศิลปความงาม (Silver. 1977 : 349) โดยเฉพาะการแสดงละครใบ้ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความพึงพอใจ เพราะละครใบ้เป็นศิลปะของการถ่ายทอดความคิดหรือความในใจ โดยไม่ต้องอาศัยคำพูด ภาษากายจึงเป็นภาษาที่ทดแทนถ้อยคำซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (McCaslin. 1990 : 71) ซึ่งจะพบว่ากิจกรรมการแสดงละครใบ้นับเป็นส่วนหนึ่งของประเภทละครสร้างสรรค์ ดังที่ภรณ์ คุรุรัตน์ (2526 : 18) ได้แบ่งประเภทของละครสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. การแสดงตามเรื่อง (Dramatic Play หรือ Dramatic Story)
2. การแสดงหุ่นหรือละครหุ่น (Puppetry)
3. การแสดงละครใบ้
4. การแสดงโดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า

โดยจะเห็นได้ว่าละครสร้างสรรค์มีส่วนช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ดังที่คาร์ลไธท์ (Karioth. 1967 – 1783 : A) ได้ทำการศึกษาการจัดละครสร้างสรรค์ในการช่วยพัฒนาความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ โดยมุ่งศึกษาผลของกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการละครสร้างสรรค์สามารถช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนอ่อนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้ ชมิดท์ เอลลิซ่า และคาทรี (Schmidt, Elissa and Kathy. 1975 : 111 – 114) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องละครสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ โดยทำการทดลองกับเด็ก

อนุบาล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 39 คน เรียนโดยใช้กิจกรรมละครและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีจำนวนเท่ากันเรียนด้วยวิธีเดิมเช่นปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่าในการทำแบบทดสอบด้านความคิดสร้างสรรค์ 2 ฉบับ คือ ด้านคำพูด (Verbal) และด้านการสังเกต (Visual) สำหรับ ดี ลา ครูซ เรย์ (De La Cruz, Rey E. 1996 : 3913 – A) ได้ทำการวิจัย พบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อทักษะทางสังคมและทักษะทางการพูดสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 35 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 21 คน กลุ่มควบคุม 14 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านภาษา และด้านสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และจากการสัมภาษณ์เด็กกลุ่มทดลองมีความสุขสนุกสนานจากการเรียนรู้จากกิจกรรมการละครมาก และซิลเวอร์ (Silver. 1977 : 350 ; อ้างอิงมาจาก Piaget n.d.) ยังศึกษาพบว่า ทักษะความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความสามารถทางสติปัญญากับทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไม่มีความแตกต่างกันอย่างใด เมื่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถฝึกฝนทักษะด้านความรู้ความเข้าใจทางภาษาได้ก็ย่อมฝึกทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ได้ ซึ่งในประเทศไทย สายเพชรรินทร์ มีขึ้น (2528 : 53) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กหูหนวกกับเด็กปกติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 4 พบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีความคิดสร้างสรรค์ไม่ต่างไปจากเด็กปกติ ไม่ว่าจะพิจารณาเฉพาะด้านเพศหรือระดับชั้นเรียน

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมการแสดงละครใบ้ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักการกล้าแสดงออก เกิดความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีสมาธิในการปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นเวลานาน
2. กิจกรรมการแสดงละครใบ้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถคิดและจินตนาการเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด เพียงใช้ภาษากายก็สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ทำให้กิจกรรมการแสดงละครใบ้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนหูหนวกมีความพึงพอใจชื่นชอบ และสนุกสนานที่ได้ปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้เข้าเป็นหลักสูตรในการเรียนการสอนของนักเรียนหูหนวก หรืออาจสอดแทรกในวิชา เช่น วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา เป็นต้น

2. ควรจัดให้มีการแสดงละครใบ้ของนักเรียนหุหนวกอย่างเป็นทางการบนเวที เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงความสามารถ และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนหุหนวกกล้าแสดงออก
3. ก่อนดำเนินการสอนควรให้แรงเสริม เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกทุกครั้ง โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น
4. หากผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ ควรมีล่ามภาษามือในการทดสอบนักเรียนหุหนวก และการเรียนการสอนทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสอน โดยใช้กิจกรรมการแสดงละครใบ้ในการศึกษาตัวแปรตามด้านอื่น ๆ เช่น ความเชื่อมั่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ความสามารถในการแก้ปัญหา และการปรับตัวทางสังคม
2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหุหนวก เช่น ศิลปะ กิจกรรมดนตรี การลีลาศ และการแสดงบทบาทสมมติ
3. ควรมีการศึกษการสอนโดยใช้กิจกรรมการแสดงละครใบ้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหุหนวกที่มีระดับอายุต่างกัน หรือนักเรียนหุหนวกกับนักเรียนปกติ หรือนักเรียนหุหนวกกับนักเรียนหูตึง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา หนูจ่าย. (2540). **การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับนักเรียนปกติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพญาไท. ปรินิพนธ์** กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2535). **คู่มือการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาสำหรับครูผู้สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จงลักษณ์ ช่างปลื้ม. (2541). **ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการวาดภาพจากกิจกรรมการวาดภาพประกอบการฟังนิทานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินิพนธ์** กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ กิณาวงศ์. (2524). **การละครสำหรับครูประถม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2528). **แบบแผนการทดลองและสถิติ = Experimental Design and Station.** กรุงเทพฯ : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2537). **การใช้แบบฝึกทักษะการคิดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน (หูหนวก). ปรินิพนธ์** กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). **การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.** ปรินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ทรงศักดิ์ ปรามวงศ์วัฒนากุล. (2529). **การละครไทย.** กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2528). **สถิตินอนพาราเมตริก.** มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). **การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เบญจพร สมานมาก. (2540). **ผลของการจัดกิจกรรมละครสดเสริมจริยธรรมและการสนทนาเสริมจริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย.** ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2539). **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

- ผดุง อารยะวิญญู. (2541). *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.....ประเด็นการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- พรรัก อินทามระ. (2536). *การศึกษาผลของการเล่นสรรค์สร้างแบบชี้แนะกับกิ่งชี้แนะที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳນາ.
- พรรัตน์ ดำรุง, อรุณา ยุทธวงศ์ และศิริลักษณ์ เสรีวัลย์สถิตย์. (2524). *ละครสำหรับเด็ก ศ 307 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พรสวรรค์ มุ่งมงคล. (2543). *การศึกษาความสามารถด้านการเปล่งเสียงของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการสอนโดยใช้หุ่นจำลองการเคลื่อนไหวของลิ้น*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳນາ.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2526). *ละครสร้างสรรค์สำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2535). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มานวิภา ผลพิรุฬห์. (2533). *ความสามารถในการเล่าเหตุการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนโดยทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์กับการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดສຳນາ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วารี ธีระจิตร. (2537). *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร วรุตบางกูร. (2535). "ความคิดสร้างสรรค์," ใน *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ*. หน้า 43. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิชา ถาวรศิริ. (2541). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้วิธีทัศน์และกิจกรรมสร้างสรรค์แบบต่อเติมภาพ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. (2538). *ความบกพร่องทางการได้ยิน ผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2539). *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2534). *คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย. (2529). *คู่มือการจัดการเรียนร่วม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมศักดิ์ ภู่วิจาดาวรรณ. (2537). *เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2534). *ความคิดสร้างสรรค์ : หลักการ ทฤษฎีการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล*. กรมวิชาการ.
- สายเพ็ชรชรินทร์ มีชื่น. (2528). *การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กหูหนวกกับเด็กปกติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สาลินี หมายเจริญ. (2527). *โครงการการสอนการจัดนาฏศิลป์ประกอบการสอนภาษาไทย ในระดับสายมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2536). *สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย*. ภาควิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- อนินทิดา ไปะเกษณะ. (2532). *การวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทย : โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์จากผลการวาดภาพ TCT-DP (The Test for Creatove Thinking - Drawing Production)*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. คาร์บอนเดล : ภาควิชาบริหารการศึกษาและการศึกษาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเซาท์เธิน อิลลินอยส์.
- อารี พันธุ์มณี. (2537). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ 1412.
- _____. (2540). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : บริษัท คอมแพคท์ พรินท์ จำกัด.

- อารี รังสินนท์. (2527). *กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ :
 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- De La Cruz, Rey E. (April, 1996). "The Effects of Creative Drama on the Social
 and Oral Language Skill of Children with Learning Disabilities,"
Dissertation Abstracts. 56/10 : 3913 : A.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York : McGraw-Hill.
- Haydon, Deborah Moore. (1987). *An Interpretation of the Writing Process and
 Written Language Strategies Used by a Selected Group of Hearing
 Impaired Children*. Missouri : University of Missouri Columbia.
- Karioth, Emil. (1967). "*Creative Dramatica as an Aid to Developing Creative
 Thinking Abilities*," Ph.D. Dissertative. Minnesota : University Minnesota.
- Kelly, Ramona M. And Daniel. (1986, July). "Effects of an Administrative Plan for
 Excelivity in Creative Arts Experience on the Development of Creativity in
 Firt Graders," *Dissertation Abstracts International*. M (01) : 32-A.
- Kusiamski, N.E. (October, 1977). "Relationship among Imaginative Play Preclisposition,
 Creative Thinking and Reflectivity in Second Grade," *Dissertation Abstracts
 International*. 38 : 1861-B.
- Maranon, Susan Pearl. (1981). "A Descriptive Analysis of a Program of Creative
 Dramatics with a Bilingual/Bicultural Content (Spanish/English) : Implications
 for English Oral Language Development of Mexcican Children,"
Dissertation Abstracts International. 42 : 124-A.
- McCaslin, Nellie. (1990). *Creative Drama in the Classroom*. 5 th ed. New York :
 Longman.
- Moors, Donald, F. (1978). *Education the Deaf Psychology, Principies and
 Practices*. P.342. Boston : Houghton Mifflin Company.
- Schmidt, Toni, Goforth Elissa and Drew Kathy. (Match, 1975). "Creative Pramatics
 and Creativity : An Experimental Study," *Educational Theatre Journal*.
 27 : 111 – 114.
- Silver, Rawiey A. (1977, June). "The Question of Imagination Driginality, and Abstract
 Thstract Thinking by Deaf Children," *American Annals of the Deaf*. 122 :
 349.

Suke, Samuel P. Thornton, Nancy E. Hobbs Dorothy H. Kokoska, Stephen M. and
 Job Kenneth A. (1997). ***The Development and Analysis of Interactive
 Videodisc.***

Torrance, E.P. (1962). ***Guide Creative Talent.*** Englewood Cliffs, N.J. Princeton Hall.

_____. (1964). ***Guiding Creative Talent.*** New York : Prentice-Hall Inc,
 Englewood Cliff, N.J.

Torrance E.P. and Mayers, R.E. (1972). ***Creative Learning and Teaching.***
 New York : Doss, Mead and Company.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้
และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง**

1. ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหูหนวก
ผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์
2. อาจารย์ปาริชาติ จีงวิวัฒนาภรณ์	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. คุณไพฑูรย์ ไหลสกุล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงละครใบ้

ภาคผนวก ข

- การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง (วัดก่อน – หลังการทดสอบ)
- การวิเคราะห์ข้อทดสอบเพื่อตรวจหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Hoyt's ANOVA procedure

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ของ
แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง (วัดก่อน – หลังการทดสอบ)

ข้อแบบวัด	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ข้อที่ คัดเลือก
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ฉบับที่ 1 การเล่นละครใบ้ โดยการแสดงกับวัตถุ	1	+1	+1	+1	+3	1.0	*
	2	+1	0	+1	+2	0.63	
	3	+1	+1	+1	+3	1.0	*
	4	+1	+1	+1	+3	1.0	*
ฉบับที่ 2 การเล่นละครใบ้ โดยการแสดงตามจินตนาการ	1	+1	+1	+1	+3	1.0	*
	2	+1	0	+1	+2	0.63	
	3	+1	+1	+1	+3	1.0	*
	4	+1	+1	+1	+3	1.0	*
ฉบับที่ 3 การเล่นละครใบ้ ตามโจทย์ที่ครูกำหนด	1	+1	0	0	+1	0.33	
	2	0	+1	0	+1	0.33	
	3	+1	+1	0	+2	0.63	
	4	+1	+1	0	+2	0.63	

หมายเหตุ เครื่องหมาย * การกำหนดความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้มาเป็นแบบวัด

จากตารางการวิเคราะห์ความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ของ
แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง (วัดก่อน – หลังการทดลอง) จำนวน 3 ฉบับ ฉบับละ
4 ข้อ ผลที่ได้ออกมาเป็นค่าอยู่ระหว่าง .33 – 1 ดังนั้นจึงมีการคัดเลือกแบบวัดที่มีค่า 1 มาเป็น
ข้อทดสอบที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 3 ข้อ

ตาราง 4 การวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีวิเคราะห์
ความแปรปรวนแบบ Hoyt's ANOVA procedure

ข้อ นักเรียนคนที่	คะแนนข้อสอบ						$\sum_{j=1}^k x_i$	$\sum_{j=1}^k x_i^2$
	ฉบับที่ 1			ฉบับที่ 2				
	1	2	3	1	2	3		
1	8	7	5	7	5	2	34	216
2	9	8	8	7	5	5	42	308
3	6	7	6	8	6	4	37	237
4	7	7	5	8	5	3	35	221
5	5	4	1	6	3	0	19	87
6	7	3	5	7	4	4	30	164
7	9	6	7	10	7	8	47	379
8	6	4	6	9	6	4	35	221
9	10	6	8	9	8	7	48	394
10	7	6	5	8	5	3	34	208
$\sum_{j=1}^n x_i$	74	58	56	79	54	40	361	
$\sum_{j=1}^n x_i^2$	570	360	350	637	310	208		2435

$$\begin{aligned}
 SS_t &= \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^n x_{ij}^2 - \frac{T^2}{kn} \\
 &= 8^2 + 7^2 + 5^2 + \dots + 3^2 - \frac{361^2}{6 \times 10} = 262.9833 \\
 SS_p &= \frac{\sum_{i=1}^n p_i^2}{k} - \frac{T^2}{kn} \\
 &= \frac{34^2 + 42^2 + 37^2 + \dots + 34^2}{6} - \frac{361^2}{6 \times 10} = 106.15
 \end{aligned}$$

$$SS_k = \frac{\sum_{j=1}^k T_j^2}{n_i} - \frac{T^2}{kn}$$

$$= \frac{74^2 + 58^2 + 56^2 + \dots + 40^2}{10} - \frac{361^2}{6 \times 10} = 101.2833$$

$$SS_E = SS_t - SS_p - SS_k$$

$$= 262.9833 - 106.15 - 101.2833 = 55.55$$

$$MS_p = \frac{SS_p}{df_p} = \frac{106.15}{10 - 1} = 11.7944$$

$$MS_E = \frac{SS_E}{df_E} = \frac{55.55}{(6 - 1)(10 - 1)} = 1.2344$$

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_E}{MS_p} = 1 - \frac{1.2344}{11.7944} = 1 - 0.1047 = 0.8953$$

แทนค่าในสูตร

สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดสร้างสรรค์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	ความแปรปรวน MS = ss/df
ระหว่างบุคคล	$(10 - 1) = 9$	$SS_p = 106.15$	$MS_p = 11.7944$
ระหว่างข้อ	$(6 - 1) = 5$	$SS_k = 101.2833$	$MS_k = 20.25666$
ความคลาดเคลื่อน	$(10 - 1 - 6 - 1) = 4$	$SS_e = 55.55$	$MS_e = 1.2344$
หรือส่วนที่เหลือทั้งหมด	$(10 - 1 = 9)$		

จากตารางสรุปวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน นำมาแทนค่าในสูตรหาค่าความเชื่อมั่นความสามารถในการจำแนกบุคคล และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของคะแนนของแต่ละบุคคลได้ ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

$$\begin{aligned}\text{สูตร } r_{tt} &= 1 - \frac{MSE}{MSp} \\ &= 1 - \frac{1.23}{11.7944} \\ &= 1 - 0.1047 \\ &= 0.8953\end{aligned}$$

2. ทดสอบสมมติฐานเพื่อหาอำนาจจำแนกบุคคล

H_0 : ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล

$$\begin{aligned}\text{สูตร } F_{df} &= \frac{MSp}{MS_e} \\ &= \frac{11.7944}{1.2344}\end{aligned}$$

$$F_{9,45} = 9.5547$$

$$\text{เปิดตารางค่า } F_{9,45} = 2.83$$

จากการเปิดตาราง $F_{9,45} = 2.83$ แต่ $F_{9,45}$ จากการคำนวณ คือ 9.59 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้สอบได้คะแนนแตกต่างกัน สรุปได้ว่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบสามารถจำแนกบุคคลได้

3. หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของคะแนนของแต่ละบุคคล

$$\begin{aligned}\text{สูตร } SE &= \sqrt{\frac{SS \text{ ของส่วนที่เหลือ}}{df \text{ ระหว่างบุคคล}}} \\ &= \sqrt{\frac{55.55}{9}} \\ &= \sqrt{6.172} \\ &= 2.48439\end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ Hoyt เป็น 0.8953 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของคะแนนแต่ละบุคคลเป็น 2.48439 หน่วยคะแนน และโดยเฉลี่ยแบบทดสอบสามารถจำแนกบุคคลได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาคผนวก ค

- คู่มือการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง
(วัดก่อน – หลังการทดลอง)
- แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง (วัดก่อน – หลังการทดลอง)
- เกณฑ์ประเมินแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง
- แผนการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้

คู่มือการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

แบบทดสอบนี้เป็นแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงที่ผู้วิจัยดำเนินการวัดนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ โดยแบบทดสอบมีทั้งหมด 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 การแสดงละครใบ้กับวัตถุ จำนวน 3 ข้อ

ฉบับที่ 2 การแสดงละครใบ้ตามจินตนาการ จำนวน 3 ข้อ

การดำเนินการทดสอบ

การเตรียมก่อนการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

1. จัดสถานที่ให้มีที่กว้างพอเหมาะกับการแสดง
2. เตรียมเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการทดสอบ ได้แก่
 - รายชื่อนักเรียนที่จะวัด
 - แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

การวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

1. วัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงกับนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. อธิบายคำสั่งในการทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงให้กับนักเรียนฟังว่าให้นักเรียนแสดงละครใบ้ตามโจทย์ที่ครูกำหนด ให้มาก ๆ หลาย ๆ แง่มุม ภายในเวลาที่ครูกำหนด
3. การทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ครูกำหนดให้นักเรียนออกมาแสดงทีละคน คนละ 2 นาที ต่อการทำแบบทดสอบ 1 ข้อ
4. ครูควรให้นักเรียนที่มีความพร้อมในการทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงออกมาแสดงก่อน
5. ครูควรให้กำลังใจนักเรียนขณะที่ทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

ขั้นตอนการทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงในแต่ละข้อ

1. ครูนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงมาอธิบายคำชี้แจงทีละข้อ
2. หลังจากนักเรียนเข้าใจในคำชี้แจงแล้ว ครูให้เวลานักเรียนในการคิดการแสดงไม่เกิน 5 นาที แล้วจึงเริ่มทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงไม่เกิน 2 นาที ต่อการทำแบบทดสอบ 1 ข้อ
3. ครูดำเนินการทดสอบด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง โดยเริ่มจากฉบับที่ 1 และบันทึกการแสดงลงในกล่องวีดีโอเทป ดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 การแสดงละครใบ้โดยกับวัตถุ

1.1 ครูนำกล่องมาวางกลางห้อง 1 กล่อง

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยที่ครูกำหนดให้ว่า “ หากกล่องนี้เป็นกล่องวิเศษที่นักเรียนสามารถหยิบสิ่งของต่าง ๆ ออกจากกล่องได้ตามความคิดนักเรียนจะหยิบออกอะไรออกมาบ้าง ให้ได้มากที่สุด ” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

1.2 ครูนำลูกบอลมาวางกลางห้อง 1 ลูก

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยครูกำหนดว่า “ หากลูกบอลนี้แปลงเป็นอะไรก็ได้ นักเรียนจะให้ลูกบอลลูกนี้เป็นอะไรได้บ้าง ” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

1.3 ครูนำเก้าอี้มาวางกลางห้อง 1 ตัว

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยครูกำหนดว่า “ หากเก้าอี้ตัวนี้สามารถแปลงเป็นอะไรก็ได้ นักเรียนจะให้เก้าอี้ตัวนี้เป็นอะไรได้บ้าง ” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

ฉบับที่ 2 การแสดงละครใบ้โดยตามจินตนาการ

2.1 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นสัตว์

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ ให้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

2.2 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ให้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

2.3 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นสิ่งของต่าง ๆ

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นสิ่งของต่าง ๆ ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

หลังจากที่นักเรียนได้ทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดงหมดทุกข้อแล้ว ครูให้คำชมเชยนักเรียนว่าเก่งมาก ตอนนี้ให้นักเรียนกลับไปที่ได้ะนักเรียนได้

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง ซึ่งดัดแปลงตามแนวของ ทอแรนซ์ โดยแต่ละกิจกรรมตรวจให้คะแนน 3 ด้าน คือ ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม

1. การให้คะแนนความคิดคล่องในการคิด พิจารณาจากคำตอบที่เป็นไปได้ตามเงื่อนไขของคำถาม โดยให้คะแนนคำตอบละ 1 คะแนน ตามปริมาณคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน

2. การให้คะแนนความคิดยืดหยุ่นในการคิด พิจารณาจากคำตอบที่เป็นไปได้ ซึ่งจะจัดกลุ่มหรือประเภทของคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ตามวิธีการคิดที่แตกต่างกันต่อสิ่งเร้าหรือเงื่อนไขที่กำหนดให้ โดยให้คะแนนคำตอบเป็นกลุ่มหรือประเภทละ 1 คะแนน

3. การให้คะแนนความคิดริเริ่ม พิจารณาจากความถี่ของคำตอบของนักเรียนทั้งหมดที่เป็นความคิดแปลกแตกต่างไปจากธรรมดาในการตอบของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้คำตอบที่มีความถี่จากกลุ่มตั้งแต่ 2 - 4.99 เปอร์เซนต์ จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นคำตอบที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มเลยจะได้ 2 คะแนน ถ้าความถี่เกินกว่า 5 เปอร์เซนต์ จะไม่ถือเป็นความคิดริเริ่ม หรือให้คะแนนตามสัดส่วนของความถี่ของคำตอบ ตามวิธีของ ครอพเลย์ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 2534 : 5 ; อ้างอิงจาก Cropley , 1966) คำตอบใดที่กลุ่มตัวอย่างตอบซ้ำกันมาก ๆ ก็ให้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้าคำตอบยังซ้ำกับคนอื่นน้อยหรือไม่ซ้ำคนอื่นเลยก็ได้คะแนนมากขึ้น เกณฑ์การให้คะแนนยึดหลักดังนี้

คำตอบซ้ำ 12 %	ขึ้นไปให้	0	คะแนน
คำตอบซ้ำ 6 - 11 %	ให้	1	คะแนน
คำตอบซ้ำ 3 - 5 %	ให้	2	คะแนน
คำตอบซ้ำ 2 %	ให้	3	คะแนน
คำตอบซ้ำกันไม่เกิน 1 %	ให้	4	คะแนน

คะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหาได้จากผลบวกของคะแนน ความคิดคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม ในแต่ละกิจกรรมนำมารวมกันเป็นผลบวกของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคน

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

ชื่อ _____ ชั้น _____
 วันที่ทดสอบ _____
 โรงเรียน _____
 ผู้ทดสอบ _____
 คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวน 3 ข้อ โดยจะต้องแสดงภายในเวลาที่กำหนดให้ในแต่ละหัวข้อ

ฉบับที่ 1 การเล่นละครใบ้โดยกับวัตถุ

1.1 ครูนำกล่องมาวางกลางห้อง 1 กล่อง

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยที่ครูกำหนดให้ว่า “หากกล่องนี้เป็นกล่องพิเศษที่นักเรียนสามารถหยิบสิ่งของต่าง ๆ ออกจาก กล่องได้ตามความคิดนักเรียนจะหยิบออกอะไรออกมาบ้าง ให้ได้มากที่สุด” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

1.2 ครูนำลูกบอลมาวางกลางห้อง 1 ลูก

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยครูกำหนดว่า “หากลูกบอลนี้แปลงเป็นอะไรก็ได้ นักเรียนจะให้ลูกบอลลูกนี้เป็นอะไรได้บ้าง” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

1.3 ครูนำเก้าอี้มาวางกลางห้อง 1 ตัว

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยครูกำหนดว่า “หากเก้าอี้ตัวนี้สามารถแปลงเป็นอะไรก็ได้ นักเรียนจะให้เก้าอี้ตัวนี้เป็นอะไรได้บ้าง” ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

ชื่อ _____ ชั้น _____
 วันที่ทดสอบ _____
 โรงเรียน _____
 ผู้ทดสอบ _____
 คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการแสดง เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวน 3 ข้อ โดยจะต้องแสดงภายในเวลาที่กำหนดให้ในแต่ละหัวข้อ

ฉบับที่ 2 การเล่นละครใบ้โดยการแสดงตามจินตนาการ

2.1 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นสัตว์

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นสัตว์ประเภทต่าง ๆ ให้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

2.2 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ให้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

2.3 ครูกำหนดให้นักเรียนเป็นสิ่งของต่าง ๆ

คำชี้แจง ครูให้นักเรียนแสดงละครใบ้ โดยให้จินตนาการว่าตนเองเป็นสิ่งของต่าง ๆ ให้ได้มาก ๆ หลาย ๆ แบบ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าได้แสดงละครใบ้ในสิ่งที่คาดไม่ถึงยิ่งได้คะแนนมาก

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง นาฬิกา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนรู้จักทิศทางการเคลื่อนไหวของเข็มนาฬิกา
3. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวแขนตามตัวเลขที่ขนานกันอยู่ในนาฬิกาได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การเคลื่อนไหวแขนตามตัวเลขในนาฬิกาได้แก่ 1 - 11 , 2 - 10 , 3 - 9 , 4 - 8 , 5 - 7 , 6 - 12

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

2.1.1 ครูนำนาฬิกาของจริงมาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนดูตัวเลขในนาฬิกาว่ามีตัวเลขอะไรบ้าง นักเรียนดูการเดินของเข็มนาฬิกา

2.1.2 ครูอธิบายตัวเลขในนาฬิกาโดยการจับคู่ตัวเลขตรงข้ามที่อยู่ขนานกัน ได้แก่ 1 - 11 , 2 - 10 , 3 - 9 , 4 - 8 , 5 - 7 , 6 - 12 และให้นักเรียนท่องตาม

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตโดยจินตนาการว่าตนเองเป็นนาฬิกาแล้วกางแขนตามตัวเลข ได้แก่ 1 - 11 , 2 - 10 , 3 - 9 , 4 - 8 , 5 - 7 , 6 - 12

2.2.2 ครูให้นักเรียนทำตามครูโดยปฏิบัติพร้อมกันทุกคน

2.2.3 ครูให้นักเรียนจับคู่กัน โดยคนแรกที่ตั้งเป็นผู้บอกแล้วคอยสังเกตคู่ของตนเองคนที่สองเป็นคนปฏิบัติโดยจะต้องปฏิบัติตามให้ถูกต้อง และสลับกันปฏิบัติภายในคู่ของตนเองจนครบทุกคู่ ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.4 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาเล่นเกมนาฬิกาที่ละคู่ โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้บอกและเป็นผู้ปฏิบัติ จนครบทุกคู่ซึ่งหากคู่ใดปฏิบัติถูกต้องมากที่สุดก็จะเป็นผู้ชนะ สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการปฏิบัติและนักเรียนที่ปฏิบัติเสร็จแล้วเป็นผู้สังเกตการณ์การปฏิบัติของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การปฏิบัติร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการเคลื่อนไหวแขนตามตัวเลขตรงข้ามกันที่ขนานกันอยู่ในนาฬิกาของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

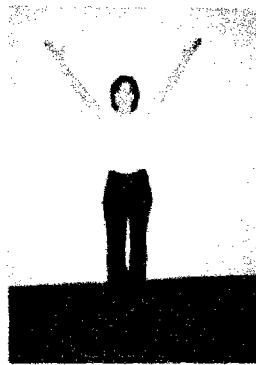
สื่อการเรียนการสอน

1. นาฬิกา
2. เกมนาฬิกา

การประเมินผล

1. สังเกตการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตการเคลื่อนไหวแขนตามตัวเลขตรงข้ามกันที่ขนานกันอยู่ในนาฬิกา

ภาพฝึก

1. 1 - 11

3. 3 - 9

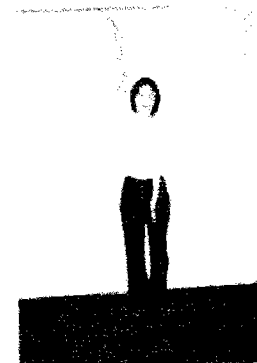
5. 5 - 7

2. 2 - 10

4. 4 - 8

6. 6 - 12

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การทรงตัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถยืนทรงตัวด้วยขาข้างใดข้างหนึ่งได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การยืนทรงตัวด้วยขาข้างใดข้างหนึ่งได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียวว่า “การยืนทรงตัวเป็นการฝึกความแข็งแรงของขาทั้งสองข้าง เพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงที่ต้องยืนทรงตัวด้วยขาข้างใดข้างหนึ่ง ดังนั้นผู้แสดงจะต้องฝึกให้ขาทั้งสองข้างมีความแข็งแรง”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียวให้นักเรียนดู โดยครูจะเริ่มก้าวขาข้างใดก่อนก็ได้ที่ทำให้เกิดความถนัดออกมาข้างหน้า 1 ก้าว ซึ่งหากเริ่มยืนทรงตัวที่ขาข้างขวาก็ให้ยกขาซ้ายไปข้างหลังพร้อมกับโน้มตัวไปข้างหน้าแล้วค่อย ๆ ย่อเข่าลงโดยให้สามารถทรงตัวอยู่ได้ และให้ใช้เวลาในการยืนทรงตัวข้างละ 1 นาที ทำสลับกับขาซ้ายโดยใช้วิธีการเดียวกัน

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการยืนทรงตัวโดยเริ่มที่ขาข้างใดก่อนก็ได้ พร้อมกันทุกคนแต่ต้องสลับทำทั้งสองข้าง ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและครูได้นำเชือกยาวประมาณ 1 เมตร มาวางที่พื้น แล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “นักเรียนเป็นนักแสดงกายกรรมที่กำลังเดินอยู่บนเชือกเส้นเดียวที่เล็กมากและยังต้องยืนด้วยขาข้างเดียว แต่แล้วก็สามารถแสดงจบได้อย่างปลอดภัย”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงจนครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการยืนทรงตัว รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

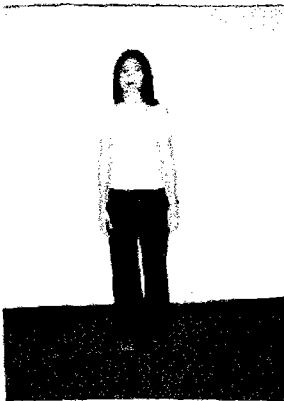
สื่อการเรียนการสอน

เชือก

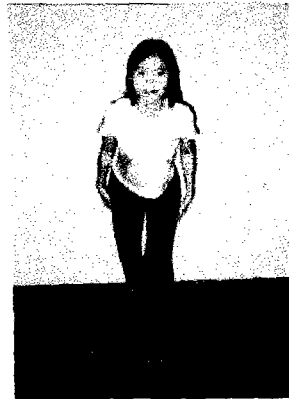
การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการยืนทรงตัวด้วยขาข้างใดข้างหนึ่งได้
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การทรงตัว

1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

2. ก้าวเท้าที่ถนัดมาข้างหน้า 1 ก้าว

3. ยกเท้าหลังพร้อมกับโน้มตัวไปข้างหน้า

4. ย่อเข่าลงโดยให้ทรงตัวอยู่ได้ใช้เวลาในการ
ยืนทรงตัวข้างละ 1 นาที ทำสลับซ้าย
และขวา

แผนการสอนที่ 3

เรื่อง การทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของว่า "การยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของเป็นการฝึกความแข็งแรงของแขนและขาทั้งสองข้าง เพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงที่ต้องใช้แขนและขา ดังนั้นผู้แสดงจะต้องฝึกให้แขนและขาทั้งสองข้างให้มีความแข็งแรง"

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียวให้นักเรียนดู โดยการทรงตัวในท่าที่เตรียมพร้อม กางแขนและขาข้างใดก่อนก็ได้ ซึ่งหากเรากางแขนขวาก็ให้ทรงตัวด้วยขาข้างขวาโดยให้แขนขวาวนกับหัวไหล่ เอื้อมแขนขวาให้ตึงแล้วจินตนาการว่า "กำลังเอื้อมไปจับสิ่งของใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองอยากจะได้ แต่สิ่งของนั้นกำลังถอยห่างออกไปและเราจะต้องพยายามจับให้ได้" การเอื้อมจับจะต้องไม่ย่อเข่าทั้งขาขวาและขาซ้ายแต่สามารถเขย่งเท้าได้แต่ต้องไม่ยกขาขึ้น ทำสลับกับแขนและขาข้างซ้ายโดยใช้วิธีการเดียวกัน

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ โดยเริ่มที่แขนและขาข้างใดก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคนแต่ต้องสลับทำทั้งสองข้าง ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงการยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของที่ละคน โดยนักเรียนจะต้องจินตนาการด้วยว่าตนเองได้เอื้อมจับสิ่งของใดบ้างบอกมาคนละ 1 ชิ้น มีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงจนครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

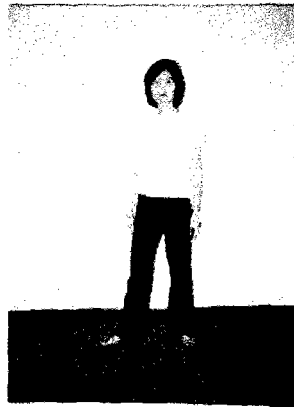
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการยืนทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ

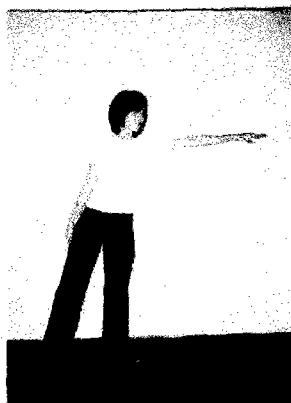
1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

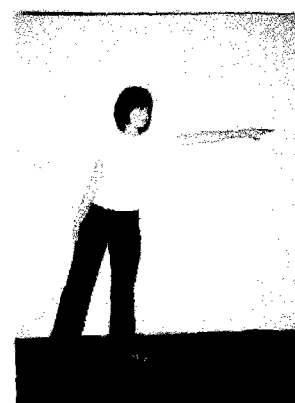
2. กางแขนขวาให้ขนานกับหัวไหล่ โดยหาก
กางแขนขวาก็ให้ทรงตัวโดยใช้ขาขวา

3. เอื้อมแขนขวาให้ถึง แล้วจินตนาการว่ากำลัง
เอื้อมจับสิ่งของแต่ต้องไม่ย่อเข้าขวาและซ้าย
สามารถเขย่งเท้าซ้ายได้แต่ต้องไม่ยกขึ้น

4. กางแขนซ้ายให้ขนานกับหัวไหล่ โดยหาก
กางแขนซ้ายก็ให้ทรงตัวโดยใช้ขาซ้าย

5. เอื้อมแขนซ้ายให้ถึง แล้วจินตนาการว่ากำลัง
เอื้อมจับสิ่งของ แต่ต้องไม่ย่อเข้าซ้ายและขวา
สามารถเขย่งเท้าขวาได้แต่ต้องไม่ยกขึ้น

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนของนิ้วมือและมือได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือว่า “การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือเป็นการฝึกเพื่อให้นิ้วมือและมือมีความแข็งแรง เพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงที่ต้องใช้นิ้วมือและมือ ดังนั้นผู้แสดงจะต้องฝึกให้นิ้วมือและมือมีความแข็งแรง”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือ ซึ่งมีอยู่ 2 วิธีการดังนี้

แบบที่ 1 การฝึกความคล่องในการเคลื่อนไหวนิ้วมือ โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อมแล้วแบ่มือทั้งสองข้างออกโดยตั้งไว้บริเวณหน้าอก ให้กำที่ละนิ้วโดยเริ่มจากนิ้วชี้ นิ้วกลาง นี้วนาง และนิ้วก้อย เมื่อกำครบทุกนิ้วแล้วจึงค่อย ๆ กางนิ้วมือออกทีละนิ้ว โดยเริ่มจากนิ้วชี้ นิ้วกลาง นี้วนาง และนิ้วก้อย ฝึกสลับไปมาให้เกิดความคล่องแคล่วและเมื่อเกิดความคล่องแล้วก็ให้เคลื่อนไหวให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

แบบที่ 2 การฝึกความคล่องในการเคลื่อนไหวมือ โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อมแล้วตั้งฝ่ามือบนพื้นเรียบ โกงฝ่ามือขึ้น หลังจากนั้นให้กดฝ่ามือให้นิ้วโค้งขึ้น แล้วปล่อยให้มือราบไปกับพื้นอีกครั้ง ฝึกให้เกิดความคล่องเมื่อคล่องแล้วให้ยกมือทำโดยที่ไม่ต้องทำกับพื้นอีก

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือ โดยเริ่มฝึกใช้นิ้วมือและมือทั้งสองข้างพร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “มือของตนเองถูกทากาวติดอยู่ที่พื้นซึ่งดึงออกยากมาก แต่แล้วเมื่อมีความพยายามก็สามารถดึงมือออกมาได้สำเร็จ”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

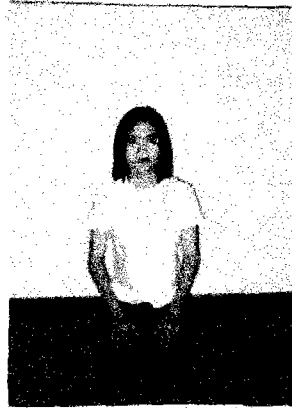
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

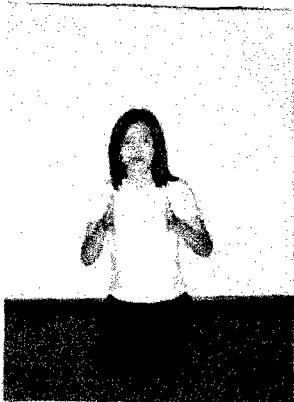
การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการความยืดหยุ่นของนิ้วมือและมือ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

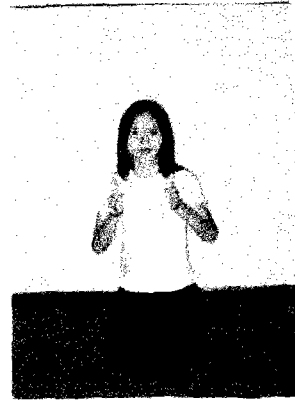
การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ
แบบที่ 1

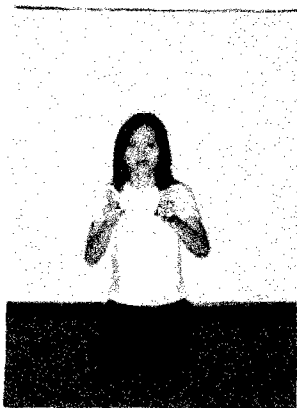
1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

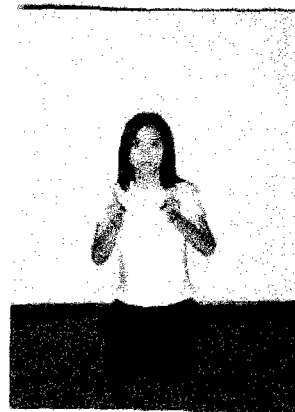
2. โดยการแบมือออกทั้งสองข้าง ตั้งมือไว้
บริเวณหน้าอก

3. กำนิ้วทีละนิ้วโดยเริ่มจากนิ้วชี้

4. นิ้วกลาง

5. นิ้วนาง

6. นิ้วก้อย

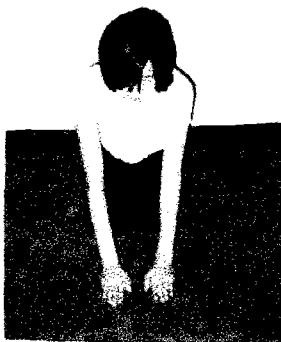

7. เมื่อทำครบทุกนิ้วแล้วให้กางนิ้วออกทีละนิ้ว โดยเริ่มที่นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย ผิกสลับไปมาให้เกิดความคล่องแคล่ว และ ให้เคลื่อนไหวเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

การฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ
แบบที่ 2

1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

2. ตั้งฝ่ามือไว้บนพื้นเรียบ

3. โกงฝ่ามือขึ้น

4. กดฝ่ามือให้นิ้วโค้งขึ้น

5. ปลอยมือให้ราบไปกับพื้น ฝึกปฏิบัติให้เกิด
ความชำนาญ โดยหากชำนาญแล้วให้ยก
มือทำ

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง ทบทวนการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถทบทวนวิธีการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกายได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

ทบทวนวิธีการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย ได้แก่ นาฬิกา การยืนทรงตัว การทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ และการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วให้นักเรียนจินตนาการถึงสิ่งของอะไรก็ได้ที่สามารถนำมาวางไว้บนมือได้มาคนละ 3 อย่าง โดยที่นักเรียนจะต้องทำปฏิกิริยาในลักษณะของการแสดงละครใบ้ โดยให้เด็กปฏิบัติให้ครบทุกคน

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนวิธีการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย ได้แก่ นาฬิกา การยืนทรงตัว การทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ และการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนการปฏิบัติพร้อมกันทุกคนโดยให้เริ่มจากแผนการสอนที่ 1 - แผนการสอนที่ 4 โดยแต่ละแผนให้ทำการฝึกทบทวนประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน แต่ต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 แผน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ทบทวนวิธีการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกาย ได้แก่ นาฬิกา การยืนทรงตัว การทรงตัวโดยการเอื้อมจับสิ่งของ และการฝึกความยืดหยุ่นของนิ้วมือ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

จาน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการทบทวนวิธีการฝึกความยืดหยุ่นส่วนของร่างกายในลักษณะต่าง ๆ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง การจับจุดอยู่กับที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่ได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่ว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงเกิดสมาธิและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่ โดยให้นักเรียนยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบตัวแล้วเลือกจับจุดที่ต้องการจับจึงเอื้อมมือ(ขวา)ข้างใดก่อนก็ได้ เมื่อจับแล้วจะต้องค้างมือขวาไว้ก่อน แล้วมองหาจุดใหม่เพื่อที่จะใช้มือซ้ายอีกข้างที่เหลือจับจุดนั้นและค้างมือขวาไว้ก่อนที่จะปล่อยมือขวาให้นักเรียนมองไปที่มือขวาที่จับอยู่แล้วจึงปล่อยมือขวาแล้วมองหาจุดใหม่โดยยังค้างมือซ้ายไว้ แล้วใช้มือขวาเอื้อมไปจับยังจุดที่มองเห็น ฝึกปฏิบัติสลับมือซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับจุดอยู่กับที่ โดยเริ่มที่มือข้างก่อนก็ได้ พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “กำลังจับแมลงที่เกาะอยู่บนดอกไม้ แล้วปล่อยเมื่อต้องการจะจับตัวใหม่”

2.2.4 ครูให้นักเรียนปฏิบัติทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันปฏิบัติให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับคู่อยู่กับที่ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

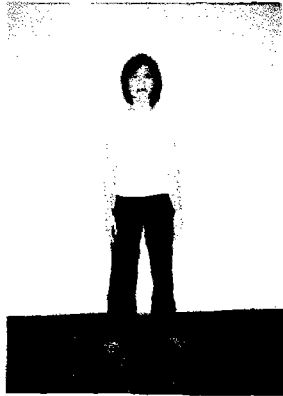
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับคู่อยู่กับที่
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับจุดอยู่กับที่

1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

2. จินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบตัว

3. เลือกจับจุดที่ต้องการจับโดยเริ่มที่มือ (ขวา) ใดก่อนก็ได้

4. ค้างมือขวาไว้ให้ยู่หนึ่ง แล้วมองหาจุดใหม่

5. ใช้มือซ้ายเอื้อมจับไปยังจุดที่มองเห็น โดยที่ยังค้างมือขวาไว้ให้ยู่หนึ่ง

6. มองไปยังจุดมือขวาที่จับอยู่แล้วปล่อยมือขวา

7. มองหาจุดใหม่ โดยยังค้างมือซ้ายไว้ให้อยู่หนึ่ง 8. ใช้มือขวาเอื้อมจับไปยังจุดที่มองเห็น ฝึก
ปฏิบัติสลับมือซ้าย - ขวาให้เกิดความ
ชำนาญ

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง การจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงเกิดสมาธิและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้การจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ โดยให้นักเรียนยืนทรวงตัวในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบตัวแล้วเลือกจับจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุด โดยเริ่มที่มือ (ขวา) ใดก่อนก็ได้ แล้วจึงเอื้อมมือขวาไปจับพร้อมๆ กับแสดงอารมณ์ขึ้นชอบและค้างมือไว้ให้หนึ่ง แล้วมองหาจุดใหม่ที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุด จึงเอื้อมมือซ้ายไปจับอีกจุดหนึ่งพร้อมกับแสดงอารมณ์ว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุดและค้างมือซ้ายไว้ให้หนึ่ง ก่อนที่จะปล่อยมือขวาให้มองไปยังจุดมือขวาที่จับอยู่และแสดงอารมณ์ไม่ขึ้นชอบแล้วจึงปล่อยมือขวาแล้วมองหาจุดใหม่ โดยยังค้างมือซ้ายไว้แล้วใช้มือขวาเอื้อมไปจับยังจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ขึ้นชอบ พร้อมทั้งแสดงอารมณ์ขึ้นชอบไปยังจุดที่มองเห็น ฝึกปฏิบัติสลับซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ โดยเริ่มที่มือข้างใดก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

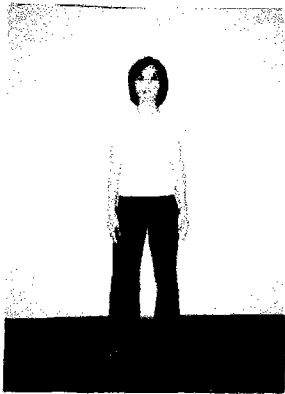
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

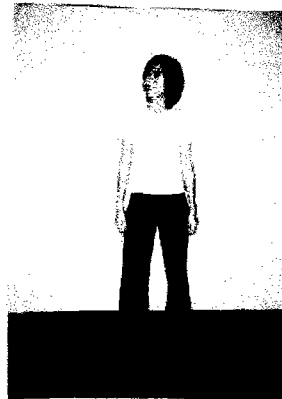
การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับจุดอยู่กับที่แสดงอารมณ์

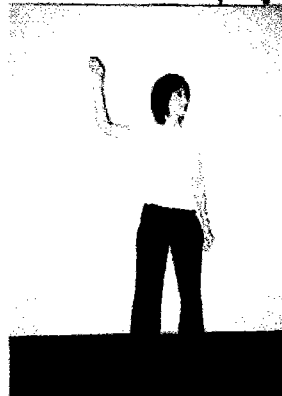
1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

2. จินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบตัว

3. เลือกจับจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุด โดยเริ่มที่มือ (ขวา) ใดก่อนก็ได้ แล้วจึงเอื้อมมือไปจับพร้อมกับแสดงอารมณ์ที่ชอบ

4. ค้างมือขวาไว้ให้อยู่หนึ่ง แล้วมองหาจุดใหม่

5. ใช้มือข้างซ้ายเอื้อมไปจับยังจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุดพร้อมกับแสดงอารมณ์ที่ชอบไปยังจุดที่มองเห็น

6. ค้างมือมองซ้ายไว้ให้อยู่หนึ่ง แล้วมองไปยังจุดมือขวาที่จับอยู่แสดงอารมณ์ไม่ชื่นชอบ

7. ปล่อยมือขวาแล้วมองหาจุดใหม่ โดยยังค้าง มือซ้ายไว้

8. ใช้มือขวาเอื้อมไปจับยังจุดที่จินตนาการว่า
เป็นสิ่งที่ชอบที่สุด พร้อมทั้งแสดงอารมณ์
ชื่นชอบไปยังจุดที่มองเห็น ฝึกปฏิบัติสลับ
มือซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 8

เรื่อง การจับจุดเคลื่อนที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่ได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่ว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงเกิดสมาธิและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่ โดยให้นักเรียนยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่าได้เห็นจุดอยู่รอบห้องแล้วจึงเลือกจับจุดที่มองเห็นแล้วจับจึงเอื้อมมือ(ขวา)ข้างใดก่อนก็ได้ไปจับพร้อมกับก้าวเท้าไปยังจุดนั้น เมื่อจับแล้วจะต้องค้างมือขวาไว้หนึ่งแล้วมองหาจุดใหม่เพื่อที่จะใช้มือซ้ายจับไปยังจุดที่ต้องการจะจับ โดยให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้นโดยยังค้างมือขวาไว้ แล้วจึงมองหาจุดใหม่โดยเลือกจับจุดที่ต้องการจะจับแล้วให้ใช้มือซ้ายเอื้อมมือไปจับ โดยให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้นโดยยังค้างมือซ้ายไว้ แล้วมองไปยังมือขวาที่จับจุดอยู่แล้วจึงปล่อยมือขวา พร้อมทั้งมองหาจุดใหม่แล้วให้ใช้มือขวาเอื้อมไปจับ โดยให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้นโดยยังค้างมือขวาไว้ แล้วมองไปยังมือซ้ายที่จับจุดอยู่แล้วจึงปล่อยมือซ้าย พร้อมทั้งมองหาจุดใหม่แล้วให้ใช้มือซ้ายเอื้อมไปจับ ฝึกปฏิบัติสลับมือซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับจุดเคลื่อนที่ โดยเริ่มที่มือข้างก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “กำลังจับแมลงที่กำลังบินอยู่รอบตัวโดยสามารถเดินไปจับได้ แล้วปล่อยเมื่อต้องการจะจับตัวใหม่”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับจุดอยู่เคลื่อนที่ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

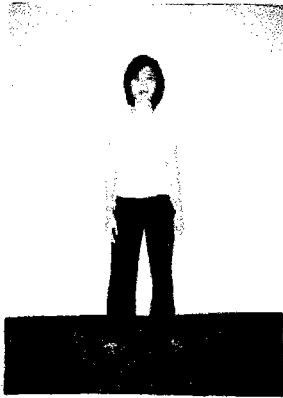
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับจุดเคลื่อนที่

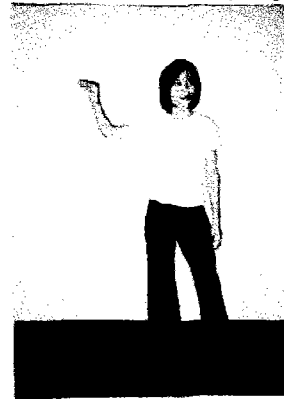
1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

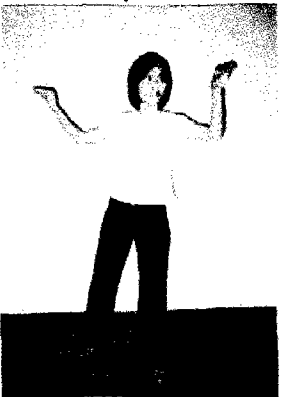
2. จินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบห้อง

3. เลือกจับจุดที่ต้องการจับโดยเริ่มที่มือข้าง (ขวา) ไตก่อนก็ได้ แล้วจึงเอื้อมมือพร้อมกับก้าวเท้าไปจับจุด

4. ค้างมือขวาไว้ แล้วมองหาจุดใหม่โดยมือ ขวายังต้องจับจุดเดิมให้แน่น ให้เคลื่อนไหว ได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น

5. ใช้มือข้างซ้ายเอื้อมมือไปจับยังจุดที่ต้องการ จับโดยมือขวายังต้องจับจุดให้อยู่นิ่ง ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และ ลำตัวเท่านั้น

6. ค้างมือซ้ายไว้แล้วมองไปยังจุดมือขวาที่จับ อยู่แล้วปล่อยมือขวา พร้อมทั้งมองหาจุด ใหม่แต่มือซ้ายยังต้องจับจุดให้อยู่นิ่ง ให้ เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัว เท่านั้น

7. ใช้มือขวาเอื้อมมือจับไปยังจุดที่มองเห็นโดย
มือขวายังต้องจับจุดให้อยู่นิ่ง ให้เคลื่อนไหว
ได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น

8. ค้างมือขวาไว้แล้วมองไปยังจุดมือซ้ายที่จับอยู่
แล้วปล่อยมือซ้าย พร้อมทั้งมองหาจุดใหม่
โดยที่มือขวายังจับจุดให้อยู่นิ่ง ให้เคลื่อนไหว
ได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น ฝึกปฏิบัติ
สลับมือซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 9

เรื่อง การจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์ได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์ว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงเกิดสมาธิและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์ โดยให้นักเรียนยืนทรวงตัวในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบห้องแล้วเลือกจับจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุดแล้วจึงเอื้อมมือ (ขวา) ไต่ก็ได้พร้อมกับก้าวเท้าไปจับ แล้วแสดงอารมณ์ขึ้นชอบโดยยังค้างมือขวาไว้ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น แล้วมองหาจุดใหม่ที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุดและจึงเอื้อมมือข้างซ้ายไปจับพร้อมกับก้าวเท้าไปจับให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น แสดงอารมณ์ขึ้นชอบโดยยังค้างมือซ้ายไว้ แล้วมองไปที่จุดมือขวาที่จับอยู่แสดงอารมณ์ไม่ขึ้นชอบแล้วจึงปล่อยมือขวา มองหาจุดใหม่โดยมือซ้ายยังต้องจับจุดอยู่หนึ่งให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น ใช้มือขวาเอื้อมจับไปยังจุดที่จินตนาการว่า

เป็นสิ่งที่ชอบที่สุดและจึงเอื้อมมือขวาไปจับโดยให้คางมือขวาไว้ แล้วมองไปที่จุดมือซ้ายที่จับอยู่แสดงอารมณ์ไม่ชื่นชอบแล้วจึงปล่อยมือซ้าย ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะช่วงแขน ขา และลำตัวเท่านั้น ฝึกปฏิบัติสลับมือซ้าย – ขวา ให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับจุดเคลื่อนไหวที่แสดงอารมณ์ โดยเริ่มที่มือข้างก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การปฏิบัติร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับจุดเคลื่อนไหวที่แสดงอารมณ์ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

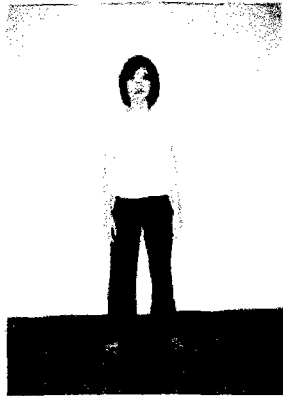
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับจุดเคลื่อนไหวที่แสดงอารมณ์
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์

1. ยืนทรงตัวในท่าเตรียมพร้อม

2. จินตนาการว่าได้มองเห็นจุดอยู่รอบห้อง

3. เลือกจับจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุด โดยเริ่มที่มือข้าง (ขวา) ใดก่อนก็ได้ แล้วจึงเอื้อมมือพร้อมกับก้าวเท้าไปจับจุด แล้วแสดงอารมณ์ชื่นชอบไปยังจุดที่มองเห็น

4. ค้างมือขวาไว้ แล้วมองหาจุดใหม่โดยมือขวายังจับจุดให้อยู่หนึ่ง ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัวเท่านั้น

5. ใช้มือข้างซ้ายเอื้อมไปจับยังจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุดพร้อมกับแสดงอารมณ์ชื่นชอบ โดยมือขวายังต้องจับจุดอยู่หนึ่งให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัว

6. ค้างมือมองซ้ายไว้แล้วมองไปยังจุด มือขวาที่จับอยู่แสดงอารมณ์ไม่ชื่นชอบ และปล่อยมือขวามองหาจุดใหม่โดยมือขวายังต้องจับจุดอยู่หนึ่งให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน ขา และลำตัว

7. ใช้มือขวาเอื้อมมือจับไปยังจุดที่จินตนาการว่าเป็นสิ่งที่ชอบที่สุด โดยมือซ้ายยังต้องจับจุดให้อยู่นิ่ง ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขนขา และลำตัว

8. ค้างมือขวาไว้แล้วมองไปยังจุดมือซ้ายที่จับอยู่ แล้วแสดงอารมณ์ไม่ชื่นชอบและปล่อยมือซ้าย พร้อมทั้งมองหาจุดใหม่โดยค้างมือซ้ายไว้ ให้เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขนขา และลำตัว ฝึกปฏิบัติมือ ซ้าย - ขวาให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 10

เรื่อง ทบทวนการจินตนาการการจับจุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีสมาธิในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถทบทวนวิธีการจินตนาการการจับจุดได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

ทบทวนวิธีการจินตนาการการจับจุด ได้แก่ การจับจุดอยู่กับที่ การจับจุดแสดงอารมณ์ การจับจุดเคลื่อนที่ การจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน, การสะบัดขา, หมุนคอ, หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนจินตนาการเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การแปรงฟัน อาบน้ำ ล้างหน้า หวีผม แต่งหน้า เลือกลือผ้า แต่งตัว เป็นต้น

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนวิธีการจินตนาการการจับจุด ได้แก่ การจับจุดอยู่กับที่ การจับจุดแสดงอารมณ์ การจับจุดเคลื่อนที่ และการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนการปฏิบัติพร้อมกันทุกคนโดยให้เริ่มจากแผนการสอนที่ 1 - แผนการสอนที่ 4 โดยแต่ละแผนให้ทำการฝึกทบทวนประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน แต่ต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 แผน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีอาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การ แสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ทบทวนวิธีการจินตนาการการจับจุด ได้แก่ การจับจุดอยู่กับที่ การจับจุดแสดงอารมณ์ การจับจุดเคลื่อนที่ และการจับจุดเคลื่อนที่แสดงอารมณ์ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการทบทวนวิธีการจินตนาการการจับจุดในลักษณะต่าง ๆ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

แผนการสอนที่ 11

เรื่อง การจับเชือกเส้นเล็ก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็กได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็ก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัว เอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ใหญ่ คอ และศีรษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็กว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็ก เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็ก โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่า “เรากำลังจะจับเชือกเส้นเล็ก” โดยให้เริ่มที่มือ (ขวา) ใต้วงกบก็ได้ แล้วให้ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันตั้งไว้บริเวณหน้าท้อง แล้วให้ใช้มือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากัน ตั้งนิ้วมือซ้ายให้ตรงกับมือนิ้วมือขวาที่จับอยู่โดยให้อยู่เหนือนิ้วมือขวาที่จับไว้ประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือขวาไปจับไว้ให้อยู่เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยตั้งให้ตรงกับนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่แล้วให้ตั้งนิ้วมือซ้ายและนิ้วมือขวาลงพร้อมกันและให้ตรงกัน แล้วปล่อนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือซ้ายที่ไปจับไว้ให้อยู่เหนือนิ้วมือขวาที่จับไว้ประมาณ

2 - 4 นิ้ว โดยตั้งให้ตรงกับนิ้วมือขวา ปล่อนิ้วมือขวาที่จับไว้ได้แล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้อยู่เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยตั้งให้ตรงกับนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่แล้วให้ดึงนิ้วมือซ้ายและนิ้วมือขวาลงพร้อมกันและให้ตรงกัน นักเรียนที่เริ่มมือซ้ายก็ให้ปฏิบัติตามวิธีการเดียวกับการเริ่มที่มือขวาฝึกปฏิบัติจนให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับเชือกเส้นเล็ก โดยเริ่มที่มือข้างก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงการจับเชือกเส้นเล็ก โดยจินตนาการว่า “ดึงเชือกแล้วได้นำเชือกเส้นเล็กไปผูกกับอะไรได้บ้างหรือเอาไปทำอะไรได้บ้าง เช่น ผูกกับลูกโป่ง ทำเป็นด้ายเย็บผ้า เป็นต้น”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับเชือกเส้นเล็ก รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

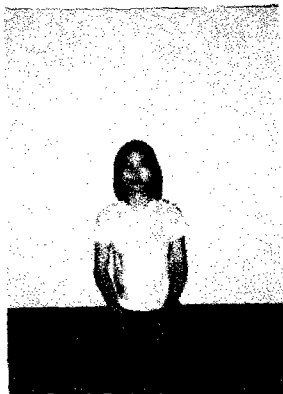
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

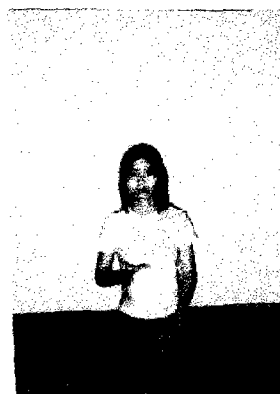
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับเชือกเส้นเล็ก
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับเชือกเส้นเล็ก

1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

2. โดยให้จินตนาการว่า เรากำลังจะจับเชือกเส้นเล็กโดยให้ใช้มือ (ขวา) หรือมือใดก่อนก็ได้จับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันตั้งไว้บริเวณหน้าท้อง

3. ใช้มือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันโดยตั้งให้ตรงเหนือกับมือขวาที่จับอยู่ประมาณ 2 - 4 นิ้ว

4. ปล่อยนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออก แล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่ ประมาณ 6 - 8 นิ้ว

5. ดึงนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวาลงพร้อมกัน
และให้ตรงกัน

6. ปลดนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออก แล้วเอามือซ้าย
ไปจับไว้เหนือนิ้วมือขวาที่จับอยู่ ประมาณ
2 - 4 นิ้ว

7. ปลดนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออก แล้วเอานิ้ว
มือขวาไปดึงจับไว้เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่
ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือซ้ายยัง
คงจับจุดเดิมให้มั่น

8. ดึงนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวาลงพร้อมกันและ
ให้ตรงกัน ผักปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 12

เรื่อง การจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้
4. นักเรียนสามารถแสดงละครใบ้ที่บ่งบอกถึงขนาดของสิ่งของได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัว เอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ใหญ่ คอ และศีรษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ ว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและฝึกจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อมและครูให้นักเรียนจินตนาการว่า “เรากำลังจะจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่” โดยให้เริ่มที่มือ (ขวา) ใดก่อนก็ได้ แล้วให้ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้จับเข้าหากันตั้งไว้บริเวณหน้าท้อง แล้วให้ใช้มือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากัน ตั้งนิ้วมือซ้ายให้ตรงกับมือขวานิ้วมือขวาที่จับอยู่โดยให้อยู่เหนือนิ้วมือขวาที่จับไว้ ประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อนิ้วมือขวาที่จับไว้แล้วเอานิ้วมือขวาไปจับไว้ให้อยู่เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยตั้งให้ตรงกับนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่แล้วให้ตั้งนิ้วมือซ้ายและ

นิ้วมือขวาลงพร้อมกันและให้ตรงกัน แล้วปล่อยนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ให้อยู่เหนือนิ้วมือขวาที่จับไว้ โดยเพิ่มนิ้วกลางแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้ อยู่เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ โดยเพิ่ม นิ้วกลางแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว ตั้งนิ้วมือซ้ายและนิ้วขวา ลงพร้อมกันและ ให้ตรงกัน ใช้นิ้วมือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือเข้าหากันโดยเพิ่มนิ้วนางแล้วตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือขวา ประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้เหนือนิ้วมือซ้าย ที่จับอยู่โดยเพิ่มนิ้วนางแล้วตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว ตั้งนิ้วมือซ้ายและ นิ้วมือขวา ลงพร้อมกันและให้ตรงกัน ปล่อยนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือซ้ายที่ไปจับไว้ ให้อยู่เหนือนิ้วมือขวาที่จับไว้ โดยเพิ่มนิ้วก้อยแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อย นิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้ อยู่เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับไว้โดยเพิ่มนิ้วก้อย แล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว ตั้งนิ้วมือซ้ายและนิ้วขวา ลงพร้อมกันและให้ตรงกัน ใช้นิ้วมือซ้ายขยายมือออกโดยตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยนิ้วมือขวาที่จับ ออก แล้วเอามือขวาที่ขยายมือออกไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยตั้งให้ตรงเหนือมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว ตั้งมือซ้ายและมือขวา ลงพร้อมกันและให้ตรงกัน ปล่อยมือซ้ายออกแล้วขยายแขน ซ้ายให้กว้างขึ้น โดยให้อยู่เหนือมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยมือขวาออกแล้วเอามือขวา ไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยขยายแขนให้กว้างขึ้นแล้วตั้งให้อยู่เหนือมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือซ้ายยังคงจับอยู่ที่เดิมให้หนึ่ง ตั้งมือซ้ายและมือขวา ลงพร้อมกัน ใช้นิ้วมือซ้ายขยายแขน ออกโดยตั้งให้อยู่เหนือมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยมือขวาแล้วเอามือขวาที่ขยายแขนออก ไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยตั้งให้อยู่เหนือมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว ตั้งมือซ้ายและมือขวา ลง พร้อมกัน ปล่อยมือซ้ายออกแล้วขยายแขนซ้ายให้กว้างขึ้น โดยตั้งให้อยู่เหนือมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปล่อยมือขวาออกแล้วเอามือขวาไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยขยายแขนให้กว้างขึ้นแล้ว ให้ตั้งอยู่เหนือมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยมือซ้ายยังคงจับอยู่ที่เดิมให้หนึ่ง ตั้งนิ้วมือซ้าย และมือขวา ลงพร้อมกัน ทำเช่นนี้เลย ๆ ไป จนแขนกว้างประมาณ 180 องศา แล้วจึงย่อให้ เล็กลงโดยใช้วิธีเดียวกันจนกระทั่งเป็นเชือกเส้นเล็ก ผึกให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ โดยเริ่มที่ มือข้างใดก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “กำลังปีนต้นไม้ที่มีลำต้นจากเล็กไปใหญ่” หรือ ให้นักเรียนจินตนาการว่า “ได้ถือกล่องใหญ่ซึ่ง ภายในกล่องได้มีกล่องเล็กอยู่เมื่อเปิดขึ้นเมื่อไรก็จะพบกล่องที่ค่อยๆ เล็กลงเล็กลงอยู่ในกล่อง ใหญ่จนกระทั่งได้พบสิ่งของในกล่องซึ่งเล็กมาก”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัคร ก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

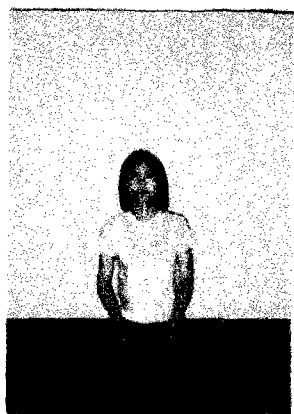
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

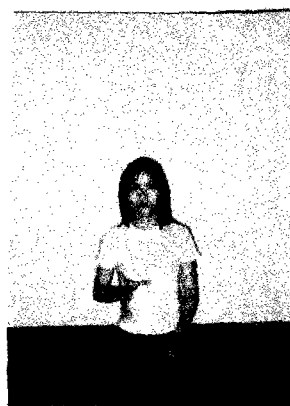
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

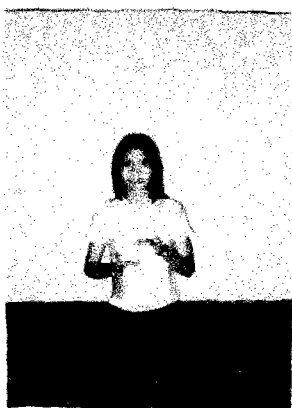
การจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่

1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

2. โดยให้จินตนาการว่า เรากำลังจะจับเชือกแบบขยายเล็ก - ใหญ่ โดยให้ใช้มือ (ขวา) หรือมือใดก่อนก็ได้จับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันดังไว้บริเวณหน้าท้อง

3. ใช้มือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันโดยตั้งให้ตรงเหนือกับมือนิ้วขวาที่จับประมาณ 2 - 4 นิ้ว

4. ปลดมือนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออก แล้วเอามือนิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้เหนือมือนิ้วมือซ้ายที่จับประมาณ 6 - 8 นิ้ว

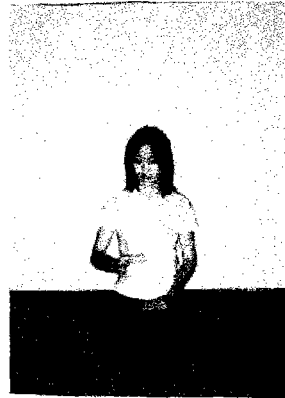
5. ดึงนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวาลงพร้อมกัน
และให้ตรงกัน

6. ปลดนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออก แล้วเอามือซ้าย
ไปจับไว้เหนือนิ้วมือขวาที่จับอยู่ โดยเพิ่มนิ้ว
กลางแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4
นิ้ว

7. ปลดนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออก แล้วเอานิ้ว
มือขวาไปตั้งจับไว้เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่
โดยเพิ่มนิ้วกลางแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือซ้าย
ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือซ้ายยัง
คงจับจุดเดิมให้แน่น

8. ดึงนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวาลงพร้อมกันและ
ให้ตรงกัน

9. ใช้มือซ้ายจับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้เข้าหากันโดยเพิ่มนิ้วนางแล้วตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือขวาอยู่ประมาณ 2 - 4 นิ้ว

10. ปล่อนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออก แล้วเอานิ้วมือขวาไปตั้งจับไว้เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับอยู่โดยเพิ่มนิ้วนางแล้วตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือซ้ายอยู่ประมาณ 6 - 8 นิ้ว

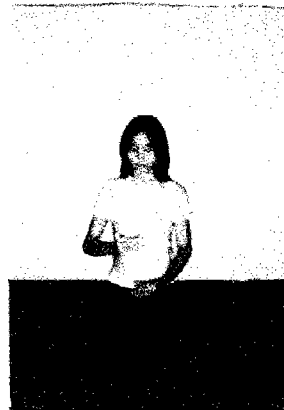
11. ตั้งนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวาลงพร้อมกัน และให้ตรงกัน

12. ปล่อนิ้วมือซ้ายที่จับไว้ ออก แล้วเอามือซ้ายไปจับไว้เหนือนิ้วมือขวาที่จับอยู่โดยเพิ่มนิ้วก้อยแล้วตั้งให้ตรงเหนือนิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว

13. ปลอยนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอานิ้ว
มือขวาไปตั้งจับไว้เหนือนิ้วมือซ้ายที่จับ
อยู่ โดยเพิ่มนิ้วก้อยแล้วตั้งให้ตรงนิ้วมือ
ซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือ
ซ้ายยังคงจับจุดเดิมให้หนึ่ง

14. ตั้งนิ้วมือซ้าย - นิ้วมือขวา ลงพร้อมกันและ
ให้ตรงกัน

15. ใช้มือซ้ายขยายมือออก โดยตั้งให้ตรงเหนือ
นิ้วมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว

16. ปลอยนิ้วมือขวาที่จับไว้ ออกแล้วเอามือขวา
ที่ขยายมือออกไปตั้งไว้เหนือมือซ้าย โดยตั้ง
ให้ตรงเหนือมือซ้าย ประมาณ 6 - 8 นิ้ว

17. ตั้งมือซ้าย - มือขวาหงายพร้อมกันและให้ตรงกัน

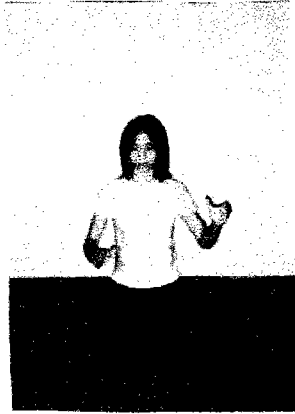
18. ปลอยมือซ้ายออกแล้วขยายแขนซ้ายให้กว้างขึ้นอีก โดยตั้งให้อยู่เหนือมือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว

19. ปลอยมือขวาออก แล้วเอามือขวาไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยขยายแขนให้กว้างขึ้น โดยให้ตั้งอยู่เหนือมือซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือซ้ายยังคงจับอยู่ที่เดิมให้

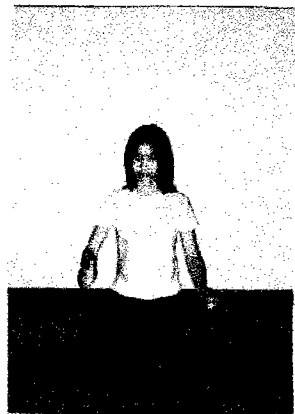
20. ตั้งมือซ้าย - มือขวาหงายพร้อมกันและให้ตรงกัน

21. ใช้มือซ้ายขยายแขนออกโดยตั้งให้อยู่เหนือ
มือขวาประมาณ 2 - 4 นิ้ว

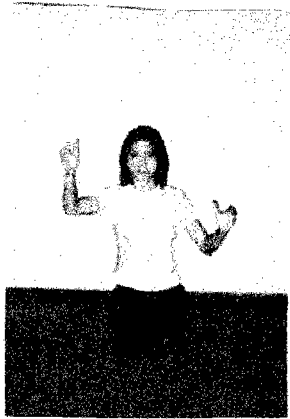
22. ปลดปล่อยมือขวาแล้วเอามือขวาที่ขยายแขนออก
ไปตั้งไว้เหนือมือซ้ายโดยตั้งให้ห่างเหนือมือ
ซ้ายประมาณ 6 - 8 นิ้ว

23. ตั้งมือซ้าย - มือขวาลงพร้อมกัน

24. ปลดปล่อยมือซ้ายออกแล้วขยายแขนซ้ายให้กว้างขึ้น
โดยตั้งให้ตรงเหนือมือขวาอยู่ประมาณ 2 - 4
นิ้ว

25. ปล่อยมือขวาออก แล้วเอามือขวาไปตั้งไว้เหนือนิ้วมือซ้ายโดยขยายแขนให้กว้างขึ้นแล้วให้ตั้งอยู่เหนือมือซ้าย ประมาณ 6 - 8 นิ้ว โดยนิ้วมือซ้ายยังคงจับอยู่ที่เดิม ให้นิ่ง

26. ดึงมือซ้าย - มือขวาลงพร้อมกัน ทำเช่นนี้เลย ๆ ไป แขนกางประมาณ 180 องศา แล้วจึงย่อให้เล็กลง โดยใช้วิธีเดียวกันจนกระทั่งเป็นเขือกเส้นเล็ก ฝึกให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 13

เรื่อง การจับเชือกแบบบรอก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับเชือกแบบบรอกได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบบรอก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัว เอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบบรอกว่า “การฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบบรอก เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครใบ้”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครใบ้โดยจินตนาการการจับเชือกแบบบรอก ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ชักรอกโดยใช้ 2 มือสลับซ้าย - ขวา โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อม ครูให้นักเรียนจินตนาการว่ามีเชือกอยู่ 1 เส้น เชือกยาวประมาณ 1 เมตร และได้นำเชือกโยนข้ามรอกโดยปลายเชือกอีกด้านหนึ่งตกมายังมืออีกด้านหนึ่ง และได้จินตนาการว่ากำลังชักรอกเชือกสลับซ้าย - ขวาลง ฝึกปฏิบัติจนให้เกิดความชำนาญ

แบบที่ 2 โดยให้นักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อม ครูให้นักเรียนจินตนาการว่า มีเชือกอยู่ 1 เส้น เชือกยาวประมาณ 1 เมตร และได้นำเชือกโยนข้ามรอกโดยปลายเชือกอีกด้านหนึ่งตกมายังมืออีกด้านหนึ่ง แล้วนำปลายเชือกมาผูกไว้ที่ข้อมืออีกฝั่งหนึ่ง ทำการชักรอกเชือกโดยจินตนาการว่าได้ดึงเชือกฝั่งที่จับไว้ลงโดยส่วนข้อมือที่ได้ผูกเชือกไว้เชือกไว้ก็ต้องขยับขึ้นตามที่ดึงเชือกยิ่งดึงมากเท่าไรข้อมือที่ผูกเชือกไว้ก็ต้องยิ่งสูงขึ้น หากปล่อยเชือกส่วนที่เชือกผูกข้อมือไว้ข้อมือก็ต้องตกลงมาหรือหากค่อย ๆ ปล่อยเชือกส่วนที่เชือกผูกข้อมือไว้ก็ต้องค่อย ๆ ตกลงมา โดยจะต้องตรงข้ามกับมือที่ชักเชือกเสมอ ฝึกปฏิบัติจนให้เกิดความชำนาญ

ซึ่งทั้ง 2 แบบสามารถที่จะฝึกโดยการชักรอก 2 คนได้ เช่น ให้นักเรียนคนหนึ่งจะต้องจินตนาการว่ามีการถือเชือกไว้ 1 เส้น โดยเชือกยาวประมาณ 1 เมตร นักเรียนที่มีเชือกจะต้องโยนเชือกข้ามรอกให้กับเพื่อนที่อยู่ฝั่งตรงข้าม และนักเรียนอีกคนหนึ่งจะต้องจินตนาการว่าได้นำปลายเชือกอีกด้านหนึ่งไปผูกข้อมือของตน นักเรียนที่ถือเชือกไว้จะต้องจินตนาการว่าเป็นผู้ดึงเชือกลง ส่วนนักเรียนที่นำเชือกมาผูกข้อมือไว้จะต้องจินตนาการว่าถูกดึงข้อมือขึ้น ยิ่งนักเรียนที่ถือเชือกไว้ดึงเชือกลงมาเท่าไรนักเรียนที่นำเชือกมาผูกข้อมือจะต้องยกข้อมือที่ผูกให้สูงขึ้น หากนักเรียนที่ถือเชือกปล่อยเชือกลงนักเรียนที่นำเชือกมาผูกข้อมือจะต้องปล่อยให้ข้อมือตกลงมาหรือหากปล่อยเชือกช้า นักเรียนที่นำเชือกมาผูกข้อมือก็ต้องค่อย ๆ ปล่อยข้อมือให้ตกลงมาช้าตามจังหวะของผู้ชักเชือก เป็นต้น

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับเชือกแบบรอกทั้ง 2 แบบ โดยเริ่มจากแบบที่ 1 - 3 พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคนและแบบคู่ โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่ได้มีอาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลากร

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับเชือกแบบรอก รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

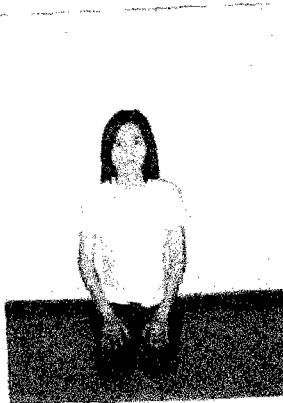
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจินตนาการการจับเชือกแบบรอก
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับเชือกแบบรอก
แบบที่ 1

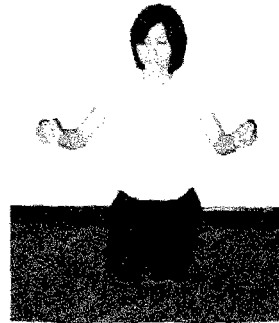
1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

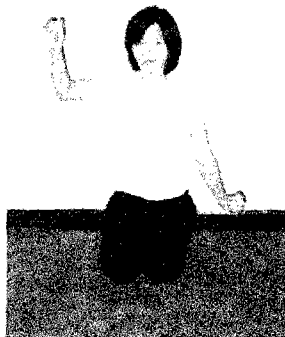
2. โดยให้จินตนาการว่า มีเชือกอยู่ 1 เส้นอยู่ยาวประมาณ 1 เมตร

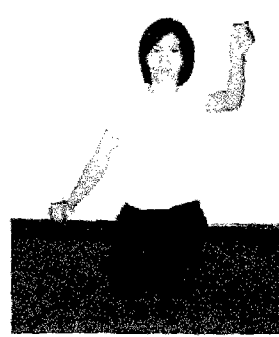
3. จินตนาการว่า ได้นำเชือกโยนข้ามรอกไป อีกฝั่งหนึ่ง

4. โดยให้ปล่อยเชือกอีกด้านหนึ่งตกมายังมืออีกด้านหนึ่ง

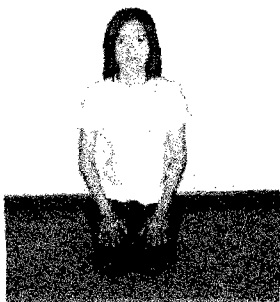

5. จินตนาการว่าได้ชักรอกเชือกสลับซ้ายขึ้น - ขาลง

6. ขาลง - ซ้ายขึ้น ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

การจับเชือกแบบรอก
แบบที่ 2

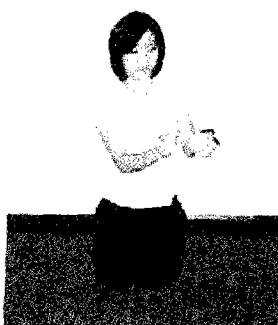
1. นั่งในท่าเตรียมพร้อม

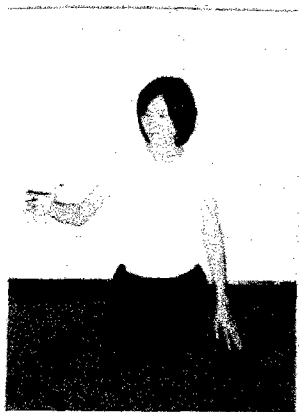
2. โดยให้จินตนาการว่า มีเชือกอยู่ 1 เส้นอยู่
มียาวประมาณ 1 เมตร

3. จินตนาการว่า ได้นำเชือกรอกโยนข้ามรอก
ไปอีกฝั่งหนึ่ง

4. โดยให้ปลายเชือกอีกด้านหนึ่งตกมายังมืออีก
ด้านหนึ่ง แล้วนำปลายเชือกมาผูกไว้ที่ข้อมือ
อีกฝั่งหนึ่ง

5. ทำการชักออกเชือก โดยจินตนาการว่าได้ดึง เชือกฝืดที่จับเชือกไว้ลง ส่วนที่เป็นเชือกอีก ด้านที่ผูกข้อมือไว้ก็ต้องขยับขึ้นตามที่ดึงเชือก ลงมากเท่าไรข้อมือที่ผูกเชือกไว้ก็จะยิ่งสูง

6. หากปล่อยเชือกส่วนที่ผูกข้อมือไว้ก็จะตกลง และหากค่อยๆ ปล่อยเชือก ส่วนที่เชือกผูก ข้อมือไว้ก็ต้องค่อย ๆ ตกลง โดยจะต้อง ตรงข้ามกับมือที่ชักเชือกเสมอ ฝึกปฏิบัติให้ เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 14

เรื่อง การจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกายได้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไหล่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกายว่า “การฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกาย เป็นการฝึกเพื่อให้ผู้แสดงสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและฝึกการจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการฝึกการแสดงละครไป”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการแสดงละครไปโดยจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวนส่วนของร่างกาย โดยการให้นักเรียนยืนในท่าเตรียมพร้อม ก้าวเท้าไปข้างหน้า 1 ก้าว งอเข่าและโน้มตัวไปข้างหน้าและครูให้นักเรียนจินตนาการว่า ได้เห็นเชือกอยู่ 1 เส้น แล้วจึงเอื้อมมือไปจับโดยเริ่มที่มือขวา แล้วเอามือซ้ายเอื้อมไปจับเชือกโดยจับให้ตรงกับมือขวาห่างประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปลอมมือขวาแล้วเอามือขวาก็จับเชือกให้ตรงกับมือซ้ายห่างประมาณ 15 - 20 นิ้ว ดึงมือขวาและมือซ้ายพร้อมกับเอนตัวไปข้างหลัง ปลอมมือซ้ายแล้วเอามือซ้ายจับเชือกให้ตรงกับมือขวาห่างประมาณ 2 - 4 นิ้ว ปลอมมือขวาแล้วเอามือขวา

จับเชือกให้ตรงมือซ้ายประมาณ 15 - 20 นิ้ว ดึงมือขวาและซ้ายพร้อมกับโน้มตัวไปข้างหน้า ฝึกให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย โดยเริ่มที่ข้างใดก่อนก็ได้พร้อมกันทุกคน ภายในเวลาที่ครูกำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “กำลังใช้เชือกดึงสุนัขที่ตัวใหญ่และดื้อมากกลับบ้าน” หรือ ให้นักเรียนจินตนาการว่า “กำลังดึงลากสิ่งของที่ใหญ่และหนักมากจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

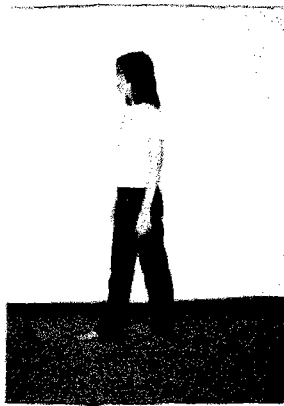
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

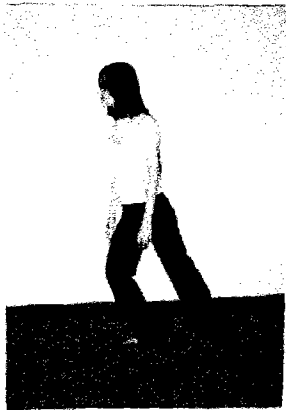
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. สังเกตจากการจินตนาการการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การจับแบบเคลื่อนไหวนៃส่วนองร่างกาย

1. ยืนในท่าเตรียมพร้อม

2. ยืนให้เข่างอแล้วโน้มตัวไปข้างหน้า

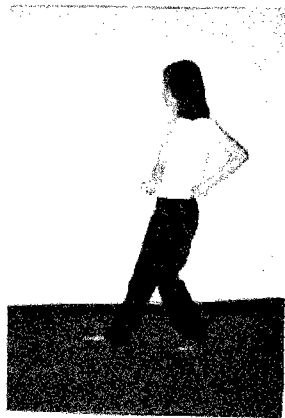
3. จินตนาการว่า ได้เห็นเชือกอยู่ 1 เส้น แล้วเอื้อมมือไปจับโดยเริ่มที่มือขวา

4. เอามือซ้ายเอื้อมไปจับเชือกโดยจับให้ตรงกับมือขวาห่างประมาณ 2 - 4 นิ้ว

5. ปล่ยมือขวาแล้วเอามือขวาจับเชือกให้ตรงกับมือซ้ายห่าง ประมาณ 15 - 20 นิ้ว

6. ดึงมือขวา – มือซ้ายพร้อมกับโดยเอนตัวไปข้างหลัง

7. ปล่อยมือซ้ายแล้วเอามือซ้ายจับเชือกให้ตรงกับมือขวาห่าง ประมาณ 2 - 4 นิ้ว

8. ปล่อยมือขวาแล้วเอามือขวาจับเชือกให้ตรงมือขวา ประมาณ 15 – 20 นิ้ว

9. ดึงมือขวา – มือซ้ายพร้อมกับโดยโน้มตัวไปข้างหน้า ฝึกให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 15

เรื่อง ทบทวนการจินตนาการการจับเชือก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
2. นักเรียนสามารถทบทวนวิธีการจินตนาการการจับเชือกได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

ทบทวนวิธีการจินตนาการการจับเชือก ได้แก่ การจับเชือกเส้นเล็ก การจับเชือกแบบขยายเล็ก – ใหญ่ การจับเชือกแบบบรอก และการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ใหญ่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

1.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วนำแปรงลบกระดานมาให้นักเรียนจินตนาการว่าเป็นสิ่งของอะไรก็ได้ โดยนักเรียนจะต้องทำปฏิกริยาในลักษณะของการแสดงละครไปต่อแปรงลบกระดานแล้วส่งต่อแปรงลบกระดานนั้นไปให้เพื่อนคนอื่น

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับวิธีการจินตนาการการจับเชือก ได้แก่ การจับเชือกเส้นเล็ก การจับเชือกแบบขยายเล็ก – ใหญ่ การจับเชือกแบบบรอก และการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนการปฏิบัติพร้อมกันทุกคนโดยให้เริ่มจากแผนการสอนที่ 1 - แผนการสอนที่ 4 โดยแต่ละแผนให้ทำการฝึกทบทวนประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน แต่ต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 แผน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้

นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การปฏิบัติร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์วิธีการจินตนาการการจับเชือก ได้แก่ การจับเชือกเส้นเล็ก การจับเชือกแบบขยายเล็ก – ใหญ่ การจับเชือกแบบรอก และการจับเชือกแบบเคลื่อนไหวส่วนของร่างกาย รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

แปรงลบกระดาน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตจากการทบทวนวิธีการจินตนาการการจับเชือกในลักษณะต่าง ๆ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

แผนการสอนที่ 16

เรื่อง การฝึกการเดิน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกการเดินได้อย่างคล่องแคล่ว
2. นักเรียนสามารถฝึกการเดินได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการเดินแบบเลื่อนตัวไปด้านข้างซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัว เอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศีรษะ ฝึกปฏิบัติ 10 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของฝึกการเดินซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ว่า “การฝึกการเดินเป็นการฝึกแบบเลื่อนตัวไปด้านข้าง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้โดยการจับกระຈกแบบเคลื่อนไหวร่างกาย”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกการเดินแบบเลื่อนตัวไปด้านข้างเพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ โดยให้นักเรียนการยืนตัวตรงเท้าชิดกันและเมื่อเริ่มต้นการเดินให้ก้าวเท้า (ขวา) ใดก่อนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฝั่งที่นักเรียนยืนแล้วเลื่อนตัวไปด้านข้าง โดยการก้าวเท้าแบบก้าวเท้าขวา - ชิดเท้าซ้าย - ก้าวเท้าขวา - ชิดเท้าซ้าย - ก้าวเท้าขวา - ชิดเท้าซ้าย จนสุดกำแพงฝั่งขวา เมื่อสุดกำแพงฝั่งขวาก็ให้เดินแบบเลื่อนตัวเช่นเดียวกันแต่การก้าวเท้าต้องเริ่มที่เท้าซ้ายแล้วเดินเลื่อนตัวไปด้านข้างแบบก้าวเท้าซ้าย - ชิดเท้าขวา - ก้าวเท้าซ้าย - ชิดเท้าขวา - ก้าวเท้าซ้าย - ชิดเท้าขวา จนสุดกำแพงฝั่งซ้าย ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการเดินแบบเลื่อนตัวไปด้านข้างเพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ โดยเริ่มที่ก้าวที่ขาข้างใดก่อนก็ได้ ฝึกพร้อมกันภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นแถวยาวแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงจินตนาการว่า “นักเรียนกำลังเดินอยู่ในตรอกที่แคบและมีผู้คนเดินผ่านไปมามากมาย เมื่อผ่านมาก็คพบกับคนเมาที่กำลังเวิววายอยู่จึงเดินแบบรีบเร่ง จนไปถึงทางเดินที่สูงชันขึ้นลำบากแต่แล้วในที่สุดก็กลับมาถึงบ้าน”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดง รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่แสดงทุกคน

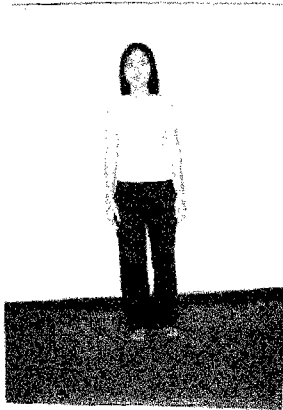
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

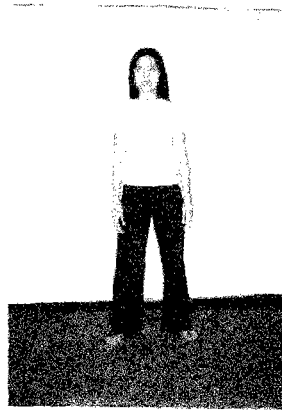
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกการเดินได้อย่างคล่องแคล่ว
2. สังเกตจากการฝึกการเดินได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

การฝึกการเดิน

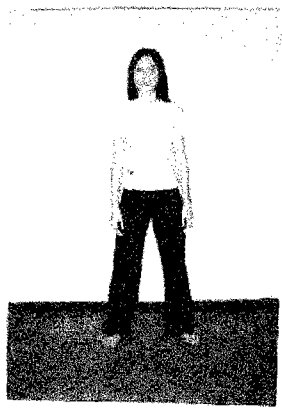
1. ยืนตัวตรงเท้าชิด

2. เดินสไลด์ตัวไปด้านข้างโดยเริ่มก้าวที่ขาข้าง (ขวา) โดก่อนก็ได้

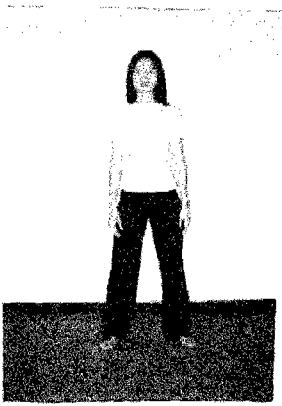
3. ชิดขาข้างซ้าย

4. ก้าวขาข้างขวา

5. ชิดขาข้างซ้าย

6. ก้าวขาข้างขวา เมื่อสุดทางให้สลับขาก้าว สไลด์ ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 17

เรื่อง การฝึกมือจับกระจก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกมือจับกระจกได้อย่างคล่องแคล่ว
2. นักเรียนสามารถฝึกมือจับกระจกได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกมือจับกระจกซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศีรษะ ฝึกปฏิบัติ 10 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกมือจับกระจกซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ว่า “การฝึกมือจับกระจกเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้ โดยนักเรียนจะต้องจินตนาการว่ามีกระจกและได้เอามือไปสัมผัสกับกระจก”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการฝึกมือจับกระจกเพื่อเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้ โดยนักเรียนนั่งในท่าเตรียมพร้อมยกมือ(ขวา)ข้างใดข้างหนึ่งก็ได้ให้อยู่ในระดับอก กางมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือโดยนิ้วที่กางให้หยุดนิ่งอยู่กับที่ เอามือซ้ายยกขึ้นให้อยู่ในระดับอกกางมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือโดยนิ้วที่กางให้หยุดนิ่งอยู่กับที่โดยให้เสมอกับมือขวา แล้วจินตนาการว่าได้ดึงมือออกจากกระจกและหากจะวางมือที่กระจกในตำแหน่งใหม่ ให้วางทางซ้าย ขวา บน หรือล่างก็ได้ แต่ลักษณะการวางจะต้องไม่วางไปข้างหน้าหรือข้างหลัง ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกมือจับกระຈກเพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ โดยเริ่มที่มือข้างใดก่อนก็ได้ ฝึกพร้อมกันภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาเป็นคู่แสดงใน ลักษณะละครใบ้ โดยให้คนหนึ่งเป็นกระຈກส่วนอีกคนหนึ่งเป็นคนส่องกระຈກแล้วให้ปฏิบัติ พร้อมกันเสมือนว่ากำลังส่องกระຈກอยู่

2.2.4 ครูให้เด็กแสดงทีละคู่ โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุก คู่เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้ วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้ คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การ แสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคู่

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนที่แสดงทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

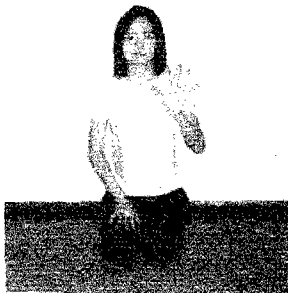
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกมือจับกระຈກได้อย่างคล่องแคล่ว
2. สังเกตจากการฝึกมือจับกระຈກได้อย่างถูกต้องวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

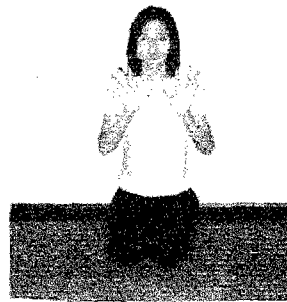
การฝึกมือจับกระดูก

1. นั่งในท่าที่เตรียมพร้อม

2. ยกมือ (ขวา) ข้างใดก็ได้ขึ้นในระดับอกกางมือ 3. ออกแล้วเกร็งนิ้วมือโดยนิ้วที่กางให้หยุดนิ่งอยู่กับที่

3. เอาจมือ (ซ้าย) ยกขึ้นในระดับอก กางมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือโดยนิ้วที่กางให้หยุดนิ่งอยู่กับที่ โดยให้เสมอกับมือขวา

4. จินตนาการว่า ได้ดึงมือออกจากกระดูกและ เราจะวางมือที่กระดูกในตำแหน่งใหม่

5. โดยอาจจะวางไว้ทางซ้าย ขวา บน หรือล่างก็ได้ แต่ลักษณะการวางจะต้องไม่วางไปข้างหน้าหรือข้างหลัง ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 18

เรื่อง การฝึกการเดินจับกระຈ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกการเดินจับกระຈได้อย่างคล่องแคล่ว
2. นักเรียนสามารถฝึกการเดินจับกระຈได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครไป
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

การฝึกการเดินจับกระຈซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการเดินจับกระຈซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงละครไปว่า “การฝึกการเดินจับกระຈเป็นพื้นฐานในการแสดงละครไป โดยนักเรียนจะต้องจินตนาการว่ามีกระຈและได้เอามือไปสัมผัสกับกระຈ พร้อมกับเคลื่อนไหวร่างกายโดยการเดินจับกระຈ”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการเดินจับกระຈ โดยให้นักเรียนยืนในท่าเตรียมพร้อม และครูให้นักเรียนจินตนาการว่ามีกระຈอยู่ข้างหน้านักเรียน หากนักเรียนยืนอยู่กำแพงฝั่งซ้ายก็ให้เริ่มที่ด้านขวาแล้วใช้มือข้างใดก็ได้จับกระຈโดยการกางนิ้วและเกร็งนิ้วมือ แต่ให้เริ่มที่ละมือและให้มืออยู่ในระดับเสมอกันที่อก แล้วก้าวเท้าขวาเลื่อนตัวไปด้านข้างพร้อมทั้งดึงมือขวาออกจากกระຈที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่ และเมื่อต้องการจับกระຈใหม่ก็ต้องจับพร้อมทั้งวางขาขวาให้พอดีกับการจับกระຈ เมื่อปฏิบัติเสร็จแล้วก็ให้ก้าวเท้าซ้ายเลื่อนตัวไปด้าน

ข้างชิดเท้าขวาพร้อมทั้งดึงมือซ้ายออกจากกระจกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่ และเมื่อต้องการจับกระจกใหม่ก็ต้องจับพร้อมทั้งวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระจก ฝึกเดินปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ โดยเดินสลับซ้าย - ขวามาซึ่งหากนักเรียนยืนอยู่ท่าแพ่งฝั่งขวาก็ให้เริ่มที่มือและเท้าข้างซ้ายและปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการเริ่มที่มือและเท้าข้างขวา

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกการเดินจับกระจกเพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ โดยเริ่มที่มือและเท้าข้างใดก่อนก็ได้ ฝึกพร้อมกันภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาจินตนาการว่า “นักเรียนกำลังจับกระจกเพื่อเลือกดูหวานที่อยากได้ แต่แล้วก็ต้องตัดใจเพราะมีเงินไม่เพียงพอที่จะซื้อ”

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การเดินจับกระจกของนักเรียนที่แสดงทุกคน

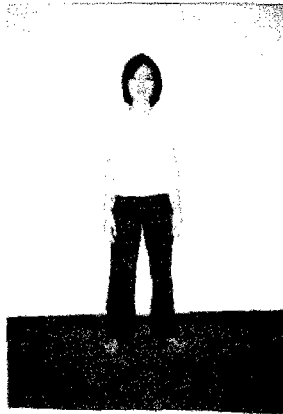
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

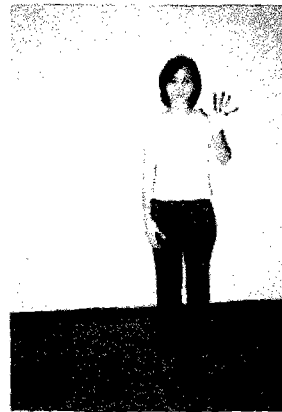
การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกมือจับกระจกได้อย่างคล่องแคล่ว
2. สังเกตการเดินจับกระจกได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

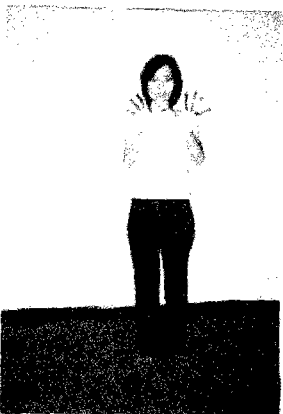
การฝึกการเดินจับกระຈก

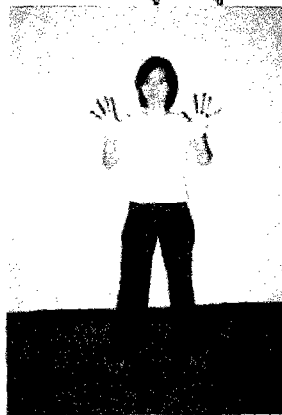
1. ยืนในท่าเตรียมพร้อม

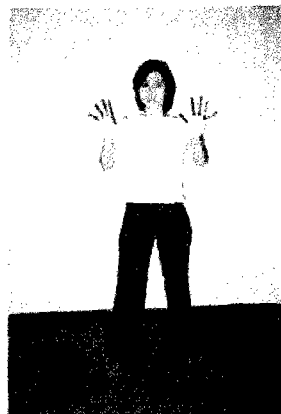
2. ยกมือซ้ายขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือให้อยู่นิ่งอยู่กับที่

3. ยกมือขวาขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือให้อยู่นิ่งอยู่กับที่ โดยให้มือขวาและมือซ้ายอยู่เสมอกัน

4. ก้าวเท้าขวาไปด้านข้างพร้อมกับดึงมือขวาออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่เมื่อต้องการจับกระຈกใหม่ก็ต้องจับ พร้อมกับวางขาขวาให้พอดีกับการจับกระຈก

5. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่เมื่อต้องการจับกระຈกใหม่ก็ต้องจับพร้อมวางขาซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈก
6. ฝึกการก้าวเท้าและจับกระຈกให้สุดทางแล้วเปลี่ยนการฝึกเดินจับกระຈกไปทางซ้าย ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 19

เรื่อง การฝึกการเดินจับกระຈ 4 ด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกการเดินจับกระຈได้อย่างคล่องแคล่ว
2. นักเรียนสามารถฝึกการเดินจับกระຈ 4 ด้านได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. นักเรียนสามารถจินตนาการถึงลักษณะและขนาดของพื้นที่ในการแสดงละครใบ้ได้

เนื้อหา

การฝึกการเดินจับกระຈ 4 ด้านเป็นการฝึกเพื่อบอกถึงลักษณะและขนาดของพื้นที่ที่จินตนาการการขึ้นซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูอธิบายเหตุผลของการฝึกการเดินจับกระຈ 4 ด้านซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้ว่า “การฝึกการเดินจับกระຈ 4 ด้านเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้ โดยนักเรียนจะต้องจินตนาการว่ามีกระຈและได้เอามือไปสัมผัสกับกระຈ พร้อมกับเคลื่อนไหวร่างกายโดยการเดินจับกระຈ 4 ด้าน”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสาธิตวิธีการเดินจับกระຈ 4 ด้าน โดยนักเรียนจะต้องจินตนาการว่ามีห้องกระຈซึ่งมีกระຈอยู่ทั้ง 4 ด้าน ครูให้นักเรียนยืนในท่าเตรียมพร้อมและให้นักเรียนเริ่มโดยยกมือซ้ายขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือออกแล้วเกร็งนิ้วมือให้หนึ่งอยู่กับที่ แล้วยกมือขวาขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือให้หนึ่งอยู่กับที่ โดยมือขวาและมือซ้ายอยู่เสมอกันแล้วก้าวเท้าขวาไปด้าน

ข้างพร้อมกับดึงมือขวาออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่ และเมื่อต้องการจับกระຈกใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางขาขวาให้พอดีกับการจับกระຈก แล้วก้าวเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับอยู่ และเมื่อต้องการจับกระຈกใหม่ก็ต้องจับพร้อมทั้งวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈก เมื่อสุดมุมของท่าแพงก็ให้เอียงเท้า มือ และตัวให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับท่าแพงอีกด้านหนึ่ง(ด้านข้าง)พร้อมทั้งต้องวางเท้าให้พอดีกับการจับกระຈกแล้วให้เดินจับกระຈกโดยเดินเลื่อนตัวไปด้านข้างตามปกติแล้วจึงเปลี่ยนด้านท่าแพง โดยก้าวเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่ และเมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈก เมื่อสุดมุมท่าแพงด้านข้างก็ให้ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัวให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับท่าแพงอีกด้านหนึ่ง(ด้านหลัง)พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับกระຈก แล้วก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวา พร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่ และเมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈก เมื่อสุดมุมท่าแพงด้านหลังก็ให้ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัวให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับท่าแพงอีกด้านหนึ่ง(ด้านข้าง)พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับกระຈก แล้วก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวา พร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่ และเมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈก เมื่อสุดมุมท่าแพงด้านข้างก็ให้ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัวให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับท่าแพงอีกด้านหนึ่ง(ด้านหน้า) พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับกระຈก แล้วก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวา พร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระຈกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่ และเมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระຈกฝึกเดินปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ โดยการจะเริ่มที่มือและเท้าข้างใดนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับว่านักเรียนชินชิดกับท่าแพงฝั่งใดแล้วจึงเริ่มที่มือและเท้าฝั่งนั้น

2.2.2 ครูให้นักเรียนฝึกการเดินจับกระຈก 4 ด้านเพื่อเป็นพื้นฐานของการแสดงละครใบ้โดยเริ่มที่มือและเท้าข้างใดก่อนก็ได้ ฝึกพร้อมกันภายในเวลาที่กำหนด

2.2.3 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นเครื่องวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงจินตนาการ ดังนี้

- เดินเข้าไปในห้องของตนเองเพื่อหยิบแหวนมาใส่
- เดินเข้าไปในห้องที่กว้างเพื่อค้นหาแหวนที่ลื่นไถลตามโต๊ะ ตู้ เติง และตามพื้นห้อง
- เดินเข้าไปในห้องที่แคบและมีคนมากเพื่อค้นหาแหวนที่หล่นหายได้ตามพื้นห้อง

2.2.4 ครูให้เด็กแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.5 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การเดินจับกระจก 4 ด้าน รวมทั้งการแสดงจินตนาการของนักเรียนที่แสดงทุกคน

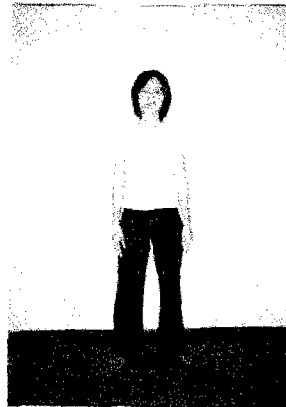
สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

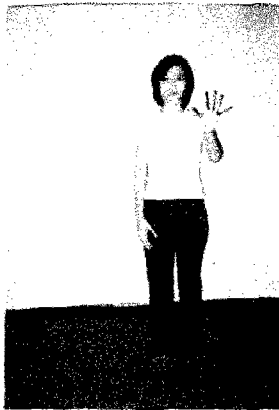
การประเมินผล

1. สังเกตจากการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกมือจับกระจกได้อย่างคล่องแคล่ว
2. สังเกตจากการเดินจับกระจก 4 ด้านได้อย่างถูกวิธีซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงละครใบ้
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการถึงลักษณะและขนาดของพื้นที่ในการแสดงละครใบ้

การฝึกการเดินจับกระบอก 4 ด้าน

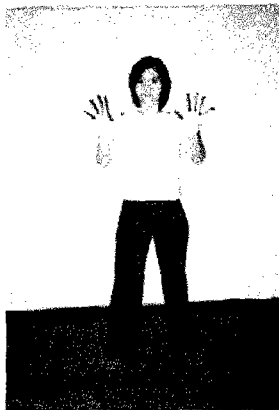
1. ยืนในท่าเตรียมพร้อม

2. ยกมือซ้ายขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือให้นิ่งอยู่กับที่

3. ยกมือขวาขึ้นในระดับอกกางนิ้วมือออก แล้วเกร็งนิ้วมือให้นิ่งอยู่กับที่ โดยให้มือ ขวาและมือซ้ายอยู่เสมอกัน

4. ก้าวเท้าขวาไปด้านข้างพร้อมกับดึงมือขวา ออกจากกระบอกที่กำลังจินตนาการว่ากำลัง จับอยู่เมื่อต้องการจับกระบอกใหม่ก็ต้องจับ พร้อมกับวางขาขวาให้พอดีกับการจับกระบอก

5. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้าย ออกจากกระบอกที่กำลังจินตนาการว่ากำลังจับ อยู่เมื่อต้องการจับกระบอกใหม่ก็ต้องจับพร้อม วางขาซ้ายให้พอดีกับการจับกระบอก

6. ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัว ให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับกำแพงอีกด้าน หนึ่ง พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับ กระจก

7. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวา พร้อมกับดึง มือซ้ายออกจากกระจกที่กำลังจินตนาการ ว่าจับอยู่เมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อม กับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระจก

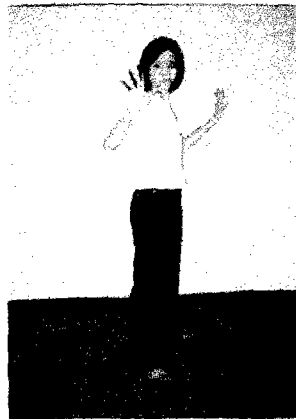
8. ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัว ให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับกำแพงอีกด้าน หนึ่ง พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับ กระจก

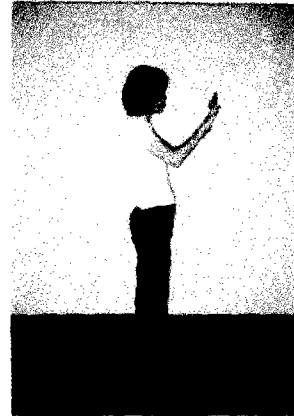
9. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวา พร้อมกับดึง มือซ้ายออกจากกระจกที่กำลังจินตนาการ ว่าจับอยู่เมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อม กับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระจก

10. ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัว ให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับกำแพงอีกด้านหนึ่ง พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับกระจก

12. ก้าวเท้าขวาพร้อมกับเอียงเท้า มือ และตัว ให้อยู่ในลักษณะที่กำลังจับกำแพงอีกด้านหนึ่ง พร้อมกับวางเท้าให้พอดีกับการจับกระจก

11. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระจกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่เมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระจก

13. ก้าวเท้าซ้ายไปชิดกับเท้าขวาพร้อมกับดึงมือซ้ายออกจากกระจกที่กำลังจินตนาการว่าจับอยู่เมื่อต้องการจับใหม่ก็ต้องจับพร้อมกับวางเท้าซ้ายให้พอดีกับการจับกระจก ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

แผนการสอนที่ 20

เรื่อง ทบทวนฝึกการเดินจับกระຈก

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการฝึกการเดินจับกระຈกได้อย่างคล่องแคล่ว
2. นักเรียนสามารถทบทวนวิธีการฝึกการเดินจับกระຈกได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถจินตนาการตามที่ครูกำหนดได้

เนื้อหา

ทบทวนวิธีการฝึกการเดินจับกระຈก ได้แก่ การฝึกการเดิน การฝึกมือจับกระຈก การฝึกการเดินจับกระຈก และการฝึกการเดินจับกระຈก 4 ด้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 ครูให้นักเรียนฝึกยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการยืนขาตรงก้มตัวเอามือแตะที่ปลายเท้า นับ 8 ครั้ง แล้วค่อย ๆ ยืดตัว ไล่ คอ และศรีษะ ฝึกปฏิบัติ 5 ครั้ง

1.3 ครูให้นักเรียนจินตนาการว่าตนเองเป็นสิ่งที่ต่อไปนี้ โดยให้นักเรียนเลือกคนละ 1 หัวข้อ ดังนี้ แก้วที่กำลังล้ม ต้นไม้ที่ถูกลมพัด ไข่ที่กำลังค่อย ๆ หายอาหาร คนกำลังตกปลา ภูเขาน้ำแข็งที่กำลังละลาย ดอกไม้ที่กำลังบาน ปลาที่กำลังว่ายน้ำอย่างเพลิดเพลิน กระเป๋ารถเมล์ที่กำลังเก็บเงินผู้โดยสาร สุนัขที่กำลังกินอาหาร นักฟุตบอลที่กำลังเลี้ยงลูกบอลด้วยความชำนาญ

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนวิธีการฝึกการเดินจับกระຈก ได้แก่ การฝึกการเดิน การฝึกมือจับกระຈก การฝึกการเดินจับกระຈก และการฝึกการเดินจับกระຈก 4 ด้าน

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนการปฏิบัติพร้อมกันทุกคนโดยให้เริ่มจากแผนการสอนที่ 1 - แผนการสอนที่ 4 โดยให้แต่ละแผนให้ทำการฝึกทบทวนประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาปฏิบัติทีละคน แต่ต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 แผน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันปฏิบัติให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับ สลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการปฏิบัติและนักเรียนที่ปฏิบัติเสร็จแล้วเป็น ผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การ ปฏิบัติร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ทบทวนวิธีการฝึกการเดินจับกระจก ได้แก่ การฝึกการเดิน การฝึกมือจับกระจก การฝึกการเดินจับกระจก และการฝึกการเดินจับ กระจก 4 ด้าน ของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตการทบทวนวิธีการฝึกการเดินจับกระจกในลักษณะต่าง ๆ
3. สังเกตจากการใช้จินตนาการ

แผนการสอนที่ 21

เรื่อง การอาบน้ำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการอาบน้ำได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการอาบน้ำได้

เนื้อหา

การแสดงละครไปโดยการจินตนาการการอาบน้ำ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังซักผ้า

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

2.1.1 ครูนำรูปภาพคนที่กำลังอาบน้ำมาให้ให้นักเรียนดู แล้วครูถามนักเรียนว่า “ภาพที่ครูนำมาเป็นภาพอะไร”

2.1.2 ครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนมีวิธีการอาบน้ำเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงละครไปตามจินตนาการเกี่ยวกับการอาบน้ำทีละคน คนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนที่แสดงทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังอาบน้ำ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการอาบน้ำ
2. สังเกตการจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการอาบน้ำ

แผนการสอนที่ 22

เรื่อง การแปร่งฟัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการแปร่งฟันได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการแปร่งฟันได้

เนื้อหา

การแสดงละครไปโดยการจินตนาการการแปร่งฟัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การ สะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังตากผ้า

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

2.1.1 ครูนำรูปภาพคนที่กำลังแปร่งฟันมาให้ให้นักเรียนดู แล้วครูถามนักเรียนว่า “ภาพที่ครูนำมาเป็นภาพอะไร”

2.1.2 ครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนมีวิธีการแปร่งฟันเหมือนกันหรือไม่อย่างไร”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงละครไปตามจินตนาการเกี่ยวกับการแปร่งฟันทีละคน คนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนที่แสดงทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังแปร่งฟัน

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการแปร่งฟัน
2. สังเกตการจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการแปร่งฟัน

แผนการสอนที่ 23

เรื่อง การแต่งตัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เกี่ยวกับการแต่งตัวได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการแต่งตัวได้

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้โดยการจินตนาการการแต่งตัว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การ สะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้ นักเรียนกำลังรีดผ้า

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

2.1.1 ครูนำรูปภาพคนที่กำลังแต่งตัวมาให้ให้นักเรียนดู แล้วครูถามนักเรียน ว่า “ภาพที่ครูนำมาเป็นภาพอะไร”

2.1.2 ครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนมีวิธีการแต่งตัวเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงละครใบ้ตามจินตนาการเกี่ยวกับการแต่งตัวทีละคน คนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ ประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดย ต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้ คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การ แสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนที่แสดงทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังแต่งตัว

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการแต่งตัว
2. สังเกตการจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการแต่งตัว

แผนการสอนที่ 24

เรื่อง การรับประทานอาหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการรับประทานอาหารได้
2. นักเรียนสามารถจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการรับประทานอาหารได้

เนื้อหา

การแสดงละครไปโดยการจินตนาการการรับประทานอาหาร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังกวาดบ้าน

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูนำรูปภาพคนที่กำลังรับประทานอาหารมาให้ให้นักเรียนดู แล้วครูถามนักเรียนว่า “ภาพที่ครูนำมาเป็นภาพอะไร”

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูสมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแสดงละครไปตามจินตนาการเกี่ยวกับการรับประทานอาหารเช้า โดยให้นักเรียนคิดรายการอาหาร 3 อย่าง และวิธีการกินอาหารในแต่ละอย่างคนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาแสดงที่ละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังแสดงอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนที่แสดงทุกคน

สื่อการเรียนรู้การสอน

รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังรับประทานอาหาร

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวส่วนของร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร
2. สังเกตการจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการรับประทานอาหาร

แผนการสอนที่ 25

เรื่อง ทบทวนการจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้
2. นักเรียนสามารถทบทวนจินตนาการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

การแสดงละครไปโดยการทบทวนจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การอาบน้ำ การแปรงฟัน การแต่งตัว และการรับประทานอาหาร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังดูบ้าน

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนการจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ อาบน้ำ การแปรงฟัน การแต่งตัว และการรับประทานอาหาร

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนฝึกทบทวนการปฏิบัติพร้อมกันทุกคนโดยให้เริ่มจากแผนการสอนที่ 1 - แผนการสอนที่ 4 โดยแต่ละแผนให้ทำการฝึกทบทวนประมาณ 5 นาที

2.2.2 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วหาอาสาสมัครออกมาปฏิบัติทีละคน แต่ต้องปฏิบัติให้ครบทั้ง 4 แผน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันปฏิบัติให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีอาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการปฏิบัติและนักเรียนที่ปฏิบัติเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การปฏิบัติร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนปฏิบัติจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงการจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การอาบน้ำ การแปรงฟัน การแต่งตัว และการรับประทานอาหารของนักเรียนที่ปฏิบัติทุกคน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังอาบน้ำ
2. รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังแปรงฟัน
3. รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังแต่งตัว
4. รูปภาพลำดับเหตุการณ์คนกำลังรับประทานอาหาร

การประเมินผล

1. สังเกตการยืดหยุ่นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. สังเกตการทบทวนวิธีการจินตนาการเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การอาบน้ำ การแปรงฟัน การแต่งตัว และการรับประทานอาหาร

แผนการสอนที่ 26

เรื่อง การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสบัดแขน , การสบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ
- 1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังแข่งขันกีฬาป้องกัน

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในการแสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วคิดเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับการเข้าใช้ห้องสมุด โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 5 นาทีและใช้เวลาในการแสดงคนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

2.2.2 ครูให้นักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนทุกคน

สื่อการเรียนรู้การสอน

อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการแสดง เช่น แก้ว อี ลูกบอล กล้อง กระเป๋ ฯลฯ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. สังเกตการจินตนาการการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

แผนการสอนที่ 27

เรื่อง การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังแข่งขันกีฬาเทนนิส

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการแสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วคิดเนื้อเรื่องที่เกี่ยววมาโรงเรียนของนักเรียนในตอนเช้า โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 5 นาทีและใช้เวลาในการแสดงคนละ 1 - 2 นาทีหรือมากกว่า โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

2.2.2 ครูหานักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงทีละคน โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกคนเพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน ซึ่งหากคนใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบทุกคน

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. สังเกตการจินตนาการการแสดงละครไปเป็นเนื้อเรื่องที่นักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

แผนการสอนที่ 28

เรื่อง การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การสะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ

1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังแข่งขันกีฬาว่ายนํ้า

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในการแสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการแสดงออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 - 4 คน ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดเนื้อเรื่องเกี่ยวกับ เชือก กระจก และรถ โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 10 นาทีและใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาทีหรือมากกว่า โดยใช้ อุปกรณ์ประกอบการแสดง

2.2.2 ครูหานักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงที่กลุ่ม โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม ซึ่งหากกลุ่มใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนทุกกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการแสดง เช่น แก้ว อี ลูบบอล กล้อง กระเป๋ ฯลฯ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. สังเกตการจินตนาการการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

แผนการสอนที่ 29

เรื่อง การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสบัดแขน , การสบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ
- 1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังแข่งขันกีฬาบาสเกตบอล

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการแสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง

2.2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการแสดงออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 3 - 4 คน ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดเนื้อเรื่องเกี่ยวกับคนขายเพชร คนซื้อเพชร โจร โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 10 นาทีและใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาทีหรือมากกว่าโดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

2.2.2 ครูหานักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงทีกลุ่ม โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.3 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.4 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม ซึ่งหากกลุ่มใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนทุกกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

ไม่มีสื่อ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครไปเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. สังเกตการจินตนาการการแสดงละครไปเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

แผนการสอนที่ 30

เรื่อง การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. นักเรียนสามารถจินตนาการการแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงหรือไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงก็ได้

เนื้อหา

การแสดงละครใบ้เป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงหรือไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงก็ได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูให้นักเรียนยืนเป็นวงกลมและบริหารส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การ สะบัดแขน , การ สะบัดขา , หมุนคอ , หมุนเอว ฯลฯ
- 1.2 การฟังคำสั่งโดยการเคลื่อนไหวแบบเร็ว - ช้า - หยุด โดยครูกำหนดให้นักเรียนกำลังแข่งขันกีฬาฟุตบอล

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเตรียม

ครูเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อใช้ในการแสดงละครใบ้

2.2 ขั้นแสดง

- 2.2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มการแสดงออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 3 - 4 คน
- 2.2.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยในป่าลึก โดยต้องมีสัตว์ เชือก ถ้ำ โดยใช้เวลาในการคิดสถานการณ์ประมาณ 10 นาทีและใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาทีหรือมากกว่า โดยอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงหรือไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงก็ได้

2.2.3 ครูหานักเรียนที่อาสาสมัครออกมาแสดงที่กลุ่ม โดยต้องมีการผลัดเปลี่ยนกันแสดงให้ครบทุกกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ในการแสดง สำหรับกรณีที่ไม่มีผู้อาสาสมัครก็ให้ใช้วิธีการจับสลาก

2.2.4 ครูให้นักเรียนที่รอคอยการแสดงและนักเรียนที่แสดงเสร็จแล้วเป็นผู้คอยสังเกตการณ์การแสดงของนักเรียนที่กำลังปฏิบัติอยู่ เพื่อช่วยกันสังเกตและวิเคราะห์การแสดงร่วมกัน

2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม ซึ่งหากกลุ่มใดมีการแสดงเพิ่มเติมจากการแสดงครั้งแรกอาจให้แสดงใหม่อีกครั้งจนกว่านักเรียนจะพอใจ แต่หากครูเห็นว่าการแสดงใหม่นี้ไม่จำเป็นอาจจะข้ามไปในขั้นต่อไป

2.2.6 ครูให้นักเรียนแสดงจนครบกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและวิเคราะห์การแสดงของนักเรียนทุกกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการแสดง เช่น แก้ว อี ลูกบอล กล้อง กระเป๋ ฯลฯ

การประเมินผล

1. สังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายโดยการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์
2. สังเกตการจินตนาการการแสดงละครใบเป็นเนื้อเรื่องที่กลุ่มนักเรียนเป็นผู้คิดอย่างสร้างสรรค์ โดยอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงหรือไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงก็ได้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวนนุช รุ่งเจริญศรีชัย
วันเดือนปีเกิด	28 เมษายน 2516
สถานที่เกิด	อำเภอพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	64 ถนนสุทธิสาร ตำบลสามเสนใน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10400
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนวัดยายร่ม
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรุจิเสวีวิทยา
พ.ศ. 2534	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2538	ครุศาสตรบัณฑิต เอกการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร